

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 600 fr. per jaar

Postchekrekening nr. 3185.22

Beheer en Redactie : Professor Mr. Ridder René VICTOR, Justitiestraat 21, Antwerpen

ALCOHOL EN VERKEER

door W. PROVO,⁽¹⁾ assistent aan het Seminarie voor Statistiek R.U.G.
(Directeur : Prof. H. Picard)

Rekening houdend met de enorme aangroei van het aantal voertuigen gedurende de periode 1947-1965, is het evident, dat ook het aantal verkeersongevallen stijgt. Hierbij treden heel wat factoren op. Zo bv. het aantal voertuigen jaarlijks supplementair in circulatie gebracht op een zich niet zo vlug aanpassend verkeersnet, een niet steeds adequate verkeerswetgeving, het dichter bezet geraken van de topuren, de ervaring van de reeds ervaren bestuurders met steeds nieuwe verkeersmoeilijkheden, en de ervaring van de nieuwe, niet-ervaren bestuurders, om er slechts enkele te noemen.

De in dit artikel gebruikte statistieken, vergen vooraf echter een kort commentaar.

De cijfers over het voertuigenaantal op de Belgische wegen houden geen rekening met het aantal voertuigen van vreemde nationaliteit, die dagelijks het verkeer aandikken. Tot vóór 1963 zijn opgenomen, de motorrijwielen tot boven de 50 cc. Nadien echter vallen de lichte motorrijwielen van 51 cc tot en met 250 cc niet meer onder de rijksverkeersbelasting, zodat de cijfers enkel het aantal voertuigen en zwaardere motorrijwielen bevatten. Fietsen en fietsen met hulpmotor, die evenmin in de cijfers zijn begrepen, betekenen echter vooral als mogelijke slachtoffers, een belangrijk gevaar op de weg, doch de agerende gevaarsfactor blijft het autovoertuig dat slachtoffers maakt. Niettegenstaande voornoemde gebreken aan uniformiteit en volledigheid loont een confrontatie van het aantal ongevallen per 1.000 voertuigen waarvan we in Tabel 1 een beeld geven, dan toch de moeite.

Uit deze blijkt dat, naarmate het aantal motorvoertuigen gaat stijgen, ook het aantal verkeersongevallen stijgt, doch dat deze stijging veel sterker is in verhouding tot de aangroei van het aantal voertuigen. (Fig. 1.) Deze evolutie is in feite logisch daar een aanpassing van de infrastructuur aan een jaarlijks sterk stijgend voertuigenarsenaal moeilijk bij te houden is. De verkeershindernissen waarmee de bestuurders geconfronteerd worden, nemen aldus voortdurend toe en wat hun pogingen ook mogen zijn om ze op een veilige manier te omzeilen,

blijven we voor de vaststelling staan dat de bestuurder zelf geen gepaste oplossing vindt. Vandaar ook dat zich steeds nieuwe eisen aan de verkeerswetgeving opdringen en de recente doorgevoerde strenge wijzigingen zeker niet willekeurig zijn gebeurd.

De stijging van het aantal verkeersongevallen per 1.000 voertuigen, zoals die uit Fig. 1 bis blijkt, geeft trouwens een voldoende verklaring voor een reeks activiteiten als nieuwe en verbeterde wegeaanleg, meer doeltreffende signalisaties, werking van organismen als Via Secura en Touring Wegenhulp, stijgend toezicht op verkeersovertradingen, enz., die als absolute noodzakelijkheden hoeven te worden aangezien met als doel de veiligheid van de mens als deelnemer aan het verkeer.

Het is in dit geheel dat we thans een facet van de verkeersongevallen wensen te belichten, dat de laatste maanden in de dagbladpers een bijzondere aandacht toebedeeld kreeg als gevolg van de nieuwe wetgeving van juni 1967 (die vooral van beschermende aard is), nl. *het veroorzaken van een verkeersongeval uit hoofde van dronkenschap achter het stuur*. Het is echter niet omwille van die aktualiteit, maar wel omwille van de realiteit, dat we een diepere ontleding geven van dit enkele facet. We hechten aan de factor « dronkenschap » ook geen groter gewicht dan hij in feite heeft, want het geldt hier zoals voor alle andere « omstandigheden » van ongevallen slechts om een deelfacet. Het gaat echter om een primaire eis die aan de bestuurders als verantwoordelijken voor de verkeersveiligheid moet gesteld worden en bovendien hoog geschat wordt. Verondersteld wordt immers dat de bestuurder geschikt is. Een bestuurder onder de invloed van de drank, is niet geschikt om te rijden. Een politiek op dit gebied gevoerd, hoeft dan ook primordiaal gericht te zijn op deze geschiktheid, wier afwezigheid we uit de hiernavolgende analyse veel te frequent moeten vaststellen met de gevolgen vandien.

In een eerste hoofdstuk pogen we aan de hand van de officiële statistiek, de evolutie van de verkeersongevallen te beschrijven in het licht van de factor dronkenschap, zij het van een bestuurder of van een voetganger en geven ook het aantal slachtoffers aan die deze ongevallen hebben geëist. Een vergelijking wordt doorgevoerd

(1) Ondervoorzitter van het Centrum voor Studie, Behandeling en Preventie van Alcoholisme en Toxicomanieën, C.A.T. v.z.w.d., Gent (Voorzitter : Dr. G. Varenne).

met de verkeersongevallen waar geen dronkenschap werd vastgesteld.

Een tweede hoofdstuk is uitsluitend gewijd aan «het dronken sturen» en gaat de cijfers dieper ontleden in die zin, dat bij de slachtoffers onderscheid gemaakt wordt naargelang het de bestuurder geldt of passagiers en voetgangers. Bovendien wordt ook de aard van de opgelopen verwondingen nader onderzocht en andermaal geconfronteerd met de verkeersongevallen waar de factor dronkenschap niet optreedt.

Tabel 1. *

Aantal verkeersongevallen per 1.000 motorvoertuigen.
Periode 1947 - 1965.

Jaar	Aantal motorvoertuigen (1)	Aantal verkeersongevallen	Aantal ongevallen per 1000 voertuigen
1947	333.473	30.720	92
48	413.610	39.686	96
49	482.420	46.901	97
50	558.097	61.098	109
51	629.851	82.182	130
52	640.392	92.724	145
53	733.561	101.810	139
54	781.885	113.460	145
55	853.599	125.240	147
56	925.361	132.327	143
57	978.821	143.864	147
58	1.032.340	158.306	153
59	1.095.918	155.348	142
60	1.159.496	175.363	151
61	1.236.824	187.326	151
62	1.314.151	199.501	152
63	1.407.183 (2)	214.993	153
64	1.512.985	236.163	156
65	1.695.500	244.112	144

(1) Zonderfietsen of fietsen met hulpmotor tot 50 cc.
(2) Zonder de motorfietsen van 51 tot 250 cc die sedert 1963 niet meer onder de rijksverkeersbelasting vallen.
* Bron : Statistiek van de Verkeersongevallen op de openbare weg, N.I.S. ; Statistiek van het aantal motorvoertuigen, N.I.S.

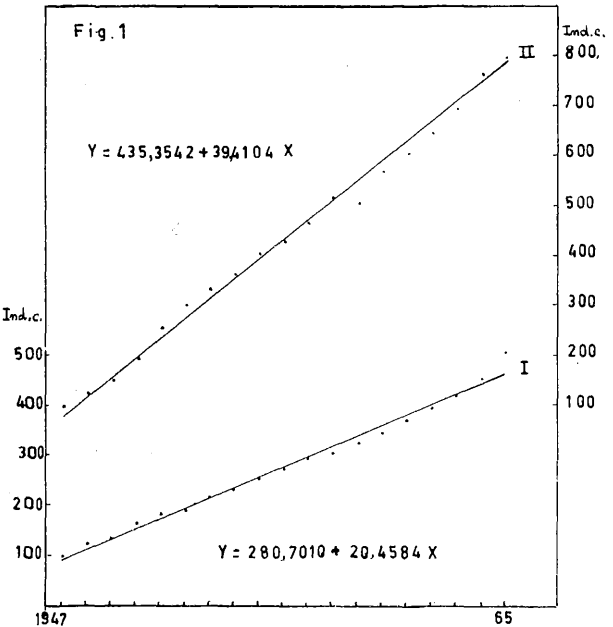

Fig. 1. — Evolutie van het aantal motorvoertuigen (I) en van het aantal verkeersongevallen (II) Periode 1947-1965.

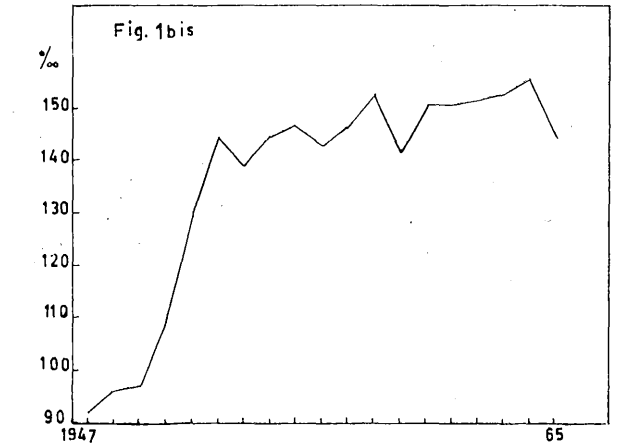

Fig. 1 bis. — Aantal verkeersongevallen per 1000 motorvoertuigen. Periode 1947-1965.

Hoofdstuk I.

Het aandeel van de verkeersongevallen op de weg te wijten aan dronkenschap in het totaal aantal verkeersongevallen gedurende de periode 1947-1965.

A. Het aantal verkeersongevallen. (Tabel 1)

Zoals hierboven vermeld, worden in het cijfermateriaal dat hier gebruikt wordt ook betrokken die verkeersongevallen die door dronken voetgangers veroorzaakt werden, zodat de factor dronkenschap in zekere zin zowel in het aantal verkeersongevallen als in het aantal slachtoffers een ruimer deel inneemt dan in het volgend hoofdstuk waar enkel de dronkenschap achter het stuur wordt ontleed. De verschillen in cijfers zijn hierdoor meteen verklaard.

Tabel 2 *
Periode 1947-1965
Aantal verkeersongevallen.

Jaar	Niet te wijten aan dronkenschap	Te wijten aan dronkenschap	Procentueel aandeel v. dronkenschapsgevallen	Totaal
1947	29.785	935	3,04	30.720
1948	38.557	1.129	2,84	39.686
1949	45.621	1.280	2,72	46.901
1950	59.508	1.590	2,60	61.098
1951	79.494	2.688 (1)	3,27	82.182
1952	89.835	2.889	3,11	92.724
1953	98.758	3.052	2,99	101.810
1954	110.076	3.384	2,98	113.460
1955	121.792	3.448	2,75	125.240
1956	128.334	3.993	3,01	132.327
1957	139.651	4.213	2,92	143.864
1958	154.274	4.032	2,54	158.306
1959	150.868	4.480	2,88	155.348
1960	170.100	5.263	3,09	175.363
1961	181.939	5.387	2,87	187.326
1962	193.916	5.585	2,79	199.501
1963	209.014	5.979	2,78	214.993
1964	229.470	6.693	2,83	236.163
1965	237.088	7.024	2,87	244.112
	2.468.080	73.044	2,87	2.541.124

* Bron : Statistiek van de verkeersongevallen op de openbare weg, N.I.S.
(1) Voor het jaar 1951 wordt in het tekstdeel van de ru-

briek Verkeersongevallen op de openbare weg (Stat. Bulletin nr. 10, oktober 1952, blz. 1353) dit cijfer als aantal ongevallen aangegeven en vinden we het ook terug blz. 798 van het Stat. Bulletin nr. 5 van mei 1953. We aanvaarden dan ook het cijfer voor 1952 dat geen commentaar krijgt, als het aantal ongevallen en niet als het aantal omstandigheden. Dezelfde redenering werd ook voor het jaar 1953 gevolgd.

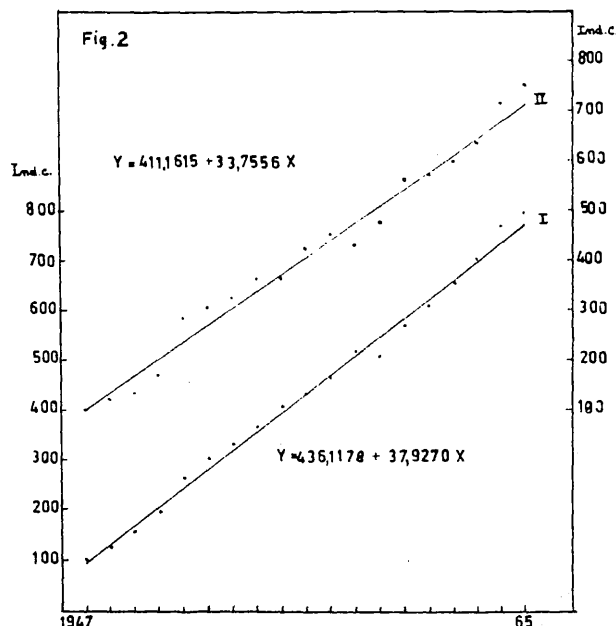

Fig. 2. — Evolutie van het aantal verkeersongevallen te wijten (II) en niet te wijten (I) aan dronkenschap. Periode 1947 - 1965.

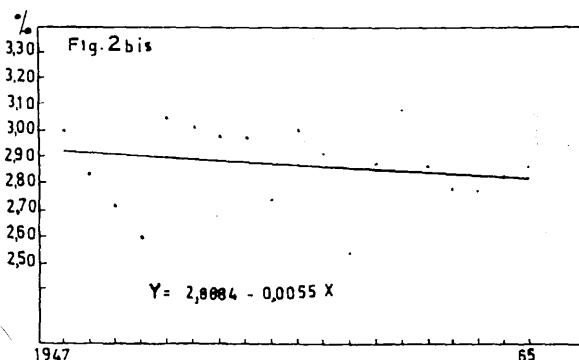

Fig. 2 bis. — Evolutie van het aandeel van de verkeersongevallen te wijten aan dronkenschap in het totaal aantal verkeersongevallen. Periode 1947 - 1965.

Uit Tabel 2 blijkt dat, zowel het aantal gewone verkeersongevallen als die veroorzaakt uit hoofde van dronkenschap voortdurend stijgt. De onderlinge verhouding wijst echter aan (Fig. 2) dat de stijging van het aantal verkeersongevallen waarbij dronkenschap werd vastgesteld, trager verloopt dan die van de gewone verkeersongevallen. De aangroeiende verkeersdrukke speelt hier wel een kapitale rol. Anderzijds wijzen de absolute cijfers voor de dronkenschapsongevallen er evenwel op dat die categorie van individuen (spijts de verliezen aan gedoden ter plaatse en overlijdens nadien — deze zijn niet controleerbaar) per jaar regelmatig aangevuld wordt met nieuwe gevallen. Een tweede vaststelling is dat, het aandeel zelf van de verkeersongevallen te wijten aan dronkenschap in de periode van 19 jaar zich rond een gemiddelde van 2,87 % van het totaal aantal verkeersongevallen

beweegt. Gaan we vervolgens het verloop na gedurende de beschouwde periode, dan stellen we over de ganse lijn een daling vast (Fig. 2 bis). Blijkbaar is de overtuiging dat dronkenschap een supplementair gevaar op de weg betekent, doorgedrongen tot de publieke opinie waartoe benevens de reeds hogergenoemde organismen, vermoedelijk ook de dagbladpers door de veelvuldige bekendmaking van die verkeersongevallen haar rol als opvoedster goed vervuld heeft.

Bij deze evolutie moet er echter steeds worden gehouden dat, de gebruikte cijfers slechts voor een deel de werkelijkheid weergeven, aangezien bij zeer veel verkeersongevallen een lichte staat van dronkenschap door het justitieapparaat niet steeds weerhouden wordt en de cijfers enkel door de Rijkswacht geregistreerde gevallen betreffen. O.i. zou een ruwe schatting wellicht nog te kort schieten om de vermoelijke realiteit te benaderen.

B. De schade aan personen. (Tabel 3.)

Wanneer we de officiële statistieken van de verkeersongevallen op de weg onder ogen nemen en meer speciaal de oorzaken der ongevallen tegenover de schade aan personen willen plaatsen, dan denken we automatisch aan zekere noodzakelijk door te voeren abstracties. Het ongeval wordt inderdaad door personen veroorzaakt en niet in eerste instantie door het voertuig, dat verondersteld wordt in perfecte staat op de weg te komen. Des te meer denken we aan de mens als « agent » wanneer we een confrontatie beogen met de aard van de eventueel opgelopen verwondingen.

De hierna verstrekke cijfers hebben betrekking op het absolute aantal slachtoffers van verkeersongevallen en op het absolute aantal slachtoffers van verkeersongevallen waarbij om het even welke van de betrokken partijen

Tabel 3. *

Periode 1947-1965.

Aantal slachtoffers van verkeersongevallen.

Jaar	Geen dronkenschap werd vastgesteld	Dronkenschap werd vastgesteld	Procentueel aandeel v. de dronkenschapsongevallen	Totaal aantal slachtoffers
1947	11.221	669	5,62	11.890
48	13.295	758	5,39	14.053
49	14.846	836	5,33	15.682
50	19.263	1.088	5,34	20.351
51	26.621	1.609	6,04	28.230
52	30.068	1.646	5,19	31.714
53	35.734 ⁽¹⁾	1.826 ⁽¹⁾	4,86	37.560
54	42.167	2.253	5,07	44.420
55	48.804	2.381	4,65	51.185
56	52.224	2.719	4,94	54.943
57	60.768	2.930	4,59	63.698
58	66.711	2.955	4,24	69.666
59	68.397	3.218	4,49	71.615
60	75.971	3.776	4,73	79.747
61	81.738	3.877	4,52	85.615
62	81.516	3.879	4,54	85.395
63	83.036	4.122	4,72	87.158
64	95.982	3.915	3,91	99.897
65	96.088	4.698	4,66	100.786
	1.004.450	49.155	4,66	1.053.605

* Bron: Statistiek van de verkeersongevallen op de openbare weg, N.I.S.

(1) Deze cijfers werden niet opgenomen in de gepubliceerde statistiek over die jaren. Zij werden ons door het N.I.S. meegedeeld.

in dronken toestand verkeerde. Dus ook de autobestuurder, passagier of voetganger die zelf niet dronken was, maar ingevolge de dronkenschap van een voetganger gedood of gewond werden, zijn in deze cijfers begrepen. Dat het aantal slachtoffers van verkeersongevallen met het toenemend drukke verkeer voortdurend stijgt is logisch. We zien logischerwijze ook een stijging van het aantal slachtoffers van verkeersongevallen te wijten aan dronkenschap, hoewel deze stijging niet zo sterk is als bij de « gewone » verkeersongevallen. (Fig. 3.)

Het aandeel van het aantal slachtoffers van ongevallen waarbij dronkenschap werd vastgesteld (Fig. 3bis) vertoont een geleidelijke daling, hoewel op het einde van de beschouwde periode een lichte stijging te noteren valt. Gemiddeld bedraagt dit aandeel 4,66 % van het totaal aantal slachtoffers.

Wanneer we de absolute cijfers zien en voor 1965 4.698 individuen tellen die slachtoffer werden van een verkeersongeval dat uitsluitend aan dronkenschap te wijten is, stemt dergelijk hoog aantal toch tot nadenken.

Hoofdstuk II.

Dronkenschap achter het stuur.

Bij de behandeling van dit aspect zouden wij het dichtst het reële beeld benaderen moesten de cijfers enkel rekening houden met die voertuigen waar de « mens » verantwoordelijk is en niet het voertuig. Deze waardering kan doorgevoerd worden voor de ongevallen veroorzaakt uit hoofde van dronkenschap, doch niet voor het totaal van de verkeersongevallen.

De cijfers over de dronkenschap werden dan ook gecorrigeerd door geen rekening te houden met dronken voetgangers als oorzaak van het ongeval, zodat in de hiernavolgende tabel 4 in de kolom (2) verstrekte gegevens uitsluitend slachtoffers uit hoofde van de dronken toestand van de bestuurders betreffen. De gegevens in kolom (1) omvatten dus ook slachtoffers van verkeersongevallen waar het voertuig in gebreke bleef of andere van de mens onafhankelijke factoren optraden, zodat de verhoudingscijfers van kolom (3) moeten verondersteld worden gevoelig hoger te liggen.

Achtereenvolgens worden behandeld :

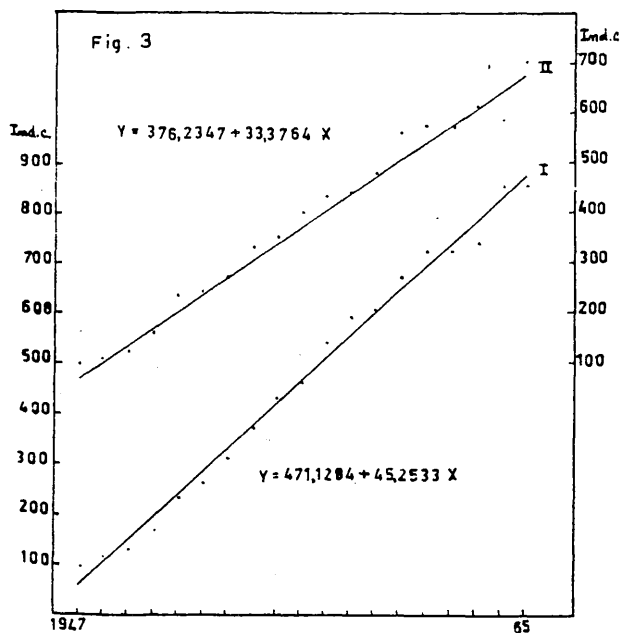

Fig. 3. — Evolutie van het aantal slachtoffers van verkeersongevallen te wijten (II) en niet te wijten (I) aan dronkenschap. Periode 1947-1965.

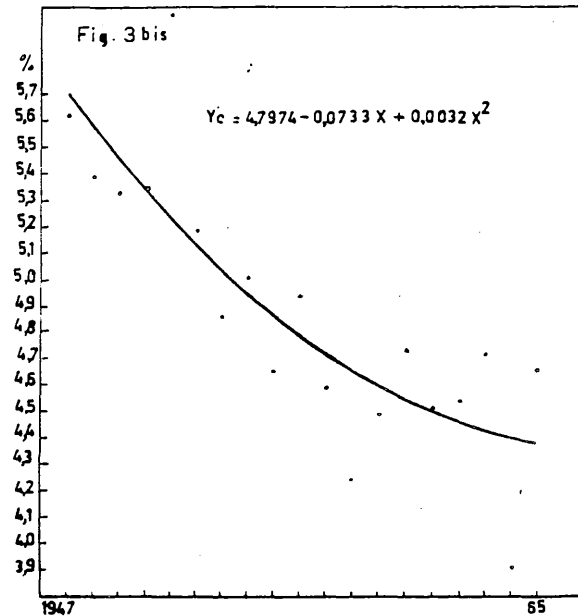

Fig. 3 bis. — Evolutie van het aandeel van de slachtoffers van verkeersongevallen te wijten aan dronkenschap in het totaal aantal slachtoffers van verkeersongevallen. Periode 1947-1965.

Het totaalbeeld van het aantal slachtoffers en de aard van de opgelopen verwondingen in het algemeen, rekening houdend met de persoon van het slachtoffer (bestuurder, passagier en voetganger).

I. Globaal :

A. Het aantal slachtoffers. (Tabel 4.)

Tabel 4. *

Periode 1947-1965.

Dronkenschap achter het stuur.

Aantal slachtoffers (gedoden en gewonden samen) van verkeersongevallen waarbij ...

Jaar	Geen dronkenschap achter het stuur werd vastgesteld	Dronkenschap achter het stuur werd vastgesteld	Proc. aandeel dronkenschap achter het stuur	Totaal Abs. cijfers	Totaal 100 %
	(1)	(2)	(3)		
1947	11.284	606	5,10	11.890	100 %
48	13.386	667	4,75	14.053	„
49	14.951	731	4,66	15.682	„
50	19.402	949	4,66	20.351	„
51	)	)		28.230	„
52	)(1)	)(1)		31.714	„
53	35.910	1.650	4,39	37.560	„
54	42.408	2.012	4,53	44.420	„
55	49.081	2.104	4,11	51.185	„
56	52.504	2.439	4,44	54.943	„
57	61.078	2.620	4,11	63.698	„
58	67.046	2.620	3,76	69.666	„
59	68.698	2.917	4,07	71.615	„
60	76.286	3.461	4,34	79.747	„
61	81.889	3.726	4,35	85.615	„
62	81.804	3.591	4,31	85.395	„
63	83.296	3.862	4,63	87.158	„
64	96.203	3.694	3,83	99.897	„
65	96.306	4.480	4,45	100.786	„

* Bron : Statistiek van de verkeersongevallen op de openbare weg, N.I.S.

(1) De cijfers voor de jaren 1951 en 1952 zijn onbestaand. Ze werden voor de trendberekening geïnterpoleerd.

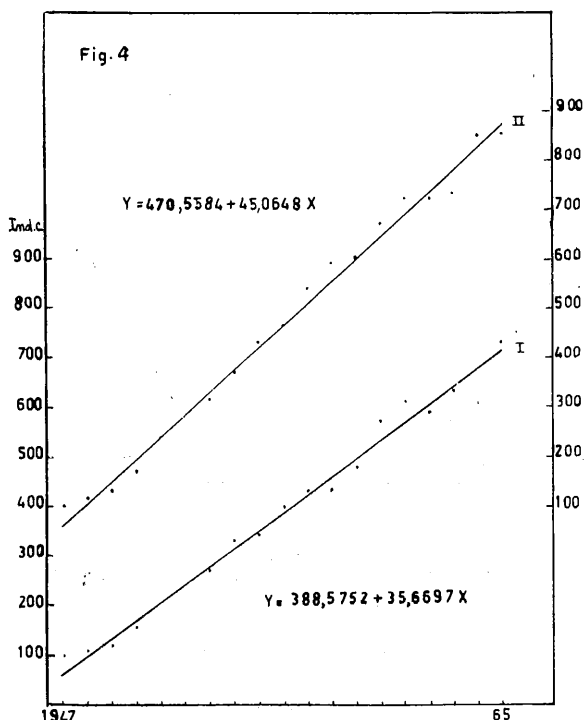

Fig. 4. — Evolutie van het aantal slachtoffers (gedoden en gewonden samen) van verkeersongevallen waarbij geen dronkenschap achter het stuur (I) en wel dronkenschap achter het stuur (II) werd vastgesteld. Periode 1947-1965.

In verhouding tot het totaal aantal slachtoffers van verkeersongevallen op de weg, waarbij de bestuurder rechtstreeks als agerende persoon betrokken was en niet een defecte wagen op de weg zelf als beïnvloedende factor optrad, zien we dat, het aantal slachtoffers te wijten aan dronkenschap *achter het stuur* praktisch elk jaar boven de 4% van het totaal oploopt (gemiddeld : 4,42 %) ⁽¹⁾.

Zoals reeds eerder werd vastgesteld, is het numeriek stijgen van het aantal slachtoffers functie van het stijgend aantal voertuigen op de weg en dit geldt ook, doch in mindere mate (Fig. 4), voor dronkenschap achter het stuur. M.a.w. onder de « nieuwe » bestuurders die zich jaarlijks op de weg aanbieden, bevinden zich steeds een aantal individuen die zich wel eens in dronken toestand achter het stuur aanzetten en dit in een verhouding die van aard is het aandeel t.o.v. elk jaartotaal min of meer stabiel te houden. Nochtans leiden we uit Fig. 4 bis af dat, waar er vanaf 1947 tot 1959 een continue daling optreedt, er zich vanaf 1960 een lichte stijging vertoont van het aantal dronkenschap-slachtoffers in het totaal aantal slachtoffers.

B. Aard van de opgelopen verwondingen.

Uit tabel 5 vernemen we dat, het aandeel van de gedoden ter plaatse (bestuurder, passagier en voetganger), te wijten aan dronkenschap achter het stuur gemiddeld 6,11 % bedraagt, dat der zwaargewonden 5,98 % en dat der lichtgewonden 3,82 % waaruit we kunnen concluderen dat, de kans ter plaatse gedood of zwaar gewond te worden bij verkeersongevallen waarbij dronkenschap achter het stuur optreedt, heel wat hoger ligt dan de kans licht gekwetst te worden.

In de hiernavolgende tabellen waar de persoon van

(1) Daar de gegevens van 1951-1952 ontbreken, werd dit percentage op 17 jaar berekend.

Tabel 5.

Aantal slachtoffers van verkeersongevallen.
Periode 1947-1965 ⁽¹⁾.

Aard van de opgelopen verwondingen	Dronkenschap achter het stuur		Geen dronkenschap achter het stuur		Totaal	
	Abs. c.	%	Abs. c.	%	Abs. c.	%
Gedood ter pl.	982	6,11	15.103	93,89	16.085	100,0
Zwaar gewond	10.470	5,98	164.693	94,02	175.163	100,0
Licht gewond	30.677	3,82	771.732	96,18	802.409	100,0
Totaal	42.129	4,24	951.528	95,76	993.657	100,0

(1) Zonder de jaren 1951 en 1952 waarvan de afzonderlijke cijfers onbestaande zijn.

(2) Zonder de restrictie waarmee in Tabel 2 (kolom 1) werd rekening gehouden.

het slachtoffer de aandacht krijgt, gaan we uit van het aantal verkeersongevallen als vergelijkingsbasis ⁽²⁾ en stellen er het aantal slachtoffers tegenover.

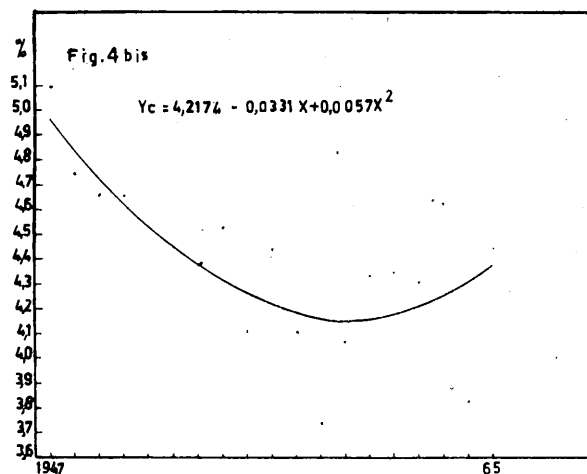

Fig. 4 bis. — Evolutie van het aandeel van het aantal slachtoffers van verkeersongevallen te wijten aan dronkenschap achter het stuur in het totaal aantal slachtoffers van verkeersongevallen. Periode 1947-1965.

II. De bestuurder.

A. Algemeen.

Dat de bestuurder de meest belangrijke partij is, hoeft geen betoog. Hij is immers het meest rechtstreeks betrokken bij een verkeersongeval, zij hij verantwoordelijk of niet.

Tabel 6 brengt ons een algemeen beeld van het aantal bestuurders die een lichamelijk letsel opliepen naargelang het verkeersongeval te wijten was aan dronkenschap *achter het stuur* of niet.

Uit de cijfers blijkt vooreerst dat, het percentage bestuurders gedood ter plaatse of gewond bij verkeersongevallen te wijten aan dronkenschap achter het stuur, veel hoger ligt dan bij verkeersongevallen waar de bestuurder niet dronken was. Over deze periode van 19 jaar bedraagt het gemiddeld percentage van bestuurders gedood of gewond bij gewone verkeersongevallen 23,55 % en dat van dronken autobestuurders 42,02 % ⁽¹⁾.

De trendlijnen van Fig. 5 ⁽²⁾ tonen bovendien aan dat,

(1) Voor de jaren 1951 en 1952 bestaan de afzonderlijke gegevens niet zodat deze % betrekking hebben op de 17 gekende jaren.

(2) Voor de trendberekeningen werden de cijfers van 1951 en 1952 geïnterpoleerd.

Tabel 6. *

Aantal bestuurders gedood of gewond bij verkeersongevallen al dan niet te wijten aan dronkenschap achter het stuur.

Periode 1947-1965.

Jaar	Geen dronkenschap achter het stuur			Dronkenschap achter het stuur		
	Aantal verkeersongevallen	Aantal bestuurders gedood of gewond	%	Aantal verkeersongevallen Dronkenschap	Aantal bestuurders gedood of gewond	%
1947	29.848	5.486	18,38	872	310	35,55
48	38.644	6.786	17,56	1.042	369	35,41
49	45.728	8.195	17,92	1.173	406	34,61
50	59.642	10.744	18,01	1.456	556	38,19
51	79.703	)		2.479	)	
52	90.030	)(¹)		2.694	)(¹)	
53	98.956	21.013	21,23	2.854	1.032	36,16
54	110.480	24.735	22,39	2.980	1.273	42,72
55	122.061	29.194	23,92	3.179	1.359	39,60
56	128.595	31.112	24,19	3.732	1.575	42,20
57	139.925	36.763	26,27	3.939	1.737	44,10
58	154.558	40.304	26,07	3.748	1.698	45,30
59	151.143	42.726	28,27	4.205	1.934	45,99
60	170.379	47.156	27,68	4.984	2.298	46,11
61	182.104	50.828	27,91	5.222	2.376	45,50
62	194.166	50.525	26,02	5.335	2.302	43,15
63	209.234	50.156	23,97	5.759	2.414	41,92
64	229.668	58.041	25,27	6.495	2.515	38,72
65	237.316	56.495	23,81	6.796	2.645	38,92

* Bron: Statistiek van de verkeersongevallen op de openbare weg, N.I.S.
(1) De cijfers voor de jaren 1951 en 1952 zijn onbestaande. Ze werden voor de trendberekening geïnterpoleerd.

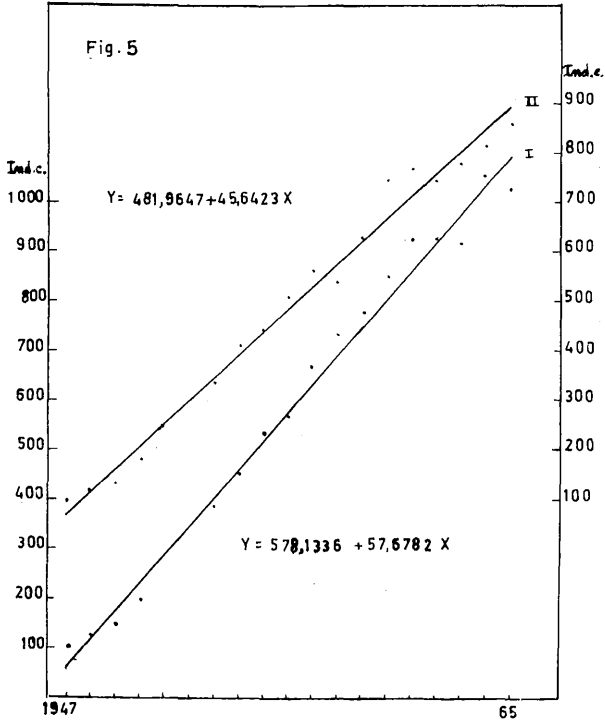

Fig. 5. — Evolutie van het aantal bestuurders-slachtoffers (gedoden en gewonden samen) van verkeersongevallen waarbij geen dronkenschap achter het stuur (I) en wel dronkenschap achter het stuur (II) werd vastgesteld. Periode 1947 - 1965.

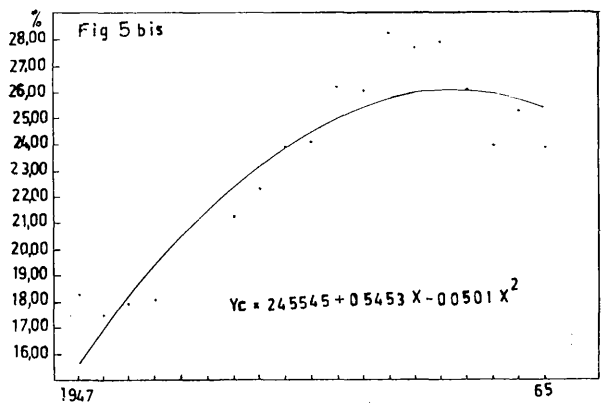

Fig. 5 bis. — Aantal bestuurders-slachtoffers per 100 verkeersongevallen waarbij geen dronkenschap achter het stuur werd vastgesteld. Periode 1947-1965.

het aantal bestuurders-slachtoffers van « gewone » verkeersongevallen sterker stijgt dan dat van verkeersongevallen waarbij de bestuurder dronken was. Procentueel gezien valt het nochtans op dat, voor beide gevallen in verhouding tot het aantal verkeersongevallen, het aantal gedode en gewonde bestuurders een betrekkelijk regelmatig stijging kent tot in 1959 en dat vanaf 1960 tot 1965 de toestand verbetert (Figuren 5 bis en 5 ter). Er is zelfs een sterkere daling van het aantal slachtoffers bij dronkenschapsgevallen.

B. Aard van de opgelopen verwondingen.

Sprekender zijn de cijfers zo we gaan differentiëren naar de ernst van de opgelopen letsels (zie uitgebreide tabellen in Appendix).

Het aantal ter plaatse gedode bestuurders gaat voor beide gevallen in stijgende lijn, doch is iets sterker voor de gewone verkeersongevallen. (Tabel 1, appendix, Fig. 6.)

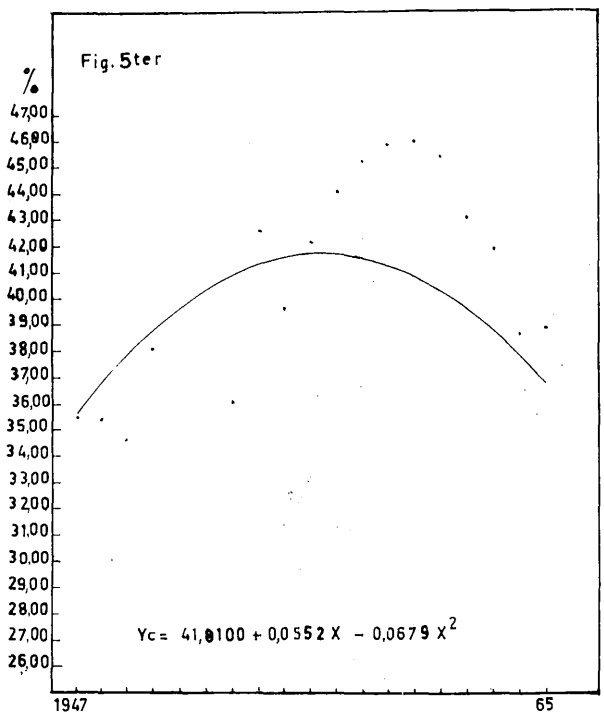

Fig. 5 ter. — Aantal bestuurders-slachtoffers per 100 verkeersongevallen waarbij wel dronkenschap achter het stuur werd vastgesteld. Periode 1947-1965.

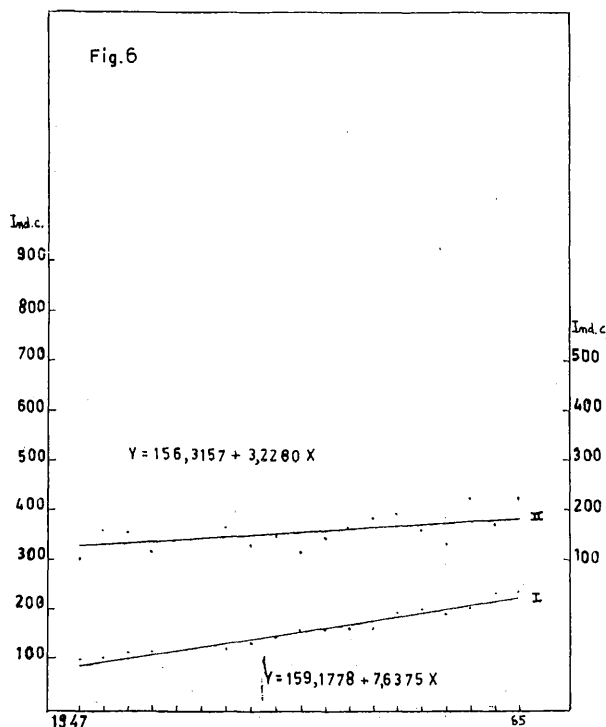

Fig. 6. — Evolutie van het aantal bestuurders *ter plaatse gedood* bij verkeersongevallen waar geen dronkenschap achter het stuur (I) en wel dronkenschap achter het stuur (II) werd vastgesteld. Periode 1947-1965.

In verhouding echter tot het aantal verkeersongevallen waarbij de bestuurder dronken was, is het aantal *ter plaatse gedode* bestuurders bijna ieder jaar van de betrokken periode meer dan dubbel zo groot dan bij ongevallen waar geen dronkenschap van de bestuurder werd vastgesteld. Gemiddeld is dit voor de dronkenschapsgevallen 0,85 % en voor gewone verkeersongevallen slechts 0,35 % (1).

Verder lezen we uit Fig. 6 bis af, dat er wel voor beide gevallen voor 1947 tot 1960-1961 een procentuele daling van *ter plaatse gedode* bestuurders vast te stellen is en dat die daling veel sterker is bij dronkenschapsgevallen, maar nadien zien we in beide gevallen een procentuele stijging optreden die voor de dronkenschapsgevallen wel enigszins schommelt met de jaren, doch uiteindelijk resulteert in een sterkere procentuele stijging dan die van de gewone verkeersongevallen. Het risico is hier dus tweezijdig. De kans die de dronken bestuurder loopt *ter plaatse gedood* te worden, is dubbel zo groot als bij geen dronkenschap en die kans groeit in de laatste jaren. De verkeersmoeilijkheden vergen een steeds intensere aandacht van de bestuurder en aan het reactievermogen worden ook hogere eisen gesteld. De sterkere procentuele stijging van *ter plaatse gedode* bestuurders bij dronkenschapsgevallen in de laatste jaren is hier wellicht door te verklaren.

Voor de *zwaargewonde* bestuurders zien we logischerwijze een zelfde stijging van het absolute aantal, die sterker is voor het aantal gewone verkeersongevallen (Fig. 7; Tabel 2, Appendix). Wanneer we de slachtoffers tegenover het aantal verkeersongevallen plaatsen, moeten we andermaal voor de dronken bestuurders een veel hogere kans noteren zwaar gewond te worden. Inderdaad,

op 100 verkeersongevallen loopt deze bestuurder gemiddeld in 10,29 % van de gevallen de kans zwaar gewond

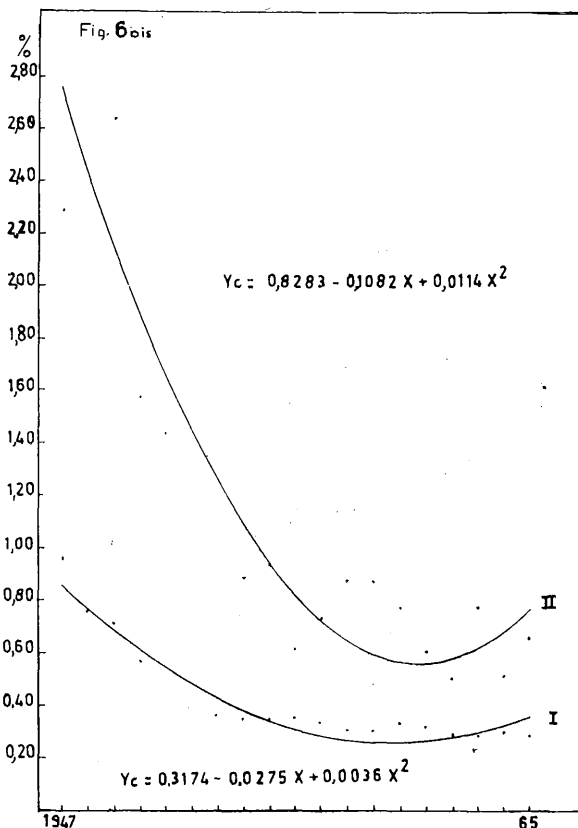

Fig. 6 bis. — Aantal bestuurders *ter plaatse gedood* per 100 verkeersongevallen waarbij geen dronkenschap achter het stuur (I) en wel dronkenschap achter het stuur (II) werd vastgesteld. Periode 1947-1965.

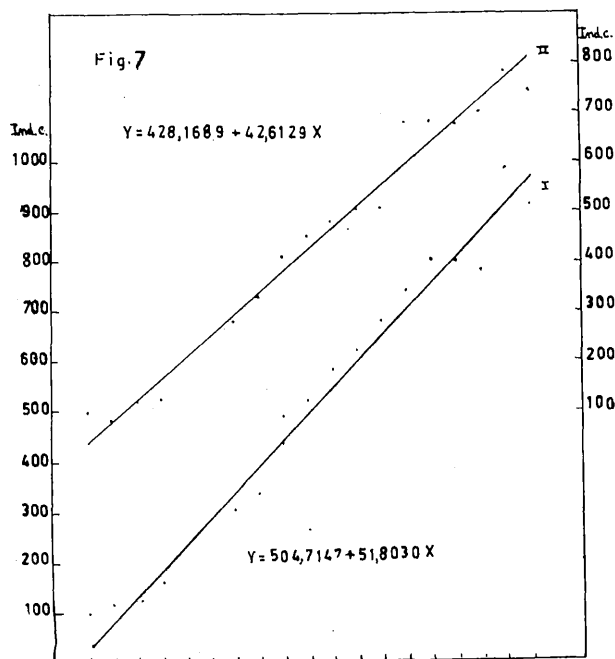

Fig. 7. — Evolutie van het aantal bestuurders *zwaar gewond* bij verkeersongevallen waar geen dronkenschap achter het stuur (I) en wel dronkenschap achter het stuur (II) werd vastgesteld. Periode 1947-1965.

(1) Voor de jaren 1951 en 1952 bestaan de afzonderlijke gegevens niet zodat deze % betrekking hebben op de 17 gekende jaren.

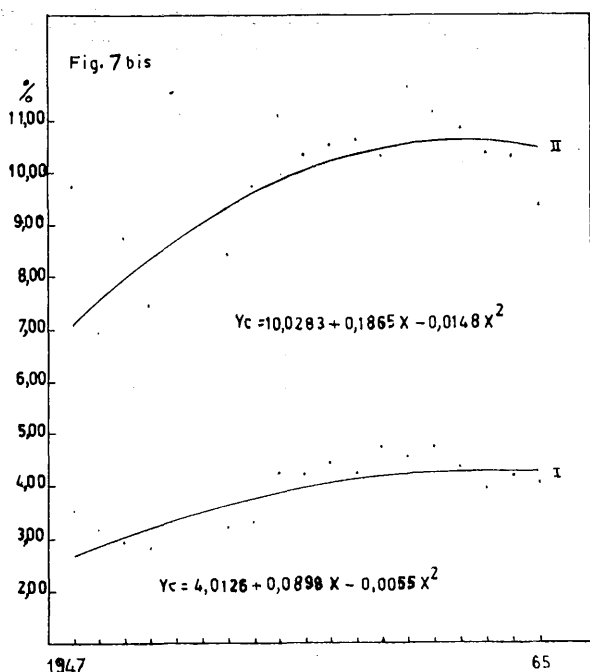

Fig. 7 bis. — Aantal bestuurders zwaar gewond per 100 verkeersongevallen waarbij geen dronkenschap achter het stuur (I) en wel dronkenschap achter het stuur (II) werd vastgesteld. Periode 1947-1965.

te worden, terwijl deze slechts tot 4,15 % oploopt zo de bestuurder niet dronken is ⁽¹⁾.

De evolutie over 19 jaar ziet er als volgt uit (Fig. 7 bis; Tabel 2; Appendix). Van 1949 tot 1961-1962 is er in beide gevallen een procentuele stijging van het aantal zwaargewonde bestuurders. Deze stijging is zeer duidelijk zichtbaar voor dronkenschapsgevallen. Nadien echter stellen we vast dat, de erop volgende daling iets vlugger verloopt dan voor de gewone verkeersongevallen.

In vergelijking met de gedoden ter plaatse en de zwaargewonden, zien we voor de licht gekwetste bestuurders, en dit zowel voor dronkenschap als voor geen dronkenschap achter het stuur, een veel sterkere absolute stijging die enigszins zwakker is voor dronkenschap achter het stuur (Fig. 8; Tabel 3, Appendix). Dit neemt echter niet weg dat, ook hier zoals voor de gedode en zwaar gewonde bestuurders, de ongevallen uit hoofde van dronkenschap achter het stuur meer offers vergen (gemiddeld 30,89 % van de bestuurders) dan de gewone verkeersongevallen (gemiddeld 20,26 % van de bestuurders) ⁽¹⁾.

De laatste jaren is er echter een relatief gunstige daling vast te stellen, zoals we dit ook zagen voor de gedode en zwaargewonde bestuurders (Fig. 8 bis).

Voor de dronkenschapsgevallen zien we tot 1961 een stijging en nadien een merkelijke daling. Voor de gewone verkeersongevallen hebben we eveneens een stijging die tot 1961 loopt en nadien ook een daling, met dit verschil echter, dat, verhoudingsgewijze het aantal bestuurders-slachtoffers uit hoofde van dronkenschap achter het stuur, sterker gaat dalen dan het aantal bestuurders-slachtoffers van gewone verkeersongevallen. Beide categorieën hebben nochtans te kampen met steeds groeiende verkeersmoeilijkheden en normaliter zouden we ons aan een gelijkheid der kansen verwachten. Blijkbaar geraken steeds meer bestuurders bewust van het gevaar dat hen dreigt bij dronken sturen.

(1) Zonder de jaren 1951 en 1952 voor dewelke de afzonderlijke cijfers onbestaande zijn.

Samenvattend kunnen we, wat de lichamelijke letsels betreft, opgelopen door de bestuurders, uit Tabel 7, tot het volgende concluderen:

Tabel 7 ⁽¹⁾.

Bestuurders:
Periode 1947-1965.

	Dronkenschap achter het stuur		Gedood ter plaatse		Zwaar gewond		Licht gewond		Totaal	
	Abs. c.	%	Abs. c.	%	Abs. c.	%	Abs. c.	%	Abs. c.	100 %
Niet	8.044	1,41	95.540	16,75	466.675	81,84	570.259	...		
Wel	539	2,01	6.565	24,49	19.701	73,50	26.805	...		
Tot.	8.583	1,44	102.105	17,10	486.376	81,46	597.064	100		

(1) Zonder de jaren 1951 en 1952 waarvoor de afzonderlijke cijfers onbestaande zijn.

De kans van de dronken autobestuurder bij een verkeersongeval ter plaatse gedood of zwaar gewond te worden, ligt veel hoger dan bij nuchter rijden. Uit de cijfers blijkt dus andermaal duidelijk, dat de schade aan zichzelf berokkend erg verzwwaard wordt door in dronken toestand een voertuig te besturen. Heeft dit onverantwoord rijden vaak ernstige gevolgen op het persoonlijk en familiaal vlak van de bestuurder, dan blijven deze niet steeds tot deze beperkt. Vaak vallen derden als slachtoffers hetgeen moge blijken uit de hiernavolgende uiteenzetting.

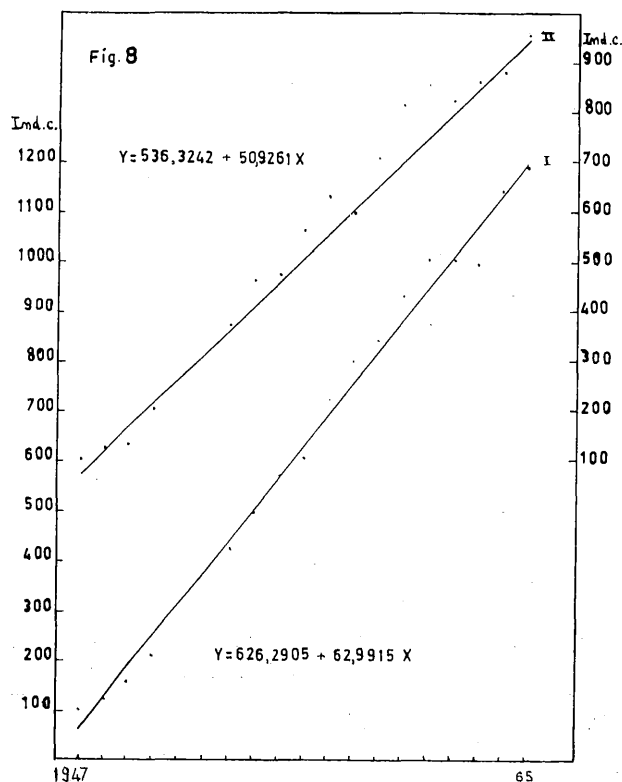

Fig. 8. — Evolutie van het aantal bestuurders licht gewond bij verkeersongevallen waar geen dronkenschap achter het stuur (I) en wel dronkenschap achter het stuur (II) werd vastgesteld. Periode 1947-1965.

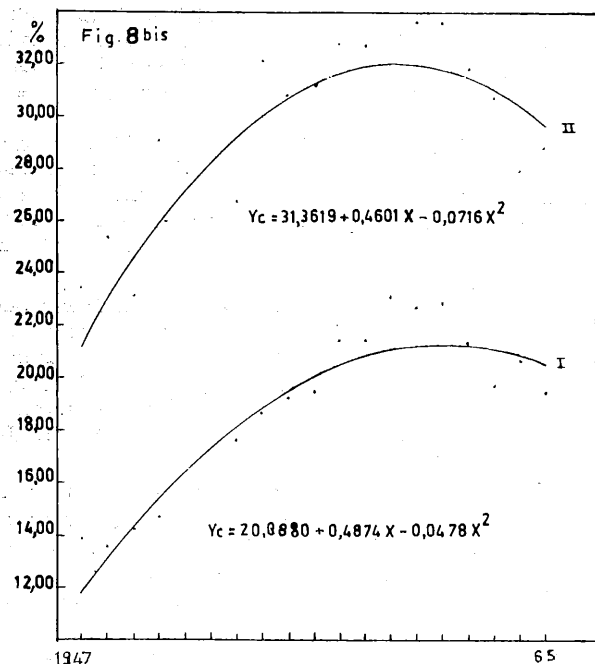

Fig. 8 bis. — Aantal bestuurders licht gewond per 100 verkeersongevallen waarbij geen dronkenschap achter het stuur (I) en wel dronkenschap achter het stuur (II) werd vastgesteld. Periode 1947-1965.

III. Passagiers - voetgangers.

Het zou technisch gezien logisch zijn, dat de passagiers samen met de bestuurders de aandacht kregen, doch op het stuk van de verantwoordelijkheid die een autobestuurder draagt, is het vanuit menselijk standpunt nog meer logisch, dat we de bestuurder isoleren en hem tegenover derden stellen. Deze derden vallen inderdaad vaak als slachtoffer van het onbezonnen rijden over het algemeen. Wanneer zich daarbij de faktor alcohol voegt, wordt het probleem nog ernstiger. We gaan in deze uiteenzetting op dezelfde wijze als hierboven te werk en brengen een algemeen beeld van het aantal passagiers-voetgangers die lichamelijk letsel opliepen.

A. Algemeen.

Zoals we hebben vastgesteld bij de bestuurders, ligt ook hier verhoudingsgewijze het aantal passagiers en voetgangers, die slachtoffer waren van een verkeersongeval, dat door een dronken bestuurder werd veroorzaakt, aanzienlijk hoger dan het aantal slachtoffers passagiers-voetgangers van gewone verkeersongevallen (Tabel 8). Over de beschouwde periode leveren de cijfers ons voor de gewone verkeersongevallen een gemiddeld percentage op van 16,56 % en voor die waar dronkenschap achter het stuur werd vastgesteld, een percentage van 24,03 % ⁽¹⁾.

De algemeen stijgende lijn van het aantal verkeersongevallen wordt ook hier gereflecteerd in het aantal passagiers en voetgangers die er het slachtoffer van werden. Uit Fig. 9 lezen we deze stijging af, die sterker is voor de gewone verkeersongevallen. Het steeds drukker verkeer betekent ook een steeds groter gevaar voor passagiers en voetgangers. Deze laatste zijn zeer kwetsbaar, wat dan ook de verklaring kan zijn voor de sterkere

(1) Berekend op 17 jaren. De cijfers voor 1951 en 1952 zijn onbestaande.

Tabel 8. *

Aantal passagiers en voetgangers gedood of gewond bij verkeersongevallen al dan niet te wijten aan dronkenschap achter het stuur.
Periode 1947-1965.

Jaar	Geen dronkenschap achter het stuur			Dronkenschap achter het stuur		
	Aantal verkeersongevallen	Aantal passagiers en voetgangers gedood of gewond	%	Aantal verkeersongevallen Dronkenschap	Aantal passagiers en voetgangers gedood of gewond	%
1947	29.848	5.798	19,43	872	296	33,94
48	38.644	6.600	17,08	1.042	298	28,60
49	45.728	6.756	14,77	1.173	325	27,71
50	59.642	8.698	12,73	1.456	393	26,99
51	79.703	)		2.479	)	
52	90.030	)(⁽¹⁾		2.694	)(⁽¹⁾	
53	98.956	14.897	15,05	2.854	612	24,94
54	110.480	17.673	15,96	2.980	739	24,80
55	122.061	19.887	16,29	3.179	745	23,44
56	128.595	21.392	16,64	3.732	864	23,15
57	139.925	24.315	17,38	3.939	883	22,42
58	154.558	26.742	17,30	3.748	922	24,60
59	151.143	25.972	17,18	4.205	983	23,38
60	170.379	29.130	17,10	4.984	1.163	23,33
61	182.104	31.061	17,06	5.222	1.350	25,85
62	194.166	31.279	16,10	5.335	1.289	24,16
63	209.234	33.136	15,84	5.759	1.448	25,14
64	229.668	38.162	16,62	6.495	1.179	18,15
65	237.316	39.811	16,76	6.796	1.835	27,00

* Bron: Statistiek van de verkeersongevallen op de openbare weg, N.I.S.

(1) De cijfers voor de jaren 1951 en 1952 zijn onbestaande. Ze werden voor de trendberekening geïnterpoleerd.

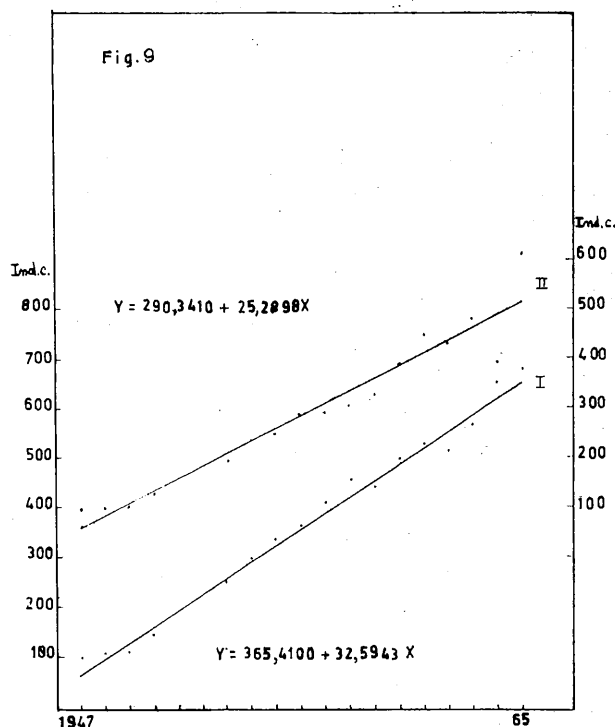

Fig. 9. — Evolutie van het aantal passagiers-voetgangers (gedood en gewonden samen) van verkeersongevallen waarbij geen dronkenschap achter het stuur (I) en wel dronkenschap achter het stuur (II) werd vastgesteld. Periode 1947-1965.

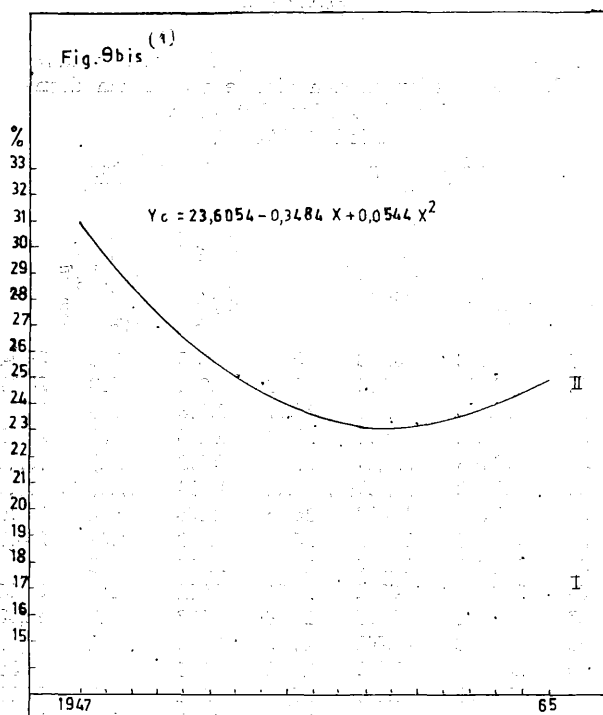

Fig. 9 bis. — Aantal passagiers-voetgangers per 100 verkeersongevallen waarbij geen dronkenschap achter het stuur (I) en wel dronkenschap achter het stuur (II) werd vastgesteld. Periode 1947-1965.

(1) De curve laat in de gegevens over de gewone verkeersongevallen geen functionele aanpassing toe en wordt derhalve niet uitgezet.

stijging van het aantal dezer slachtoffers van gewone verkeersongevallen. Deze gebeuren vooral tijdens de daguren, tijdstip waarop ook de voetganger zich het meest op de weg begeeft. De ongevallen uit hoofde van dronkenschap achter het stuur, gebeuren meer 's avonds en 's nachts wanneer veel minder voetgangers deelnemen aan het verkeer (1).

Zinvoller worden de cijfers wanneer we de evolutie van het aantal slachtoffers even volgen in Fig. 9 bis. De jaarlijkse procenten zien we voor de gewone verkeersongevallen vanaf 1947 licht dalen tot in de jaren 1952-53. Van dan af treedt er een geleidelijk zachte stijging op tot 1957 om nadien terug in een lichte daling over te gaan die aanhoudt tot 1965. De evolutie van het procent slachtoffers van verkeersongevallen waarbij de bestuurder dronken was, verloopt meer uitgesproken. Een flinke daling manifesteert zich vanaf 1947 tot in 1959-60, doch dan stellen we een stijging vast, die gevoelig sterker is dan bij de gewone verkeersongevallen.

B. Aard van de opgelopen verwondingen.

De zojuist vastgestelde globale verschillen tussen dronkenschap achter het stuur en de gewone verkeersongevallen worden ook gereflecteerd in de diepere analyse naar de aard van het opgelopen letsel.

Het aantal passagiers en voetgangers die bij gewone verkeersongevallen *ter plaatse gedood* werden stijgt sterker dan het aantal slachtoffers van dronkenschapsgevallen

(1) Zie w. Prové: Een onderzoek van 194 gerechtelijke dossiers van het Arr. Gent-Eeklo, jaar 1964, die betrekking hebben op verkeersongevallen waarbij dronkenschap achter het stuur werd vastgesteld. Rechtskundig Weekblad nr. 4, Jg. 31, 24 september 1967, blz. 169-180.

(Fig. 10; Tabel 4, Appendix). Deze stijging, die meer uitgesproken is dan dit het geval is voor ter plaatse gedode bestuurders, is, zoals hierboven vermeld, wellicht te verklaren uit de intensievere deelneming van de voetgangers aan het verkeer tijdens de daguren.

Vervolgens ligt het gemiddeld procent slachtoffers t.o.v. het aantal verkeersongevallen gevoelig hoger voor dronkenschapsgevallen (0,69 %) dan voor de gewone verkeersongevallen (0,31 %) (2) en valt er bovendien een duidelijk verschil in de evolutie van die procenten te noteren (Fig. 10 bis).

Bij de gewone verkeersongevallen is er een daling van 1947 tot 1959, bij de dronkenschapsgevallen loopt die daling door tot 1961 en is ze ook sterker. Nadien gaat het procent voor beide reeksen weer stijgen tot 1965, maar dit is sterker voor de dronkenschap achter het stuur.

We stellen een ongeveer gelijk verloop vast voor de *zwaargewonde* derden-slachtoffers.

De absolute stijging van het aantal slachtoffers is sterker bij de gewone verkeersongevallen (Fig. 11, Tabel 5, Appendix). Het gemiddeld aantal slachtoffers per 100 ongevallen bedraagt voor de gewone verkeersongevallen 4,31 % en voor de gevallen van dronkenschap achter het stuur (6,12 % (1)).

Wanneer we nu de evolutie van de 19 jaren nagaan (Fig. 11 bis), dan zien we voor de gewone verkeersongevallen een zeer langzame stijging die bijna stabiel te noemen is. Anderzijds echter begint de beschouwde periode voor de gevallen van dronkenschap achter het stuur met een daling die tot 1959 doorloopt en nadien treedt een tamelijk sterke stijging op tot 1965.

Een quasi zelfde redenering kan gevolgd worden voor de *lichtgewonde* passagiers en voetgangers (Tabel 6, Appendix).

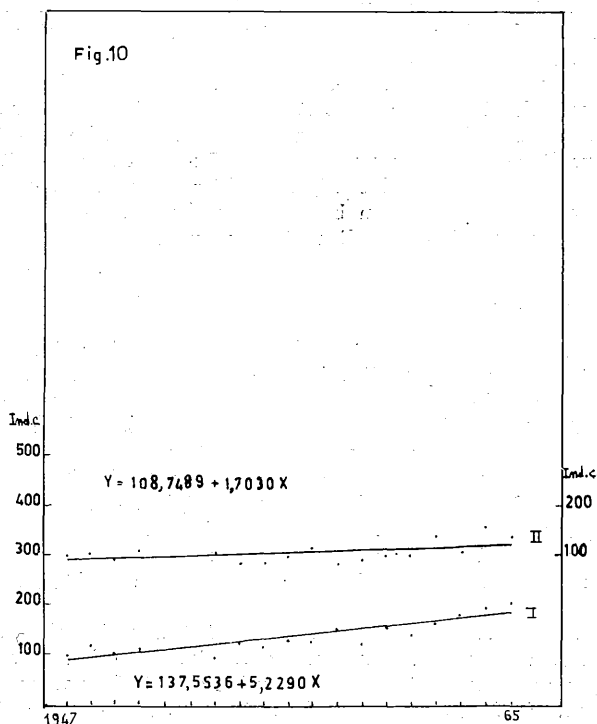

Fig. 10. — Evolutie van het aantal passagiers-voetgangers *ter plaatse gedood* bij verkeersongevallen waar geen dronkenschap achter het stuur (I) en wel dronkenschap achter het stuur (II) werd vastgesteld. Periode 1947-1965.

(2) Zonder de jaren 1951 en 1952 waarvoor de afzonderlijke cijfers onbestaande zijn.

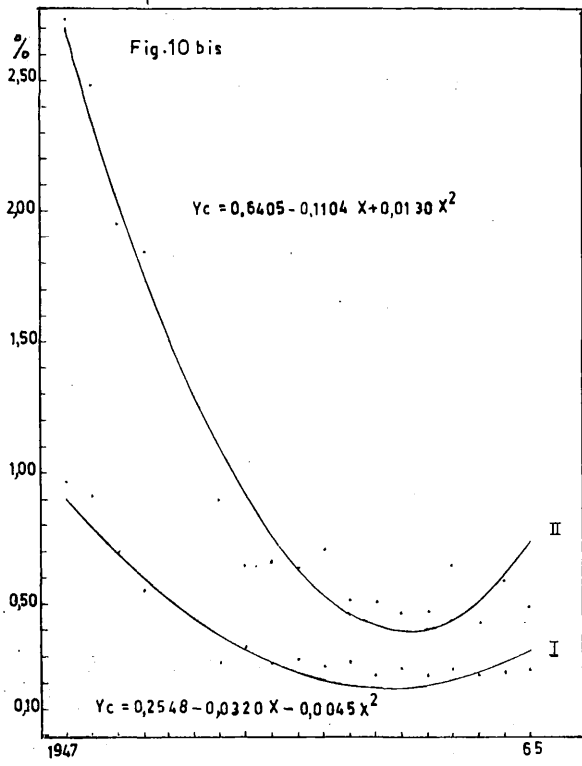

Fig. 10 bis. — Aantal passagiers-voetgangers ter plaatse gedood per 100 verkeersongevallen waarbij geen dronkenschap achter het stuur (I) en wel dronkenschap achter het stuur (II) werd vastgesteld. Periode 1947-1965.

Vooreerst stellen we een sterkere absolute stijging vast van het aantal slachtoffers voor gewone verkeersongeval-

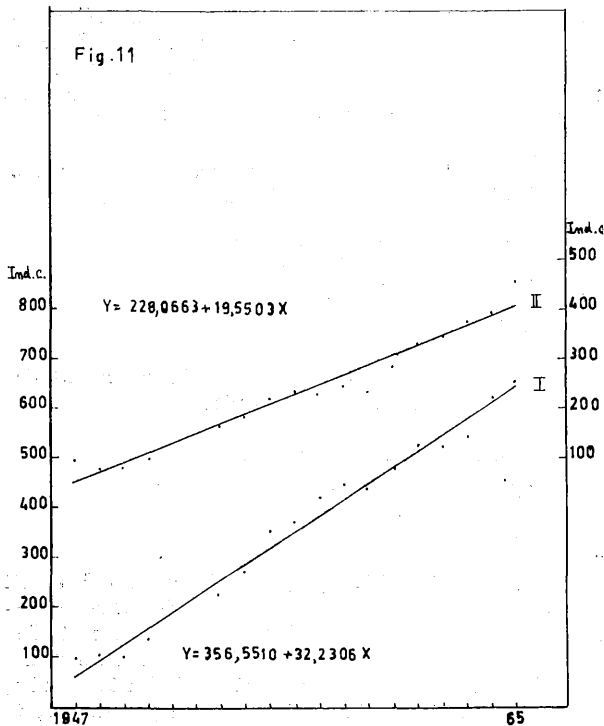

Fig. 11. — Evolutie van het aantal passagiers-voetgangers zwaar gewond bij verkeersongevallen waarbij geen dronkenschap achter het stuur (I) en wel dronkenschap achter het stuur (II) werd vastgesteld. Periode 1947 - 1965.

len (Fig. 12). Het gemiddeld aantal slachtoffers per 100 verkeersongevallen bedraagt 13,25 % voor de gewone ongevallen en dat voor ongevallen wegens dronkenschap achter het stuur 17,21 % ⁽¹⁾, een verschil dat niet zo uitgesproken is als voor de gedode en de zwaar gewonde passagiers en voetgangers, wat er op duidt, dat de kans een ernstig letsel op te lopen relatief groter is dan licht gekwetst te worden.

Over de 19-jarige periode (Fig. 12 bis) zien we een geleidelijke procentuele stijging van het aantal passagiers en voetgangers, die slachtoffer werden van een gewoon verkeersongeval, wat duidt op het steeds groter wordend gevaar op de weg. Dit gevaar verhoogt nog wanneer het om een dronken bestuurder gaat. Weliswaar is er een merkelijke daling tot 1957, maar nadien wordt, zowel numeriek als procentueel, de kans veel groter als passagier of voetganger betrokken te worden bij een ongeval uit hoofde van dronkenschap achter het stuur.

Overlopen we nu nogmaals de voorgaande vaststellingen in Tabel 9 :

Tabel 9 ⁽¹⁾.

Periode 1947-65.

Passagiers en voetgangers :

Dronkenschap achter het stuur	Gedood t. pl.		Zwaar gewond		Licht gewond		Totaal	
	Abs. c.	%	Abs. c.	%	Abs. c.	%	Abs. c.	100 %
Niet	7.059	1,85	69.153	18,14	305.057	80,01	381.269	
Wel	443	2,89	3.905	25,48	10.976	71,63	15.324	
Tot.	7.502	1,89	73.058	18,42	316.033	79,69	396.593	100 %

(1) Zonder de jaren 1951 en 1952 waarvoor de afzonderlijke cijfers onbestaande zijn.

De percentages spreken duidelijk. Zowel de gedoden ter plaatse als de zwaargewonden bij ongevallen te wijten aan dronkenschap achter het stuur overwegen t.o.v. die betrokken zijn bij de gewone verkeersongevallen. De

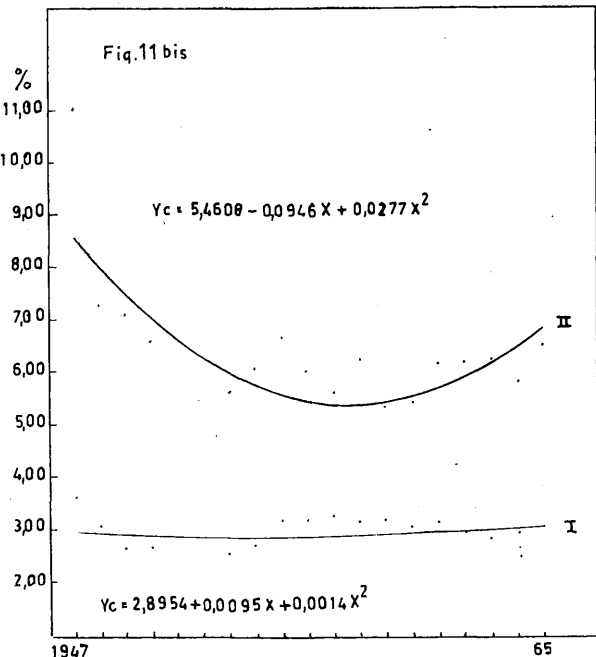

Fig. 11 bis. — Aantal passagiers-voetgangers zwaar gewond per 100 verkeersongevallen waarbij geen dronkenschap achter het stuur (I) en wel dronkenschap achter het stuur (II) werd vastgesteld. Periode 1947 - 1965.

passagiers en voetgangers lopen dus 'n grotere kans zwaar lichamelijk letsel op te lopen in geval van dronkenschap van de bestuurder, die, zoals we zagen, er ook vaak het slachtoffer van wordt.

Zien we echter nog even het hiernavolgend schematisch overzicht na:

1. Gedood ter plaatse

Bestuurders	1,41 %	2,01 %	0,60 % hoger
Passagiers en voetgangers	1,85 %	2,89 %	1,04 % hoger

2. Zwaar gewond

Bestuurders	16,75 %	24,49 %	7,74 % hoger
Passagiers en voetgangers	18,14 %	25,48 %	7,34 % hoger

3. Licht gewond

Bestuurders	81,84 %	73,50 %	8,54 % hoger
Passagier en voetgangers	80,01 %	71,63 %	8,38 % hoger

Waaruit we kunnen concluderen dat, zowel de kans van de bestuurders als die van de passagiers en voetgangers, zwaar gewond of licht gewond te worden, praktisch even sterk stijgt (daalt) in geval van dronkenschap van de bestuurder. Doch, en dit is sprekend, de kans voor de derden ter plaatse gedood te worden ligt gevoelig hoger (1,04 %) dan voor de bestuurder (0,60 %), waaruit de reeds voldoende vastgestelde aansprakelijkheid van de bestuurder nog meer geaccentueerd naar voren treedt.

* * *

Algemeen besluit:

De in dit rapport gebruikte cijfers over dronkenschap achter het stuur betreffen enkel die gevallen waar dronkenschap van rechtswege weerhouden werd, zij het al dan niet gesteund op een bloedproef. Heel wat ongevallen echter worden door vaak te milde gerechtelijke diensten in dit opzicht door de vingers gezien zo de betrokkenen geen lichamelijke verwondingen opliepen, zodat de cijfers

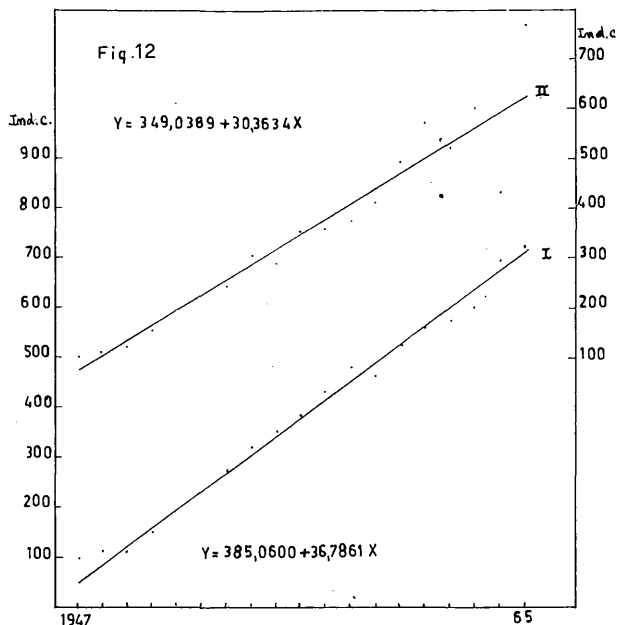

Fig. 12. — Evolutie van het aantal passagiers-voetgangers licht gewond bij verkeersongevallen waarbij geen dronkenschap achter het stuur (I) en wel dronkenschap achter het stuur (II) werd vastgesteld. Periode 1947-1965.

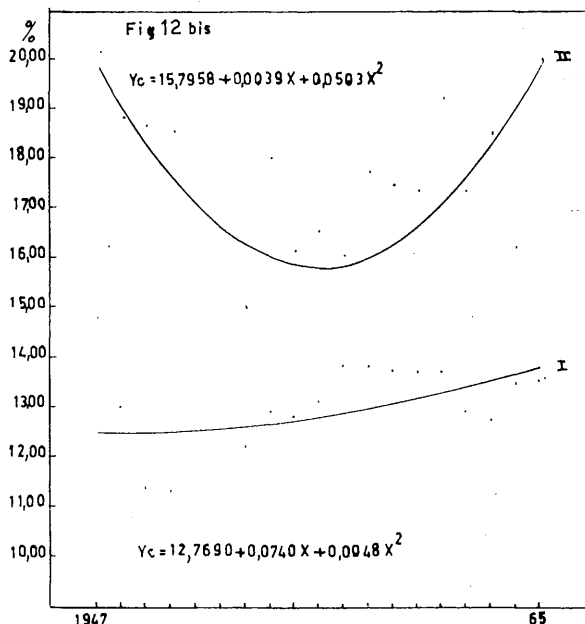

Fig. 12 bis. — Aantal passagiers-voetgangers licht gewond per 100 verkeersongevallen waarbij geen dronkenschap achter het stuur (I) en wel dronkenschap achter het stuur (II) werd vastgesteld. Periode 1947-1965.

mogen verondersteld worden hoger te liggen. Vergeten we ook niet dat er een even moeilijk te schatten aantal gevallen dagelijks door één of andere beschermengel doorheen de verkeerschaos van onze tijd wordt gelooft.

Dit neemt echter niet weg dat de verstrekte cijfers, harde feiten worden wanneer we bedenken, dat in het jaar 1965 (om recent te zijn), per maand uitgedrukt 8.399 personen gedood of gekwetst werden bij verkeersongevallen. Hiervan vielen er 392 als slachtoffer van ongevallen waarbij dronkenschap werd vastgesteld. Wanneer we enkel de dronkenschap achter het stuur beschouwen, dan komen we nog tot 373 slachtoffers per maand.

Tot deze 373 slachtoffers behoren er 220 bestuurders en 153 passagiers en voetgangers.

Naar de aard van de opgelopen verwondingen kunnen we de 220 bestuurders indelen als volgt:

4 gedood ter plaatse per maand;
53 zwaar gewond per maand;
163 licht gewond per maand.
Totaal: 220.

Voor de passagiers en voetgangers die als slachtoffer vielen, ziet de toestand er als volgt uit:

3 gedood ter plaatse per maand;
37 zwaar gewond per maand;
113 licht gewond per maand.
Totaal: 153.

De statistiek kan hierbij geen rekening houden met de mogelijkheid van sterfgevallen onder de zwaargewonden (die dus achteraf bezwijken) en evenmin met diegenen onder hen die lichamelijk gehandicapt worden.

In elk geval komen we globaal tot 7 gedoden ter plaatse, 90 zwaargewonden en 276 lichtgewonden per maand, te wijten aan dronkenschap achter het stuur. Deze cijfers lichten ons niet in over het aantal niet-dronken autobestuurders die als slachtoffer vielen van dronken bestuurders. Zij zouden ons des te meer een bewijs leveren dat de verantwoordelijkheid van de dronken rijder niet

enkel tegenover hemzelf geldt, maar vooral tegenover derden ter sprake komt.

In feite beschouwen we hier dus enkel de cijfers⁽¹⁾ en laten de feiten bij gebrek aan informatie terzijde. Noemen we de materiële schade, de medische en hospitalisatiekosten en de morele gevolgen op familiaal en arbeidersvlak die als astronomisch cijfermateriaal voorlopig niet te achterhalen zijn. Vervolgens zou het niet onbelangrijk zijn te kunnen beschikken over inlichtingen die ons mededelen of de dronken bestuurder vanuit het oogpunt van het verkeersreglement in overtreding was of niet. Wel mogen we veronderstellen dat de vertraagde reflexen door alcoholverbruik veroorzaakt, voor een goed deel oorzaak zijn van de betrokken gevallen. We zijn er van overtuigd, dat het niet volgen van de verkeersregels tengevolge van een door de alcohol verwekt tekort aan concentratievermogen voor het overgrote deel van de dronken bestuurders geldt, die slachtoffer werden van verkeersongevallen.

Een belangrijk tekort aan de officiële statistiek⁽²⁾, geldt de drievoudige confrontatie: aantal ongevallen — aantal omstandigheden — aantal slachtoffers, die niet uit de cijfers te halen is.

Wel worden we ingelicht over het aantal omstandigheden dat echter hoger ligt dan het aantal ongevallen. Het cijfer echter kan niet gezuiverd worden van omstandigheden waarbij de bestuurder niet rechtstreeks optreedt (zo bvb. voertuig defekt, slechte wegen, weersomstandigheden, enz.). De verhoudingen in tabel 2 weergegeven zouden zodoende hoger komen te liggen en de menselijke factor zou dan ook meer aan duidelijkheid winnen. Een uiterst belangrijke informatie die de wetgever zou toegelaten hebben zich bij de formulering van de nieuwe wet van juni 1967 duidelijker uit te spreken, betreft het recidivisme.

Uit de reeds in voetnota vermelde dossieranalyse blijkt dit recidivisme hoog te liggen. De Statistiek van de verkeersongevallen is alleen reeds wegens deze lacune vanuit politiek oogpunt bepaald onbruikbaar. Het ware dus zeer wenselijk dat dit gegeven door de gerechtelijke diensten aan het N.I.S. als nuttige informatie zou medegedeeld worden en in het vervolg opgenomen worden in de jaarlijkse statistiek van de verkeersongevallen.

De overheid die het steeds heeft over het voeren van een «politiek» zou zelf bij de bevoegde diensten moeten aandringen om aan het N.I.S. vollediger en meer nuttige informatie omtrent al dan niet dronken sturen te verschaffen.

Dit zou de geïnteresseerde onderzoeker in staat stellen tijd te winnen, want een reeks verwerkingen die hij nu hoeft uit te voeren, leveren uiteindelijk slechts een betrekkelijk resultaat op.

Wat vervolgens ook opvalt is, dat in de officiële statistieken, wier publicatie financieel zwaar weegt, omslachtige tabellen worden ingelast die slechts een geringe betekenis hebben. Zo bvb. de tabel over het aantal verkeersongevallen en slachtoffers *per gemeente* die vaak twee-vijfden van het jaarboek beslaat.

We hopen dat deze bijdrage met haar beperkte resultaten de belangstellende lezer zal overtuigen van het reële gevaar dat achter het dronken of slechts «beschonken» rijden schuilt. We durven eveneens hopen, dat in de toekomst de bevoegde «verslaggevers» nauwkeuriger inlichtingen zullen verschaffen aan de verantwoordelijke diensten van het N.I.S., dat eerst dan zal kunnen overgaan tot een reële en meer direkt bruikbare statistiek.

(1) Zie verder de kritiek op de cijfers.

(2) Zie ook onze kritiek in W. Prové : op. cit. blz. 178.

APPENDIX.

Tabel 1.

Periode 1947-1965.

Aantal bestuurders ter plaatse gedood bij verkeersongevallen te wijten en niet te wijten aan dronkenschap achter het stuur.

Jaar	Geen dronkenschap achter het stuur			Dronkenschap achter het stuur		
	Aantal verkeersongevallen	Aantal bestuurders ge- stuurds dood t. plaatse	%	Aantal verkeersongevallen	Aantal bestuurders ge- stuurds dood t. plaatse	%
1947	29.848	290	0,97	872	20	2,29
48	38.644	297	0,77	1.042	32	3,07
49	45.728	331	0,72	1.173	31	2,64
50	59.642	337	0,57	1.456	23	1,58
51	79.703	)		2.479	)	
52	90.030	)(¹)		2.694	)(¹)	
53	98.956	353	0,36	2.854	33	1,15
54	110.480	386	0,35	2.980	26	0,87
55	122.061	432	0,35	3.179	30	0,94
56	128.595	468	0,36	3.732	23	0,62
57	139.925	481	0,34	3.939	29	0,74
58	154.558	478	0,31	3.748	33	0,88
59	151.143	474	0,31	4.205	37	0,88
60	170.379	573	0,34	4.984	39	0,78
61	182.104	585	0,32	5.222	32	0,61
62	194.166	569	0,29	5.335	27	0,51
63	209.234	600	0,29	5.759	45	0,78
64	229.668	693	0,30	6.495	34	0,52
65	237.316	697	0,29	6.796	45	0,66

Tabel 2.

Periode 1947-1965.

Aantal bestuurders, zwaar gewond bij verkeersongevallen, te wijten en niet te wijten aan dronkenschap achter het stuur.

Jaar	Geen dronkenschap achter het stuur			Dronkenschap achter het stuur		
	Aantal verkeersongevallen	Aantal bestuurders zwaar gewond	%	Aantal verkeersongevallen	Aantal bestuurders zwaar gewond	%
1947	29.848	1.054	3,53	872	85	9,75
48	38.644	1.235	3,20	1.042	72	6,91
49	45.728	1.356	2,97	1.173	103	8,78
50	59.642	1.677	2,81	1.456	109	7,49
51	79.703	)		2.479	)	
52	90.030	)(¹)		2.694	)(¹)	
53	98.956	3.182	3,22	2.854	240	8,41
54	110.480	3.661	3,31	2.980	289	9,70
55	122.061	5.231	4,29	3.179	353	11,10
56	128.595	5.504	4,28	3.732	385	10,32
57	139.925	6.210	4,44	3.939	414	10,51
58	154.558	6.596	4,27	3.748	435	11,61
59	151.143	7.196	4,76	4.205	435	10,34
60	170.379	7.826	4,59	4.984	580	11,64
61	182.104	8.531	4,68	5.222	582	11,15
62	194.166	8.481	4,37	5.335	578	10,83
63	209.234	8.301	3,97	5.759	598	10,38
64	229.668	9.864	4,29	6.495	670	10,32
65	237.316	9.635	4,06	6.796	637	9,37

(1) De cijfers voor 1951 en 1952 zijn onbestaande. Ze werden voor de trendberekening geïnterpoleerd.

Tabel 3.

Periode 1947-1965.

Aantal bestuurders, licht gewond bij verkeersongevallen, te wijten en niet te wijten aan dronkenschap achter het stuur.

Jaar	Geen dronkenschap achter het stuur			Dronkenschap achter het stuur		
	Aantal verkeersongevallen	Aantal bestuurders licht gewond		Aantal verkeersongevallen	Aantal bestuurders licht gewond	
	Abs. cijf.	%		Abs. cijf.	%	
1947	29.848	4.142	13,87	872	205	23,51
48	38.644	5.254	13,59	1.042	265	25,43
49	45.728	6.508	14,23	1.173	272	23,18
50	59.642	8.730	14,63	1.456	424	29,12
51	79.703	)		2.479	)	
52	90.030	)(¹)		2.694	)(¹)	
53	98.956	17.478	17,66	2.854	765	26,80
54	110.480	20.688	18,73	2.980	958	32,15
55	122.061	23.531	19,28	3.179	976	30,70
56	128.595	25.140	19,56	3.732	1.167	31,27
57	139.925	30.072	21,39	3.939	1.294	32,85
58	154.558	33.230	21,50	3.748	1.230	32,81
59	151.143	35.056	23,19	4.205	1.462	34,62
60	170.379	38.757	22,74	4.984	1.679	33,68
61	182.104	41.712	22,91	5.222	1.762	33,74
62	194.166	41.475	21,36	5.335	1.697	31,81
63	209.234	41.255	19,72	5.759	1.771	30,75
64	229.668	47.484	20,68	6.495	1.811	27,88
65	237.316	46.163	19,45	6.796	1.963	28,88

Tabel 4.

Periode 1947-1965.

Aantal passagiers en voetgangers, gedood ter plaatse bij verkeersongevallen, te wijten en niet te wijten aan dronkenschap achter het stuur.

Jaar	Geen dronkenschap achter het stuur			Dronkenschap achter het stuur		
	Aantal verkeersongevallen	Aantal passagiers en voetgangers gedood ter plaatse		Aantal verkeersongevallen	Aantal passagiers en voetgangers gedood ter plaatse	
	Abs. cijf.	%		Abs. cijf.	%	
1947	29.848	294	0,98	872	24	2,75
48	38.644	360	0,93	1.042	26	2,49
49	45.728	328	0,71	1.173	23	1,96
50	59.642	334	0,56	1.456	27	1,85
51	79.703	)		2.479	)	
52	90.030	)(¹)		2.694	)(¹)	
53	98.956	290	0,29	2.854	26	0,91
54	110.480	379	0,34	2.980	20	0,67
55	122.061	345	0,28	3.179	21	0,66
56	128.595	387	0,30	3.732	24	0,64
57	139.925	387	0,27	3.939	28	0,71
58	154.558	453	0,29	3.748	20	0,53
59	151.143	373	0,24	4.205	22	0,52
60	170.379	461	0,27	4.984	24	0,48
61	182.104	437	0,24	5.222	25	0,48
62	194.166	496	0,26	5.335	35	0,66
63	209.234	533	0,25	5.759	25	0,43
64	229.668	585	0,25	6.495	39	0,60
65	237.316	617	0,26	6.796	34	0,50

(1) De cijfers voor 1951 en 1952 zijn onbestaande. Ze werden voor de trendberekening geïnterpoleerd.

Tabel 5.

Periode 1947-1965.

Aantal passagiers en voetgangers, zwaar gewond bij verkeersongevallen, te wijten en niet te wijten aan dronkenschap achter het stuur.

Jaar	Geen dronkenschap achter het stuur			Dronkenschap achter het stuur		
	Aantal verkeersongevallen	Aantal passagiers en voetgangers zwaar gewond		Aantal verkeersongevallen	Aantal passagiers en voetgangers zwaar gewond	
	Abs. cijf.	%		Abs. cijf.	%	
1947	29.848	1.081	3,62	872	96	11,00
48	38.644	1.201	3,10	1.042	76	7,29
49	45.728	1.198	2,61	1.173	83	7,07
50	59.642	1.571	2,63	1.456	96	6,59
51	79.703	)		2.479	)	
52	90.030	)(¹)		2.694	)(¹)	
53	98.956	2.509	2,53	2.854	159	5,57
54	110.480	2.995	2,71	2.980	181	6,07
55	122.061	3.891	3,19	3.179	212	6,67
56	128.595	4.105	3,19	3.732	224	6,00
57	139.925	4.597	3,28	3.939	221	5,61
58	154.558	4.857	3,14	3.748	235	6,27
59	151.143	4.818	3,18	4.205	225	5,35
60	170.379	5.215	3,06	4.984	273	5,47
61	182.104	5.681	3,12	5.222	320	6,13
62	194.166	5.695	2,93	5.335	330	6,19
63	209.234	5.889	2,81	5.759	357	6,20
64	229.668	6.717	2,92	6.495	375	5,77
65	237.316	7.133	3,01	6.796	442	6,50

Tabel 6.

Periode 1947-1965.

Aantal passagiers en voetgangers, licht gewond bij verkeersongevallen, te wijten en niet te wijten aan dronkenschap achter het stuur.

Jaar	Geen dronkenschap achter het stuur			Dronkenschap achter het stuur		
	Aantal verkeersongevallen	Aantal passagiers en voetgangers licht gewond		Aantal verkeersongevallen	Aantal passagiers en voetgangers licht gewond	
	Abs. cijf.	%		Abs. cijf.	%	
1947	29.848	4.423	14,81	872	176	20,18
48	38.644	5.039	13,03	1.042	196	18,80
49	45.728	5.230	11,43	1.173	219	18,67
50	59.642	6.753	11,32	1.456	270	18,54
51	79.703	)		2.479	)	
52	90.030	)(¹)		2.694	)(¹)	
53	98.956	12.098	12,22	2.854	427	14,96
54	110.480	14.299	12,94	2.980	538	18,05
55	122.061	15.651	12,82	3.179	512	16,11
56	128.595	16.900	13,15	3.732	616	16,51
57	139.925	19.331	13,81	3.939	634	16,09
58	154.558	21.432	13,86	3.748	667	17,79
59	151.143	20.781	13,74	4.205	736	17,50
60	170.379	23.454	13,76	4.984	866	17,37
61	182.104	24.943	13,70	5.222	1.005	19,25
62	194.166	25.088	12,92	5.335	924	17,32
63	209.234	26.714	12,77	5.759	1.066	18,51
64	229.668	30.860	13,44	6.495	765	16,29
65	237.316	32.061	13,51	6.796	1.359	20,00

(1) De cijfers voor 1951 en 1952 zijn onbestaande. Ze werden voor de trendberekening geïnterpoleerd.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 9 november 1967.

Eerste voorzitter: M. Bayot.
Raadsheer-verslaggever: M. Valentin.
Advocaat-generaal: M. Delange.
Advocaten: Mrs. Simont en De Bruyn.

1. Cassatie. — Ontvankelijkheid. — Onsplitsbaarheid van het geschil en van het beroepen vonnis. — Niet ingeroepen of vastgesteld in hoger beroep. — Verificatie van feitelijke gegevens vereist. — Grond van niet-ontvankelijkheid niet aangenomen.
2. Arbeidsongevallen. — Verhaal van de verzekeraar die de vaste vergoedingen heeft betaald. — Tegen aansprakelijke derde. — Omvang van het verhaalsrecht.

1. Wanneer de eventuele onsplitsbaarheid van geheel of een gedeelte van het door het beroepen vonnis beslecht geding, die niet voor het hof van beroep is aangevoerd noch door dit hof is vastgesteld, de verificatie van feitelijke gegevens onderstelt, kan de verweerder in cassatie ze niet voor het hof van cassatie inroepen om te beweren dat het hoger beroep van eiser tot cassatie tegen haar alleen, zonder de medeëisers voor de eerste rechter in het geding te betrekken, niet ontvankelijk had moeten worden verklaard.

2. De in de plaats gestelde arbeidsongevallenverzekeraar kan, binnen de grenzen van de schadevergoeding die de aansprakelijke derde volgens het gemeen recht verschuldigd is tot vergoeding van dezelfde materiële schade, zijn verhaal uitoefenen tot terugbetaling van het gehele gevestigde kapitaal van de lijfrente en niet alleen van het gevestigd kapitaal van dezelfde jaarlijkse rente, dat met inachtneming van de waarschijnlijke duur van het winstgevend leven is berekend.

N.V. De Belgische Maatschappij van algemene verzekeringen t./ N.V. Securitas.

Het hof,

Gehoord het verslag van Raadsheer Valentin en op de conclusie van de Heer Delange, Advocaat-generaal;

Gelet op het bestreden arrest, op 9 februari 1966 door het Hof van beroep te Brussel gewezen;

Over de beide middelen, afgeleid, het eerste, uit de schending van de artikelen 1, 4, inzonderheid 2e, A, zoals het is gewijzigd bij artikel 3 van de wet van 10 juli 1951, 6, inzonderheid lid 6, zoals het is gewijzigd bij artikel 6 van dezelfde wet, 19, inzonderheid leden 3, zowel in de vroegere redactie ervan als in die van het enige artikel van de wet van 11 juni 1964, 4, zoals het is gewijzigd bij artikel 10, 1e, van de wet van 10 juli 1951, 7, 8 en 9, welk lid 9 is aangevuld bij artikel 3 van de wet van 16 maart 1954, van de bij koninklijk besluit van 28 september 1931 gecoördineerde wetten betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen, 1 van de besluitwet van 13 december 1945 betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit ongevallen die zich op de weg naar of van het werk voordoen, verlengd bij artikel 12 van de wet van 10 juli 1951, 1 en 22 van de wet van 11 juni 1874 op de verzekeringen, 1134, 1135, 1236, 1249 tot 1252, 1382, 1383 van het Burgerlijk Wetboek en 97 van de Grondwet,

doordat, aangezien het vaststaat, vooreerst, dat de verzekerde van verweerder ten volle aansprakelijk is voor

het ongeval dat zich op 12 september 1961 op de weg naar of van het werk heeft voorgedaan en waarbij Mevrouw Madeleine Hennequin werd gedood, vervolgens, dat het totaal materieel nadeel geleden door de echtgenoot van de getroffene en geschat overeenkomstig het gemeen recht, rekening houdend met een winstgevende levensduur van de overledene, bedragende vijf jaar, 619.565 frank beloopt, bovendien, dat eiseres, als verzekeraar arbeidsongevallen, aan de echtgenoot van de getroffene, overeenkomstig de wetsbepalingen betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen, een jaarlijkse lijfrente van 36.000 frank moet uitkeren, waarvan het gevestigde kapitaal 341.852 frank beloopt, ten slotte, dat de waarschijnlijke levensduur van de getroffene twaalf jaar bedraagt, het bestreden arrest, bij bevestiging van het beroepen vonnis, verweerder veroordeelt om aan eiseres slechts een hoofdsom van 154.400 frank te betalen, die de gekapitaliseerde waarde is van de jaarlijkse rente van 36.000 frank tijdens de waarschijnlijke duur van het winstgevend leven van de getroffene en, dientengevolge, weigert aan eiseres het gevorderde bedrag van 341.852 frank toe te kennen, dat de gekapitaliseerde waarde van genoemde rente is op grond dat « de inplaatsstelling krachtens de wet betreffende de arbeidsongevallen eiseres in hoger beroep (thans eiseres) slechts toestaat... het wettelijk op 341.852 frank bepaalde kapitaal te innen, doch alleen in zover dit kapitaal de krachtens het gemeen recht verschuldigde vergoeding omvat, dat wil zeggen 158.040 frank, zijnde de gekapitaliseerde waarde van een jaarlijkse rente van 36.000 frank gedurende vijf jaar... ».

terwijl de lijfrente aan de echtgenoot van de getroffene van een dodelijk arbeidsongeval verschuldigd krachtens artikel 4, 2°, A, van de gecoördineerde wetten betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen en berekend op grondslag van 30 ten honderd van het jaarloon van de getroffene en de schadevergoeding aan die echtgenoot verschuldigd door de derde die ten volle aansprakelijk is voor het ongeval of door zijn verzekeraar die zijn burgerrechtelijke aansprakelijkheid dekt en berekend op grondslag van het loon van de getroffene op het ogenblik van het ongeval, onder aftrek van het gedeelte bestemd voor haar persoonlijk onderhoud en op basis van de waarschijnlijke duur van haar winstgevend leven, twee wijzen van vergoeding van eenzelfde materieel nadeel uitmaken; ze immers tot enig doel hebben, de eerste forfaitair en de tweede geheel, het nadeel te vergoeden dat voor de echtgenoot van de getroffene ontstaat uit het derven van het voordeel dat hij normaal uit het loon van de getroffene zou getrokken hebben, indien zij was blijven leven; terwijl het verbod, gesteld bij artikel 19, lid 4, van de gecoördineerde wetten betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen, welk lid vervangen is bij artikel 10, 1°, van de wet van 10 juli 1951, om de gemeenrechtelijke schadevergoeding en de forfaitaire vergoedingen te cumuleren, van toepassing is in weerwil van de omstandigheid dat de schadevergoeding aan de getroffene of haar rechtverkrijgenden toegekend volgens het gemeen recht wordt berekend op andere grondslagen dan de forfaitaire vergoedingen, zodra zij bestemd zijn om hetzelfde materieel nadeel te vergoeden; terwijl ten slotte de verzekeraar arbeidsongevallen tegen de aansprakelijke derde of tegen de verzekeraar die de burgerrechtelijke aansprakelijkheid dekt zijn verhaal kan uitoefenen voor het gedeelte van het kapitaal van de rente uitgekeerd nadat de getroffene de pensioengerechtigde leeftijd zou hebben bereikt, niettegenstaande de omstandigheid dat de levensduur na die datum niet in aanmerking wordt genomen voor de berekening van de schade volgens

het gemeen recht, waaruit volgt dat het arrest de veroor- deling van verweerster niet wettelijk heeft kunnen beperken tot de betaling van het bedrag van 158.400 frank, dat de gekapitaliseerde waarde is van de jaarlijkse rente van 36.000 frank tijdens de waarschijnlijke duur van het winstgevend leven van de getroffene (schending van alle in het middel aangeduide wetsbepalingen) ;

het tweede, uit de schending van de artikelen 97 van de Grondwet, 1 en 22 van de wet van 11 juni 1874 op de verzekeringen, 1134, 1135, 1236, 1249, tot 1251, 1319, 1320, 1322, 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek,

doordat, aangezien het vaststaat, vooreerst, dat de verze- kerde van verweerster ten volle aansprakelijk is voor het ongeval dat zich op 12 september 1961 heeft voorge- daan en waarbij Mevrouw Madeleine Hennequin werd ge- dood, vervolgens, dat het totaal materieel nadeel geleden door de echtgenoot van de getroffene en geschat overeen- komstig het gemeen recht 619.565 frank beloopt, ten slotte, dat eiseres aan de echtgenoot van de getroffene, krachtens een aanvullend verzekeringscontract dat de werkgever van de getroffene heeft afgesloten, een bedrag van 9.836 frank voor « extralegale begrafeniskosten » en een bedrag van 600.000 frank, zijnde « een extralegaal kapitaal », heeft uitgekeerd, het bestreden arrest eiseres, die krachtens de wet en bij overeenkomst in de rechten van de echtgenoot van de getroffene is gesteld, haar rechtsvordering tot te- rugbetaling van genoemde bedragen ontzegt op grond «... dat er geen indeplaatsstelling krachtens de wet be- staat met betrekking tot de aanvullende verzekering op grond waarvan uitsluitend uit hoofde van een overeen- komst een extralegaal kapitaal en extralegale begrafenis- kosten zijn betaald... dat de vereisten voor een inde- plaatsstelling bij overeenkomst niet vervuld zijn ».

terwijl, eerste onderdeel, deze motivering geen passend en voldoende antwoord is op de regelmatig in naam van eiseres voor het hof van beroep genomen conclusie, waar- bij zij deed gelden « dat partijen door het afsluiten van de aanvullende verzekering onmiskenbaar de bedoeling heb- ben gehad er een vergoedingskarakter aan toe te kennen, dat door de rechtspraak inzake vergoedingen verschuldigd wegens tijdelijke arbeidsongeschiktheid reeds is aangenomen ; dat concludante (thans eiseres) door de betaling van deze schadeloosstelling aan de rechtverkrijgenden van de getroffene, hen, geheel of ten dele, de schade vergoedde die hun door de voor dit overlijden aansprakelijke derde is toegebracht en zij derhalve, steeds binnen de grenzen van het gemeen recht, in de rechten moet worden gesteld van de getroffene of van haar rechtverkrijgenden tegen de aansprakelijke derde (artikel 22 van de wet van 11 juni 1874) ; dat elke andere uitlegging tot het resultaat zou leiden dat de getroffene, desgevallend haar rechtverkrij- genden, tweemaal en zelfs voor meer dan het geleden na- deel zou kunnen worden vergoed, hetgeen kennelijk niet de bedoeling is geweest van de partijen die de aanvullen- de verzekering hebben afgesloten, zulks te meer daar die verzekering geen betaling van enige bijpremie mee- brengt », waaruit volgt dat de bestreden beslissing niet regelmatig met redenen is omkleed, in zover ze de vorde- ring van eiseres gesteund op de indeplaatsstelling krach- tens de wet, zoals bepaald bij artikel 22 van de wet van 11 juni 1874, niet gegrond verklaart, daar zij niet heeft ge- antwoord op het middel dat eiseres heeft afgeleid uit het vergoedingskarakter van de aanvullende verzekering afge- sloten door de werkgever van de getroffene en op de wel- bepaalde elementen — bedoeling van de partijen, feit dat geen bijpremie verschuldigd was — waaruit zij beweerde genoemd vergoedingskarakter af te leiden (schending van artikel 97 van de Grondwet) ;

tweede onderdeel, zonder te antwoorden op de regelma- tig in naam van eiseres voor de feitenrechter genomen conclusie, waarbij zij deed gelden « dat dus a fortiori als

vaststaand kan worden beschouwd dat de indeplaatsstel- ling bij overeenkomst als bedoeld in artikel 17 van de al- gemene voorwaarden van de collectieve verzekeringspolis tegen arbeidsongevallen zich uitstrekt tot de vergoedingen uitgekeerd krachtens de aanvullende verzekering die een bijlage bij de collectieve verzekeringspolis is », waaruit volgt dat het arrest niet regelmatig met redenen is om- kleed, in zover het de vordering van eiseres gesteund op een indeplaatsstelling bij overeenkomst niet gegrond ver- klaart, daar het niet heeft geantwoord op het middel dat eiseres uit artikel 17 van de algemene voorwaarden van de verzekeringspolis heeft afgeleid (schending van artikel 97 van de Grondwet) ;

derde onderdeel, die motivering het niet mogelijk maakt vast te stellen of de door de werkgever van de ge- troffene afgesloten aanvullende verzekering de risico's dekte voor een vooraf bepaald bedrag ongeacht de werke- lijk geleden schade, dan wel of ze, al was het maar ge- deeltelijk, de werkelijk geleden schade dekte, en een der- gelijk onderscheid noodzakelijk is om te beoordelen of de indeplaatsstelling krachtens de wet of bij overeenkomst waarop eiseres zich beriep al dan niet gegrond is, zodat de toetsing van de wettelijkheid van het beschikkend ge- deelte van het arrest, ten aanzien van alle in het middel aangeduide wetsbepalingen, onmogelijk blijkt (schending van alle in het middel aangeduide wetsbepalingen) ;

Over de grond van niet-ontvankelijkheid door verweer- ster opgeworpen en hieruit afgeleid dat de rechtsvordering van eiseres en die van de rechtverkrijgenden van de ge- troffene zijn samengevoegd en dat uitspraak is gedaan bij één zelfde vonnis gewezen ten aanzien van alle partijen, dat aangezien de beslissing over een van de rechtsvorde- ringen de beslissing over de andere rechtsvordering moet beïnvloeden en aangezien verweerster niet kan worden veroordeeld om voor de materiële schade ontstaan uit het derven van de lonen van de getroffene meer te betalen dan de vergoeding waarop de rechtverkrijgenden bij toe- passing van de regels van het gemeen recht aanspraak konden maken, de betwisting over de toekenning en de verdeling van die vergoeding tussen de rechtverkrijgenden en de in hun rechten gestelde eiseres een onsplitsbaar geschil heeft opgeleverd en dat, derhalve, het hoger be- roep van eiseres tegen verweerster alleen, zonder de rechtverkrijgenden van de getroffene in de zaak te roepen, niet ontvankelijk was, hetgeen het hof van beroep ambts- halve had moeten opwerpen, zodat eiseres de wijziging van het beroepen vonnis over het huidige geschilpunt niet kon bekomen ;

Overwegende dat uit de door verweerster aan het hof van beroep voorgelegde conclusie volgt dat zij voor dit laatste alleen de gegrondheid van het hoger beroep van eiseres heeft betwist ;

Overwegende dat, zo de eerste rechter weliswaar, bij het zelfde vonnis, de beide rechtsvorderingen wegens hun samenhang samengevoegd en erover uitspraak gedaan heeft, hij niet heeft vastgesteld dat er tussen alle partijen een gemeenschappelijk debat had plaatsgehad ; dat uit de aan het hof voorgelegde processtukken volgt dat de rechtsvorderingen afzonderlijk tegen verweerster zijn in- gesteld en dat deze laatste, voor de eerste rechter, afzon- derlijk heeft geconcludeerd tegen elk van de eisende par- tijen, die niet tegen elkaar hebben geconcludeerd ;

Overwegende dat ten deze de eventuele onsplitsbaarheid van geheel of een gedeelte van het door het beroepen von- nis beslecht geding, die niet voor het hof van beroep is aangevoerd noch door dit hof is vastgesteld, de verificatie van feitelijke gegevens onderstelt ;

Dat verweerster ze niet voor het Hof kan inroepen om te beweren dat het hoger beroep van eiseres tegen haar alleen, zonder de rechtverkrijgenden van de getroffene, medeëisers voor de eerste rechter, in het geding te betrek- ken, niet ontvankelijk had moeten worden verklaard ;

Dat de grond van niet-ontvankelijkheid niet kan worden aangenomen;

Wat het eerste middel betreft:

Overwegende dat de rechtsvordering krachtens indeplaatsstelling van de verzekeraar arbeidsongevallen, die vooraf de forfaitaire vergoedingen heeft betaald welke bij de gecoördineerde wetten betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen bepaald zijn, bedragen tot voorwerp heeft welke de aansprakelijke derde, volgens het gemeen recht, aan de getroffene of aan haar rechtverkrijgenden verschuldigd is tot vergoeding van de door het ongeval veroorzaakte materiële schade;

Dat de lijfrente van de echtgenoot van de getroffene van een dodelijk arbeidsongeval verschuldigd krachtens artikel 4, 2°, A, van de voormelde gecoördineerde wetten (betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen) en berekend op grondslag van 30 ten honderd van het jaarloon van de getroffene, en de schadevergoeding aan die echtgenoot verschuldigd door de derde die ten volle aansprakelijk is voor het ongeval of door zijn verzekeraar die zijn burgerrechtelijke aansprakelijkheid dekt en berekend op grondslag van het loon op het ogenblik van het ongeval, onder aftrek van het gedeelte bestemd voor haar persoonlijk onderhoud en op basis van de waarschijnlijke duur van haar winstgevend leven, twee wijzen van vergoeding van eenzelfde materieel nadeel uitmaken; dat ze immers tot enig doel hebben, de eerste forfaitair en de tweede werkelijk, het nadeel te vergoeden dat voor de betrokkene ontstaat uit het derven van het voordeel dat hij normaal uit het loon van de getroffene zou getrokken hebben, indien zij was blijven leven;

Dat diensgevolge de in de plaats gestelde verzekeraar arbeidsongevallen, binnen de grenzen van de schadevergoeding die de aansprakelijke derde volgens het gemeen recht verschuldigd is tot vergoeding van dezelfde materiële schade, zijn verhaal kan uitoefenen tot terugbetaling van het gehele gevestigde kapitaal van de lijfrente en niet alleen van het gevestigde kapitaal van dezelfde jaarlijkse rente, dat met inachtneming van de waarschijnlijke duur van het winstgevend leven is berekend;

Dat de rechter, door er anders over te beslissen, de in het middel aangeduide wetsbepalingen heeft geschonden;

Dat het middel gegrond is;

Wat het tweede middel betreft:

Nopens het eerste en tweede onderdeel;

Overwegende dat het arrest de aanspraken van eiseres verworpt zonder op passende wijze te antwoorden op de middelen die zij heeft afgeleid zowel, wat de indeplaatsstelling krachtens de wet betreft, uit het vergoedingskarakter door de partijen toegekend aan de vergoedingen die krachtens de door de werkgever van de getroffene afgesloten aanvullende verzekering zijn uitgekeerd, als, met betrekking tot de indeplaatsstelling bij overeenkomst, uit de toepassing van artikel 17 van de algemene voorwaarden van de collectieve verzekeringspolis;

Dat het middel gegrond is;

En overwegende dat de vernietiging van het beschikkend gedeelte van het arrest, waarbij het hoger beroep van eiseres niet gegrond wordt verklaard, zich moet uitstrekken tot het beschikkend gedeelte, waarbij het hoger beroep ontvankelijk wordt verklaard, tegen welk beschikkend gedeelte door geen enkele partij in het geding in cassatie een ontvankelijke voorziening kon worden ingesteld, daar het eiseres niet grieft en verweerster slechts kan grieven wanneer het bestreden beschikkende gedeelte wordt vernietigd; dat het, derhalve, uit het oogpunt van de omvang van de cassatie niet van dit laatste verschilt;

Om deze redenen:

Vernietigt het bestreden arrest;
Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing;
Veroordeelt verweerster in de kosten;
Verwijst de zaak naar het Hof van beroep te Luik.

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 18 december 1967.

Voorzitter: M. Louveaux.

Raadsheer-verslaggever: M. Trousse.

Advocaat-generaal: M. Mahaux.

Architekt. — Onverenigbaarheid tussen de uitoefening van het beroep van architect en het beroep van aannemer — Personeelslid van een verf fabriek.

Art. 6 van de wet van 20 februari 1939, dat een onverenigbaarheid vaststelt tussen de uitoefening van het beroep van architect en het beroep van aannemer van openbare en private werken, moet op beperkende wijze worden uitgelegd, zoals elke bepaling die de vrijheid van nijverheid en arbeid beperkt.

Door deze onverenigbaarheid heeft de wetgever, in het belang van het architectenberoep zowel als van de meesters van de werken, het ontwerpen van en het toezicht op het werk enerzijds en de uitvoering ervan anderzijds willen van elkaar losmaken.

Noch aan de hand van de tekst der wet, noch met het oog op de door haar nagestreefde doeleinden kan de onverenigbaarheid worden uitgebreid tot de personeelsleden van een vennootschap die haar fabricage wijdt aan verfproducten, email en vernis, en deze bestemt voor onroerende ondernemingen.

Herinck t./ Orde van Architecten.

Gelet op de bestreden beslissing, op 8 februari 1967 gewezen door de Rad van beroep van de Orde van Architecten, met het frans als voertaal;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikelen 6 van de wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect, 4 en 20 van de wet van 26 juni 1963 tot instelling van een Orde van Architecten en 7 van het decreet van 17 maart 1791,

doordat de bestreden beslissing, na vastgesteld te hebben dat eiser in dienst is bij ene vennootschap die « haar fabricage aan verfproducten, email en vernis besteedt en deze onder meer bestemt voor onroerende ondernemingen », weigert om die reden eiser op de tabel van de Orde van Architecten in te schrijven, en om die weigering te rechtvaardigen, overweegt dat de bij artikel 6 van de wet van 20 februari 1939 bepaalde onverenigbaarheid tussen het beroep van architect en het beroep van aannemer van openbare en private werken ook geldt voor de bediende van een vennootschap die bouwmaterialen verkoopt (in het onderhavige geval verven), daar het noodzakelijk is een tegenstelling van belangen te vermijden tussen degene die het bouwkunstig werk ontwerpt en degene die het uitvoert,

terwijl de bij artikel 6 van de wet van 20 februari 1939 bepaalde onverenigbaarheid, die van het algemeen beginsel van de vrijheid van handel en industrie afwijkt, niet verder kan reiken dan blijkt uit de draagwijdte van de door de wetgever gebruikte bewoordingen, welke een aannemer en niet de bediende van een verffabrikant bedoelen, en terwijl, ingeval de band tussen een architect

en een verffabrikant tot gevolg kan hebben dat de architect ertoe gebracht wordt de belangen van een leverancier boven die van de meester van het werk te verkiezen, de misbruiken waartoe die tegenstelling van belangen zou kunnen leiden, bestreden kunnen worden door toepassing van de disciplinaire macht van de Raad der Orde, zonder dat de eventuele mogelijkheid van een dergelijke tegenstelling van belangen een weigering van inschrijving tot gevolg mag hebben :

Overwegende dat de bestreden beslissing, bij bevestiging van de beslissing van de Raad der Orde van Architecten van Brabant, de inschrijving van eiser op de tabel van de Orde weigert op grond « dat de naamloze vennootschap Usines G. Levis te Vilvoorde, bij welke de eiser in hoger beroep (hier eiser) in dienst is en waardoor hij bezoldigd wordt, zich wijdt aan de fabricage en de handel van verf, email en vernis, en zich met alle desbetreffend industriële, commerciële, financiële, roerende en onroerende verrichtingen bezighoudt » en dat zodanige werkzaamheden met de uitoefening van het beroep van architect onverenigbaar zijn volgens artikel 6 van de wet van 20 februari 1939, » welk artikel in algemene bewoordingen is gesteld en zowel de natuurlijke als de rechtspersonen betreft, zowel zij die de uitvoering van sommige werken voor rekening van een ander aannemer als zij die aan een ander sommige leveringen doen in verband met de voormelde werken ; dat het inderdaad tot doel heeft een eventuele tegenstelling van belangen te vermijden tussen degene die het bouwkundig werk ontwerpt en degene die het uitvoert »

Overwegende dat artikel 6 van de wet van 20 februari 1939, hetwelk een onverenigbaarheid vaststelt tussen de uitoefening van het beroep van architect en het beroep van aannemer van openbare en private werken, op beperkende wijze moet worden uitgelegd, zoals elke bepaling die de vrijheid van nijverheid en arbeid beperkt ;

Dat de wetgever door deze onverenigbaarheid, en zulks in het belang van het architectenberoep zowel als van de meesters van de werken, het ontwerpen van en het toezicht op het werk enerzijds en de uitvoering ervan anderzijds heeft willen van elkaar losmaken ;

Dat noch aan de hand van de tekst der wet, noch met het oog op de door haar nagestreefde doeleinden de onverenigbaarheid kon worden uitgebreid tot op de personeelsleden van een vennootschap die haar fabricage wijdt aan verfproducten, email en vernis, en deze bestemt voor onroerende ondernemingen » ;

Overwegende dat de bestreden beslissing, die de beroepen beslissing op de voormelde gronden bevestigt, haar beschikkend gedeelte niet wettelijk heeft gerechtvaardigd ;

Dat het middel gegrond is ;

Om deze redenen :

Vernietigt de bestreden beslissing ;

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing ;

Veroordeelt verweerder in de kosten ;

Verwijst de zaak naar de anders samengesteld Raad van beroep van de Orde van Architecten, met het Frans als voertaal ;

NOOT. — Zie A. Delvaux, *Traité juridique des bâtisseurs*, (1968), I, nr. 231, waar vorenstaand arrest besproken wordt.

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 19 februari 1968.

Voorzitter : M. van Beirs.
Raadsheer-verslaggever : M. Wauters.
Advocaat-generaal : M. Mahaux.

Wapens. — Dragen van jacht- of sportwapens.

Art. 13 van de wet van 3 januari 1933 straft degene die een jachtwapen draagt met een ander doel dan de jacht of met bedoeling in overtreding van de wetten en reglementen te jagen. Hij die het dragen van een jachtwapen kan verantwoorden op grond van een wettige reden wordt niet wegens overtreding van dat artikel strafbaar door het enkel feit dat hij met behulp van zijn wapen een overtreding van de wet op de jacht of een andere ongeoorloofde daad pleegt.

Troch t./ De Wolf.

Gelet op het bestreden arrest, op 28 juni 1967 door het Hof van beroep te Gent gewezen ;

Over het middel ambtshalve afgeleid uit de schending van de artikelen 13 en 17 van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapenen en op de handel in munitie :

Overwegende dat de eisers wegens inbreuk op artikel 4, lid 1, van de wet van 28 februari 1882, op de jacht en op artikel 13 van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapenen en op de handel in munitie veroordeeld werden tot een boete van honderd frank, met verbeurdverklaring van de wapens die gediend hebben tot het plegen van de misdrijven ;

Overwegende dat voormeld artikel 13 degene straft die een jachtwapen draagt met een ander doel dan de jacht of met het inzicht in overtreding van de wetten en reglementen te jagen ;

Dat hij die het dragen kan verantwoorden op grond van een wettige reden niet wegens overtreding van dit artikel strafbaar wordt door het enkel feit dat hij, met behulp van zijn wapen, een overtreding van de wet op de jacht of een andere ongeoorloofde daad pleegt ;

Overwegende dat het arrest, door er zich toe te beperken te verklaren « dat de feiten A en B één feit is dat twee misdrijven heeft opgeleverd en derhalve tegen ieder beklagde voor feiten samen slechts één straf, de zwaarste, diende te worden uitgesproken », zijnde de straf bepaald door de wet van 3 januari 1933, de ten laste van de eisers uitgesproken straffen niet wettelijk heeft gerechtvaardigd ;

Overwegende dat de vernietiging van de beslissingen gewezen over de strafvordering de vernietiging medebrengt van de beslissingen gewezen over de burgerlijke vorderingen welke het gevolg ervan zijn en tegen welke de eisers zich regelmatig hebben voorzien ;

Om deze redenen :

Vernietigt het bestreden arrest in zover het uitspraak doet over de tegen de eisers ingestelde straf- en burgerlijke vorderingen en over de kosten ervan ;

Beveelt dat melding van het thans gewezen arrest zal worden gemaakt op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing ;

Laat de kosten ten laste van de Staat ;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het Hof van beroep te Brussel.

RAAD VAN STATE

3e Kamer. — 15 september 1967.

Eerste Voorzitter : M. Somerhausen.

Raadsheren : M.M. Van Bunnan en Rémion.

Buitengewone schade. — Verzoekschrift. — Ontvankelijkheid.

De Minister die het voorgeschreven voorafgaand verzoekschrift om herstelvergoeding heeft afgewezen zonder zich erop te beroepen dat de schadelijke maatregel zou te wijten zijn aan een ander minister, kan niet aanvoeren dat dergelijk verzoekschrift tot de andere minister moest gericht worden.

Degene die de vernietiging van een handeling niet heeft gevorderd, mag de wettigheid van die handeling niet opnieuw ter sprake brengen naar aanleiding van een vraag om advies betreffende het herstel van de buitengewone schade die eruit zou zijn gevolgd.

Ofschoon het K.B. van 28 mei 1958, door aan de conducteurs van bruggen en wegen van het Ministerie van Openbare werken voordelen toe te kennen, het evenwicht zou hebben verbroken tussen de ambtenaren van de onderscheiden ministeries die, met de graad van conducteur, juist dezelfde ambtsbezigheden hebben, is de door de conducteur van een ander ministerie geleden schade evenwel niet buitengewoon; zo hebben alle ambtenaren met de graad van conducteur van het Ministerie van Landsverdediging die bij het koninklijk besluit tot technisch adjunct zijn benoemd, daaronder geleden. Het geringe aantal ambtenaren die thans nog in dezelfde toestand als verzoeker verkeren, levert geen grond op om de beweerdte schade buitengewoon te doen worden zoals vereist door artikel 7 van de wet van 23 december 1946.

Thirionet t./ Belgische Staat (Minister van Landsverdediging).

Advies nr. 12.542.

Gezien het op 22 juni 1966 ingediende verzoekschrift, waarbij Roger Thirionet de Raad van State verzoekt op grond van artikel 7 van de wet van 23 december 1946 advies te geven over een aanvraag tot vergoeding betreffende het herstel van een buitengewone schade die het gevolg is van zijn behoud in niveau twee van het Rijkspersoneel;

Overwegende dat verzoeker, ingenieur burgerlijke bouwkunde en elektrotechnisch ingenieur, bij koninklijk besluit van 12 juli 1937 benoemd is tot stagedoend technische adjunct bij het ministerie van Landsverdediging, en in vast verband in die graad bij koninklijk besluit van 23 juni 1938;

Overwegende dat in de bijlage van het koninklijk besluit van 30 maart 1939 betreffende de indeling in categorieën van het Rijkspersoneel de graad van eerste- en tweede-technisch adjunct voorkwam in de eerste categorie van de ambtenaren van het ministerie van Landsverdediging en de graad van technisch adjunct in de tweede categorie; dat het besluit van de Regent van 10 september 1947 tot wijziging van het kader van het ministerie van Landsverdediging de benaming technisch adjunct vervangt door de benaming conducteur en die van eerste- en tweede-technisch adjunct door die van conducteur-sectiechef, zonder de indeling van die graden te wijzigen; dat verzoeker, bij het besluit van de Minister van Landsverdediging van 2 april 1948, wegens die wijziging van benaming, tot conducteur is benoemd;

Overwegende dat het besluit van de Regent van 18 juni

1949 houdende indeling in categorieën van de leden van het burgerlijk administratief personeel en van het meesters-, vak- en dienstpersoneel van het ministerie van Landsverdediging de graad van conducteur en die van conducteur-sectiehoofd in de tweede categorie van het Rijkspersoneel heeft ingedeeld; dat verzoeker bij ministerieel besluit van 22 oktober 1952 werd bevorderd tot conducteur-sectiechef, welke graad hij thans nog bekleedt;

Overwegende dat het besluit van de Regent van 14 augustus 1947, bij het ministerie van Openbare Werken, de graad van conducteur in de eerste categorie, en die van adjunct-conducteur in de tweede categorie heeft ingedeeld; dat, thans, in de bijlage van het koninklijk besluit van 20 juli 1964 betreffende de hiërarchische indeling van de graden waarvan de ambtenaren in de Rijksbesturen kunnen titularis zijn, de graden van conducteur en van conducteur-sectiechef van het ministerie van Landsverdediging allebei onder niveau 2 staan, terwijl, voor het ministerie van Openbare werken, de graden van conducteur en eerste- en tweede-technisch adjunct van bruggen en wegen onder niveau 1 en de graad van adjunct-conducteur onder niveau 2 staan;

Overwegende dat verzoeker op 3 mei 1966 aan de Minister van Landsverdediging in hoofde heeft gevraagd om opnieuw te worden ingedeeld in niveau 1 van het Rijkspersoneel en, subsidiair, om een vergoeding van 210.268 frank te krijgen als herstel voor de schade die hij heeft geleden doordat hij in niveau 2 van het Rijkspersoneel was behouden; dat die aanvraag werd afgewezen bij brief van 31 mei 1966;

Overwegende dat de Minister van Landsverdediging opwerpt dat het verzoekschrift onontvankelijk is, want dat de schade het gevolg is van het ontbreken van een voor verzoeker gunstige maatregel waarvoor zijn departement niet aansprakelijk kon worden gesteld omdat het niet bevoegd was om die maatregel te nemen; dat hij betoogt dat het verzoekschrift had moeten zijn gericht tegen de Minister tot wiens bevoegdheid het Openbaar Ambt behoort; dat hij brieven overlegt welke hij aan die Minister heeft gezonden en waarin hij onder meer als zij mening te kennen geeft dat de toestand van de conducteurs van zijn ministerie moet worden afgestemd op die van de conducteurs van het ministerie van Openbare Werken, aangezien het om hetzelfde ambt gaat;

Overwegende dat verzoeker ambtenaar van het ministerie van Landsverdediging is; dat hij het in artikel 7 van de wet van 23 december 1946 houdende instelling van een Raad van State voorgeschreven voorafgaand verzoekschrift heeft gericht tot de Minister van Landsverdediging, die het heeft afgewezen zonder zich erop te beroepen dat de schadelijke maatregel zou te wijten zijn aan de Minister van het Openbaar Ambt; dat het middel van niet-ontvankelijkheid niet wordt ingewilligd;

Overwegende dat verzoeker betoogt, dat hij tot stagedoend technisch adjunct benoemd is bij koninklijk besluit van 12 juli 1937 vóór de inwerkingtreding van het statuut van 2 oktober 1937 en tot technisch adjunct in vast verband bij koninklijk besluit van 23 juni 1938 na de inwerkingtreding van dat statuut, en dat hij dus ambtenaar van de eerste categorie was geworden; dat hij onder meer doet gelden dat artikel 3 van het koninklijk besluit van 2 oktober 1937 houdende het statuut van het Rijkspersoneel bepaalt dat de ambtenaren van de eerste categorie door de Koning en die van de tweede categorie door de Minister worden benoemd, dat de benoeming die hij bij koninklijk besluit heeft gekregen, impliceert dat hij behoort tot de eerste categorie van het Rijkspersoneel; dat artikel 8 van het koninklijk besluit van 30 maart 1939 betreffende de indeling in categorieën van het Rijkspersoneel, alsook het daaraan voorafgaand verslag aan de Koning, de titels en prerogatieven behouden die vóór de inwerkingtreding van dat besluit zijn

verkregen; dat hij eraan toevoegt dat zijn lagere indeling het gevolg is van het besluit van de Minister van Landsverdediging van 2 april 1948 dat hem tot conducteur benoemt door een blote wijziging van de benaming van de graad van technisch adjunct, terwijl een zodanige benoeming bij koninklijk besluit had moeten geschieden;

Overwegende dat, volgens die bewijsvoering, de handeling die aanleiding zou hebben gegeven tot de door verzoeker geleden schade, het ministerieel besluit van 2 april 1948 is; dat verzoeker dat besluit niet aangevallen heeft voor de afdeling administratie van de Raad van State; dat het definitief is; dat verzoeker de wettigheid ervan niet opnieuw ter sprake mag brengen naar aanleiding van een vraag om advies betreffende het herstel van de buitengewone schade die eruit zou zijn gevolgd;

Overwegende dat verzoeker ook betoogt, dat de door hem geleden schade ontstaan is met ingang van 1 september 1957, welke datum is vastgesteld in «het koninklijk besluit van 28 mei 1958 tot vaststelling van de schalen verbonden aan de bijzondere graden bij het ministerie van Openbare Werken, hetwelk constateert dat de conducteurs van bruggen en wegen ambtenaren van de 1e categorie zijn en de weddeschalen van die ambtenaren wijzigt, welke tot op die 1e september dezelfde waren als die van de conducteurs» van het ministerie van Landsverdediging.

Overwegende dat die bewijsvoering zo kan worden geïnterpreteerd als zou de schadelijke maatregel het koninklijk besluit van 28 mei 1958 zijn, hetwelk, door aan de conducteurs van bruggen en wegen voordelen toe te kennen, het evenwicht zou hebben verbroken tussen de ambtenaren van de onderscheiden ministeries die, met de graad van conducteur, juist dezelfde ambtsbezigheden hebben; dat, in dat geval, de geleden schade niet buitengewoon is, aangezien alle ambtenaren met de graad van conducteur van het ministerie van Landsverdediging die bij koninklijk besluit technisch adjunct zijn benoemd, daaronder hebben geleden; dat de Minister van Landsverdediging overigens bij herhaling vergeefs stappen heeft gedaan bij de Minister van het Openbaar Ambt om te verkrijgen dat de graden van conducteur van zijn departement zouden worden afgestemd op die van het ministerie van Openbare Werken; dat die bemoeiingen betrekking hadden op alle conducteurs van het ministerie van Landsverdediging en niet alleen op het bijzonder geval van verzoeker; dat het geringe aantal ambtenaren die thans nog in dezelfde toestand als verzoeker verkeren, geen grond oplevert om de beweerdte schade buitengewoon te doen worden zoals vereist door artikel 7 van de wet van 23 december 1946; dat het beroep niet gegrond is.

Uitspraak doende bij wege van advies:

Besluit:

Artikel 1. — Het beroep is verworpen.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer. — 19 februari 1968.

Voorzitter: M. Beeckmans de West-Meerbeek.

Raadsheren: M.M. Holvoet en Van Lechwijck.

Advokaat-Generaal: M. Stryckmans.

Advocaten: Mrs. Maerten en Nobels.

Jeugdbescherming. — Hoede der kinderen na echtscheiding. — Wet van 8 april 1965. — Geding ingesteld vóór het in werking treden der wet. — Artikel 92: Oude wetgeving toepasselijk.

Wat betreft de hoede der kinderen na echtscheiding dient

de wet van 8 april 1965 op de jeugdbescherming en namelijk artikel 92, uitgelegd te worden in deze zin dat de oude wetgeving van toepassing blijft op de gedingen ingesteld vóór het in werking treden.

M. L. t./ R. H.

Overwegende dat een eis in echtscheiding door geïntimeerde op 25 mei 1965 ingesteld werd;

Overwegende dat het vonnis a quo de gevraagde echtscheiding toegestaan heeft, lastens eerste appellante uit hoofde van beledigingen van ergen aard, en de hoede van het minderjarig kind van partijen aan geïntimeerde toevertrouwd heeft op grond van artikel 302 al. 2 van het Burgerlijk Wetboek;

Overwegende dat het beroep beperkt is tot het niet toekennen aan eerste appellante van de hoede over het kind, en eveneens slaat op de veroordeling van geïntimeerde tot het betalen van een onderhoudsgeld van 750 fr. per maand voor het kind;

Overwegende dat geïntimeerde in zijn zittingsbesluiten aan het Hof vraagt, hem akte te willen geven dat hij zich niet verzet tegen de huidige eis van appellanten;

Overwegende dat, in strijd met het oordeel van de eerste rechter, de wet van 8 april 1965 en namelijk artikel 92 uitgelegd dient te worden, in deze zin dat de oude wetgeving van toepassing blijft op de gedingen ingesteld vóór het invoetgetreden dezer wet (zoals in casu), wat betreft de hoede der kinderen;

Overwegende dat vernoemd kind op 3 februari 1966 aan zijn moeder toevertrouwd werd, bij beslissing van de voorzitter der rechtbank, zetelende in kortgeding;

Overwegende anderzijds, dat de familieraad eenparig de mening uitgedrukt heeft, dat het belang van het kind erin bestond, aan eerste appellante, die er steeds voor gezorgd had, toevertrouwd te worden;

Overwegende dat het gevorderd bedrag van 750 fr. per maand voor het onderhoud van het kind toegekend moet worden, en trouwens niet betwist wordt;

Overwegende derhalve dat het beroep gegrond is; dat de kosten in de gegeven omstandigheden gecompenseerd dienen te worden;

Om deze redenen:

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935,

Alle andere of strijdige besluiten verwerpend,

Gehoord het overeenkomstig advies voor de Heer Advocaat-generaal Stryckmans in openbare zitting gegeven,

Ontvangt het beroep, en er recht op doende binnen de perken ervan, verklaart het gegrond;

Verleent akte aan geïntimeerde dat hij zich niet verzet tegen de vraag van appellanten betreffende de hoede van het kind;

Doet het aangevochten vonnis te niet in de mate waar het over deze hoede beslist heeft;

Wijzigende: Zegt dat de hoede van het minderjarig kind Johny Hendrickx, geboren te Mechelen op 17 april 1964, aan eerste appellante zal toevertrouwd worden;

Veroordeelt geïntimeerde een maandelijks onderhoudsgeld te betalen voor het kind van 750 fr., betaalbaar op voorhand en ten huize van eerste appellante, vanaf de eerste maand volgend op de overschrijving der echtscheiding;

En gelet op de hoedanigheid van partijen, compenseert de kosten van beroep.

HOF VAN BEROEP TE GENT

5e Kamer. — 15 februari 1965.

Voorzitter: M. Maraite.

Raadsheren: M.M. Lefevere de ten Hove en Moerenhout.

Advokaat-generaal: M. Th. Versée.

Advokaten: Mrs. Van Bruaene en De Beuckelaere.

Wisselbrief. — Abstracte verbintenissen. — Bevoegdheid en aanleg. — Betwisting van de wisselschuld. — Geen wederreis.

1. De juridische oorzaak van een geaccepteerde wisselbrief is de acceptatie die een abstracte verbintenis doet ontstaan. De vordering strekkend tot betalen van verschillende wisselbrieven bevat dus verschillende punten die van onderscheiden oorzaken afhangen, zodat de uitspraak over ieder punt volgens zijn eigen waarde in eerste of in laatste aanleg gewezen is overeenkomstig art. 23, eerste lid Bev. W.
2. De betwisting van de wisselschuld door de acceptant, wegens het ontbreken van een onderliggende schuld, maakt geen wederreis uit maar is een louter verweer.
3. Voor een wederreis is vereist dat hij zou strekken voor de verweerder een bijzonder voordeel toe te wijzen dat verschilt van de eenvoudige afwijzing van de eis. Bij betwisting van zijn wisselschuld door de acceptant kan art. 37, derde lid Bev. Wet dshalve geen toepassing vinden.

Van Hoecke t./ Loontjens.

Gehoord partijen in hun middelen en besluiten;

Gezien de stukken, o.m. de expeditie van het aangevochten vonnis verleend door de Rechtbank van koophandel te Gent in dato 1 februari 1964;

Overwegende dat het beroep tijdig werd ingesteld en evenals het incidenteel beroep, naar de vorm regelmatig is;

Overwegende dat de eis strekt tot betaling van negen wisselbrieven van ieder 5.000 fr., van 4 wisselbrieven van ieder 4.125 fr. met de moratoire interesten op ieder der gezegde bedragen vanaf 2 oktober 1963 tot aan de dagvaarding (d.d. 19-10-1963), van de protestkosten belopend tot 1.109 fr. en van de gerechtskosten;

Overwegende dat iedere wissel zijn juridische oorzaak vindt in de aanvaarding ervan welke een abstracte verbintenis tot stand brengt onafhankelijk van de provisie (zie o.m. arrest van dit Hof, eerste kamer d.d. 28-6-1958 in zake VanHoorne t./ Verhaeghe de Naeyer, onuitg.); dat nu de vordering aldus verschillende punten bevat die van onderscheiden oorzaken afhangen de uitspraak van de rechtbank over ieder punt volgens zijn eigen waarde in eerste of in laatste aanleg werd gewezen (art. 23 al. 2 Bevoegdheidswet);

Overwegende dat niet één der verschillende wisselbrieven waarvan betaling gevorderd wordt, met bijvoeging van de erop geëiste moratoire interesten en protestkosten, het peil van de laatste aanleg overtreft;

Overwegende dat geïntimeerde, verweerder vóór de eerste rechter, de provisie der wissels heeft betwist en tot de afwijzing van de eis heeft besloten; dat ze hierdoor, in tegenstelling met hetgeen in het aangevochten vonnis wordt gezegd, geen tegeneis heeft gesteld doch een eenvoudig verweermiddel heeft opgeworpen; dat immers een tegeneis er moet toe strekken voor de verweerder een bijzonder voordeel te bekomen dat verschilt van de eenvoudige afwijzing van de eis (RPDB, V° Demande Reconventionnelle nrs. 5 en 32, zie ook arrest van deze kamer 14-12-1964 inzake N.V. Transtank tegen N.V. Mij der Brugse

Zeevaartinrichtingen, onuitgegeven); dat er zoniet geen spraak is van een tegeneis doch van een eenvoudig verweer; dat er dus in zake geen aanleiding kan bestaan tot toepassing van de regel van art. 37 al. 3 van de wet op de bevoegdheid;

Overwegende dat uit de bovenstaande beschouwingen volgt dat het bestreden vonnis in laatste aanleg werd gewezen; dat het beroep, alsmede het incidenteel beroep, niet ontvankelijk zijn defectu summae;

Om die redenen,

Het Hof,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935;

Gehoord ter openbare rechtszitting advocaat-generaal Versée in zijn advies;

Verklaart het hoofd- en het incidenteel beroep niet-ontvankelijk defectu summae;

Veroordeelt appellant tot de kosten van de aanleg.

NOOT. — De voorziening tegen bovenstaand arrest is verworpen bij arrest van 23 december 1966 (Pas., 1967, I, 517).

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN.

8e Kamer. — 11 oktober 1967.

Voorzitter: M. Wuyts.

Referendaris: M. Quanjard.

Advocaten: Mrs. L. Van de Vijver en E. Boonen.

Faillissement. — 1. Schenking van het genot van een huis. — Tien jaar vóór de faillietverklaring. — Uitvoering tijdens de verdachte periode. — Geen toepassing van art. 445 F.W. — 2. Verkoop van een huis tijdens de verdachte periode. — Nietigheid op grond van art. 445 F.W. — Vereiste.

1. Wanneer zou blijken dat de gefailleerde, door een schenking of door enig ander contract om niet, twee personen sedert een tiental jaren kosteloos een huis heeft laten betrekken, dan is het contract niet tot stand gekomen in de door art. 445 faillissementswet bedoelde periode, maar negen jaar voordien; de uitvoering van het contract tijdens die periode valt niet onder toepassing van art. 445.

2. De curator vraagt dat de nietigheid van de verkoop van een huis geconstateerd wordt op grond van art. 445 faillissementswet, omdat de waarde van het huis aanzienlijk groter is dan de betaalde prijs.

Voor de toepassing van art. 445 is vereist dat de prijs duidelijk lager is dan de waarde van het verkochte goed. Nu de gefailleerde ten deze wel niet de maximum-prijs schijnt gekregen te hebben, maar niet duidelijk vaststaat dat er op het ogenblik van de verkoop enige kans bestond een hogere dan de overeengekomen prijs te bekomen, zijn de voorwaarden van art. 445 niet als vervuld bewezen.

Faillissement Schrijvers t./ Severeijns-Schrijvers.

Overwegende dat de eis ertoe strekt:

1. te horen zeggen voor recht dat het recht van bewoning van het huis te Deurne, Schneiderlaan 10, minstens gedurende de periode vanaf 1 november 1961 een schenking vanwege gefaalde uitmaakt die nietig is en niet terugbetaalbaar aan de massa, minstens vernietigbaar en de nietigheid te horen uitspreken;

— derhalve verweerders solidair te horen veroordelen om aan de massa 30.000 fr. vergoeding te betalen, verhoogd met intresten;

— eiser q.q. acte te horen verlenen ten gepasten tijd de nietigheid in te roepen en de vaststelling ervan te verlenen van elke schenking voor de periode vóór de staking van betaling;

2. te horen zeggen voor recht dat de verkoop dd. 26 maart 1962 van zelfde eigendom door de failliet aan verweerders nietig is op grond van art. 445 zijnde een schenking, minstens een overeenkomst waarbij de failliet minder ontvangen heeft, dan uit zijn patrimonium gegaan is;

— derhalve verweerders te horen veroordelen om binnen de maand ne betekening van dit vonnis de eigendom aan eiser q.q. over te dragen en ter beschikking te stellen, en zichzelf ten bedrage van 675.000 fr. in het chirogra-fair passief te zien opnemen;

— verweerders te horen veroordelen van nu af tot vrijwaring van de massa voor de vorderingen die zake-lijk gevolg zouden hebben op het wederoverdragen eigendom, en namelijk tot betaling aan de massa van 50.000 fr. loning waarvoor inschrijving is genomen ten gunste van de N.V. Patroonkas;

— verweerders zich te horen veroordelen tot betaling ener vergoeding van 15.000 fr. per kwartaal voor be-woning zonder recht noch titel sinds 26 maart 1962;

3. Verweerders te horen veroordelen tot de kosten van het geding, zowel als deze van wederoverdracht en overschrijving op het hypotheekkantoor;

A. Betreffende schenking van het recht tot kosteloos wonen:

Overwegende dat eiser q.q. beweert dat verweerders sinds een tiental jaren vóór de datum van staking van betaling, kosteloos het huis van gefailleerde bewoonden;

dat dit volgens hem een liberaliteit uitmaakt door ge-failleerde ten nadele van de massa, die nietig is op grond van art. 445 voor de bewoning tijdens de daarin voor-ziene periode, dat hij zijn recht voorbehoudt de nietig-heid te vragen voor de vorige periode, blijkbaar op grond van art. 448;

Overwegende dat, voor zover het hier gaat om een schenking of enig ander contract *ten kosteloze titel*, wat hoegenaamd niet bewezen is, dit tot stand is gekomen negen jaar vóór de verdachte periode;

dat het dan geenszins gaat om een successief contract waarvan de verplichtingen kunnen gesplitst worden;

dat dergelijk contrast niet tot stand is gekomen tijdens de in art. 445 voorziene periode maar negen jaar vroeger en enkel de uitvoering van aagegane verplichtingen in die periode geschied is, wat toegelaten is en niet valt onder toepassing van gezegd artikel;

Overwegende dat, wanneer de curator moest menen dat het de uitvoering van een huurovereenkomst betreft, waarbij de huur door de verhuurder niet geïnd werd, hij het bestaan van de huurovereenkomst, implicerend dergelijke bedoeling van partijen, zou moeten bewijzen, wat hij niet doet;

dat dit doel van de eis ongegrond is;

B. Betreffende de aankoop van het huis:

Overwegende dat eiser q.q. vraagt de nietigheid van de verkoop-overeenkomst te constateren op grond van art. 443 omdat de waarde van het huis aanzienlijk groter is dan de betaalde prijs, zodat de massa benadeeld is;

dat niet betwist is dat de operatie in de bij art. 445 voorziene periode heeft plaats gehad;

Overwegende dat volgens art. 445 de betaalde prijs *duidelijk* lager moet zijn dan de waarde van het huis;

Overwegende dat het doel van art. 445 is de schuld-eisers, massa in het faillissement, te beschermen en te

beletten dat zij door een verkoop onder de werkelijke waarde zouden beschermd worden;

dat in casu uit de elementen der saak en de ver-gelijkingspunten de rechtbank wel de indruk heeft dat verweerders zeker niet een maximumprijs betaald heb-ben;

dat enkel niet *duidelijk* vaststaat dat op het moment van de verkoop er enige kans bestond om voor het kwestieuze huis een hogere prijs te bekomen; dat in zulke omstandigheden de prijs relatief is en afhan-kelijk van de vraag; dat de rechtbank juist daarmee moet rekening houden en niet met een absolute waarde;

dat zelfs indien een expert deze waarde retro-actief hoger zou schatten, dit nog niet zou bewijzen dat de failliet er bij verkoop meer zou voor gekregen hebben;

Overwegende dat de voorwaarden van art. 445 niet als vervuld bewezen zijn en ook dit deel van de eis on-gegrond is;

Om deze redenen,

maakt melding van de toepassing van art. 2 van de wet van 15 juni 1935;

Verklaart de eis van eiser q.q. ongegrond en wijst deze af.

Veroordeelt eiser tot de kosten.

COMMISSIE VAN BEROEP INZAKE VERPLICHTE ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING

12 december 1967.

Eerste Nederlandstalige Kamer.

Voorzitter: J. Vervloet.

Secretaris-Verslaggever: E. Keereman.

Ziekteverzekering. — Arbeidsongeschiktheid. — Begrip.
— Cumulatie met uitkering voor beroepsziekte.

1. Kan geen recht op uitkering laten gelden de verzekerde wiens vermogen tot verdienen, op het ogenblik dat de invaliderende letsels optreden, reeds herleid was tot een derde of minder van het vermogen tot verdienen van een arbeider derzelfde beroepscategorie.
2. Wanneer het vermogen tot verdienen van een arbeider hoger is dan een derde van het vermogen tot verdienen van een arbeider derzelfde beroepscategorie, dan kan deze arbeider, bij het optreden van een ziekte die het overblijvend vermogen tot verdienen herleidt tot min-der dan één derde, zijn rechten op uitkering laten gel-den; in dit geval is de schade die hij ondergaat, niet gedekt door de uitkeringen voor schadeloosstelling van een beroepsziekte en is de cumulatieregeling, voorzien bij artikel 70 der wet van 9 augustus 1963, niet van toe-passing.

L. C. M. t./R.I.Z.I.V.

Gezien de vordering ingediend door de Landsbond van de Federaties der Beroepsmutualiteiten op 18 mei 1967 te-gen de beslissing, genomen door de Dienst voor Admini-stratieve Controle van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering op 20 april 1967 betreffende de terugvordering van uitkeringen betaald door de verzeke-ringsinstelling van de Heer Jacutone Gaetano;

Gezien de beslissing dd. 17 oktober 1967 van de Commis-sie van Beroep, eerste Nederlandstalige kamer, waarbij werd beslist de heer Jacutone Gaetano in het geding te roepen en de zaak op 21 november 1967 te behandelen;

Gezien de kennisgevingen aan de partijen, bij aangevend schrijven verzonden op 7 november 1967, waarbij hun werd medegedeeld dat de zaak werd geplaatst op de rol van de terechtzitting van 21 november 1967;

Gezien het bericht dd. 23 november 1967 aan de partijen dat de uitspraak van de beslissing vastgesteld werd op de openbare terechtzitting van 12 december 1967;

Gezien de oproeping van de eerste nederlandstalige kamer alsmede van de afgevaardigde van de Minister van Sociale Voorzorg bij deze kamer voor de openbare terechtzittingen van 21 november 1967 en 12 december 1967;

Gehoord het verslag over de zaak door de secretaris-verslaggever;

Gehoord de uiteenzetting van verweerder, die verscheen in de persoon van Mevrouw Gouwy, adjunct-adviseur bij het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;

Gehoord het advies van de heer Mertens, afgevaardigde van de Minister van Sociale Voorzorg;

Overwegende dat de vordering voldoet aan de voorwaarden van ontvankelijkheid, gesteld bij artikel 97 van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering en bij artikel 284 van het koninklijk besluit van 4 november 1963 tot uitvoering van vermelde wet van 9 augustus 1963;

Overwegende dat de Dienst voor Administratieve Controle van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering bij het controle-bezoek op 21 en 23 maart 1967 aan het Ziekenfonds 506/37 te Winterslag-Genk volgende vaststellingen deed:

1. Jacutone Gaetano werd volgens de werkgever arbeidsongeschikt op 12 januari en ontving:

- van 12 januari tot 18 januari 1966: gewaarborgd weekl. 7.560 fr. =
- van 19 januari tot 28 februari 1966: 35 dagen à 216 fr. =
- van 1 maart tot 30 juni 1966: 105 d. à 221 fr. = 23.205 fr.

30.765 fr.

Door het Fonds voor Beroepsziekten werd op 24-12-'65 medegedeeld dat een definitieve ongeschiktheid van 47 % wordt toegekend en dat betrokkene een bedrag ontvangt van:

- 69.944 fr. per jaar vanaf 21 april 1964
- 71.693 fr. per jaar vanaf 1 augustus 1964
- 73.441 fr. per jaar vanaf 1 januari 1965
- 75.190 fr. per jaar vanaf 1 augustus 1965

De aanvraag voor een invaliditeitspensioen als mijnwerker werd in de zitting van 12 september 1966 om administratieve redenen verworpen.

Volgens een schrijven van het verbond dd. 17 november 1966 is hogergenoemde ongeschiktheid te wijten aan een beroepsziekte en een tweede ziekte, en geven beide aandoeningen aan betrokkene een arbeidsongeschiktheid van meer dan 66 %.

Het is hier dus een geval waarvoor de verschilregel dient toegepast. Aangezien echter de toelage vanwege het Fonds voor Beroepsziekten hoger ligt dan de ziekte- en invaliditeitsverzekeringssuitkering, mocht het ziekenfonds geen uitkeringen verlenen.

Aldus, tengevolge van een verkeerde berekening van de daguitkering, werd er ten onrechte uitgekeerd:

30.765 fr.

Overwegende dat de Dienst voor Administratieve Controle deze vaststellingen aan eiser betekende op 20 april 1967;

Overwegende dat eiser in zijn vordering aanhaalt:

- dat het controleverslag niet juist is omdat het grond is op een foutief stuk nl. het schrijven dd. 17 november 1966 van het Verbond van Luik; dat immers één maand vóór het controlebezoek reeds uitgelegd werd dat

betrokkene volledig vergoed werd tot en met 30 juni 1966, omdat hij een arbeidsongeschiktheid van meer dan 66 % had zonder rekening te houden met zijn beroepsziekte;

- dat het schrijven dd. 17 november 1966 werd verbeterd door dit van 23 maart 1967;

- dat het Fonds voor Beroepsziekten aan Jacutone een bestendige ongeschiktheid van 47 % toekende vanaf 21 april 1964;

- dat betrokkene aan de adviserende geneesheer een getuigschrift tot bevestiging van zijn arbeidsongeschiktheid met ingang van 7 januari 1966 heeft toegezonden;

- dat het inlichtingsblad van de werkgever vermeldt dat de arbeidsongeschiktheid is begonnen op 12 januari 1966;

- dat overeenkomstig artikel 4 van het koninklijk besluit van 31 december 1963 alleen in aanmerking komt de aanvangsdatum vermeld door de werkgever, die het gewaarborgd weekloon heeft uitbetaald;

- dat de adviserende geneesheer erkent dat Jacutone meer dan 66 % bezat tot en met 30 juni 1966 wegens de bijziekte, dat er dus geen verzet tegen een normale uitkering bestaat voor deze eerste periode;

- dat de adviserende geneesheer op 1 juli 1966 vaststelde dat de ongeschiktheid van meer dan 66 % te wijten was aan de optelling van de ongeschiktheidsgraad wegens beroepsziekte met de bijziekte, dat bij toepassing van artikel 70 van de wet van 9 augustus 1963 de gerechtigde bijgevolg aanspraak kan maken op het verschil tussen de ziekte- en invaliditeitsverzekeringssuitkering en de beroepsziekte-vergoeding met ingang van 1 juli 1966;

- dat gezien de vergoeding wegens beroepsziekte 252,20 fr. per dag bedraagt vanaf 1 juli 1966 en dat deze vergoeding hoger ligt dan de maximale daguitkering, mag betrokkene voor deze tweede periode geen uitkering genieten ten laste van het ziekenfonds;

Overwegende dat eiser om deze redenen de Commissie van Beroep verzoekt de vordering ontvankelijk en gegrond te verklaren, de eerste vaststelling van het ingeroepen controleverslag te vernietigen en voor recht te zeggen dat de uitkeringen, betaald aan Jacutone tijdens de periode van 12 januari 1966 tot en met 30 juni 1966 niet moeten worden teruggevorderd;

Overwegende dat eiser bij zijn vordering een fotocopie voegde van het bestreden controleverslag, van een op 7 januari 1966 verzonden kennisgeving van arbeidsongeschiktheid, van een schrijven dd. 17 november 1966 en dd. 23 maart 1967 gericht door het Verbond aan het plaatselijk ziekenfonds evenals een afschrift van een verslag van de adviserende geneesheer;

Overwegende dat verweerder op 29 juni 1967 wijst op het volgende:

«De verzekeringsinstelling verdedigt de mening dat, artikel 70 van de wet, niet van toepassing is aangezien betrokkene door de adviserende geneesheer + 66 % ongeschikt erkend is om een andere oorzaak dan deze waarvoor hij door het Fonds voor Beroepsziekten 47 % ongeschikt is.

Artikel 70 § 2 van de wet van 9 augustus 1963 beschikt nochtans dat geen ziekte- en invaliditeitsuitkeringen verleend worden, zo de schade waarvoor om prestaties gezocht wordt, gedekt wordt door het gemeen recht of door een andere wetgeving; in alle gevallen echter moet de gerechtigde sommen ontvangen minstens gelijk aan de ziekte- en invaliditeitsvergoeding. Welnu de schade waarvoor hier om vergoeding gevraagd wordt, is de arbeidsongeschiktheid zoals die omschreven wordt in artikel 56 van de hierboven aangehaalde wet.

Deze arbeidsongeschiktheid kan het gevolg zijn van verschillende aandoeningen die ofwel gezamenlijk ofwel elk afzonderlijk voldoende zijn om de ongeschiktheid te rechtvaardigen. Maar op één en hetzelfde ogenblik bestaat steeds maar één ongeschiktheid tot werken, waarvoor de

gerechtigde dan ook slechts éénmaal de maximum uitkering kan genieten.

Daar deze arbeidsongeschiktheid gedeeltelijk gedekt is door een rente beroepsziekten, betaalt de ziekteverzekering alleen het verschil.

Zo wij dit principe niet aanvaarden komen wij tot de absurde toestand dat iemand bvb. 100 % ongeschikt en vergoed door het Fonds voor Beroepsziekten, terzelfdertijd + 66 % ongeschikt wegens ziekte, een ongeschiktheid zou hebben van 166 % waarvoor hij tweemaal de maximum vergoeding zou krijgen, gezien de verschillende oorzaken van ongeschiktheid.

Daar in het huidige geval de arbeidsongeschiktheid gedeeltelijk gedekt is door een rente voor beroepsziekte, moet de ziekteverzekering het eventuele verschil betalen. De uitbetaalde rente belooft echter een bedrag hoger dan het maximumuitkeringsbedrag, zodat niets moet bijbetaald worden.

Zo wij het principe van het slechts éénmaal ongeschikt zijn niet aanvaarden, dan komen wij tot de absurde toestand dat betrokkene hier $47\% + 66\% = 113\%$ ongeschikt zou zijn en dat hij in ziekteverzekering volledig zou vergoed worden en door de beroepsziekten voor 47 %, dus tweemaal en voor meer dan 100 % van zijn verloren loon.

Overwegende dat Meester Arts, advocaat te Genk, Raadsman van de in het geding geroepen partij, op 17 november 1967 besluiten bij het dossier voegt waarin hij onderstreept dat betrokkene tussen 21 april 1964 en 6 januari 1966 bij de N.V. Dumont Kolenmijn te Waterschei gewerkt heeft;

Overwegende dat de heer Jacutone, die een rente wegens beroepsziekte geniet sedert 21 april 1964, lijdt aan een andere aandoening sedert begin januari 1966; dat de verzekeringsinstelling hem het volle bedrag der uitkering over de periode van 12 januari 1966 tot en met 30 juni 1966 betaalde; dat de Dienst voor Administratieve Controle de terugvordering van al de over die periode betaalde sommen oplegt, omdat betrokkene slechts recht zou hebben op het verschil tussen het bedrag der ziekteuitkering en het bedrag der rente beroepsziekte, verschil dat 0 fr. bedraagt;

Overwegende dat verweerder niet betwist dat de andere aandoening dan de beroepsziekte alleen reeds een arbeidsongeschiktheid in de zin van artikel 56 van de wet veroorzaakt over de periode van 12 januari tot en met 30 juni 1966;

Overwegende dat artikel 70, § 2, van de wet van 9 augustus 1963 bepaalt:

« De in deze wet bedoelde prestaties worden slechts toegekend onder de door de Koning te bepalen voorwaarden als de schade waarvoor om die prestaties wordt verzocht door het gemeen recht of door een andere wetgeving is gedekt. In die gevallen worden de verzekeringsprestaties niet samen genoten met de schadeloosstelling voortvloeiende uit de andere wetgeving; ze zijn ten laste van de verzekering in zoverre voor de door die wetgeving gedekte schade niet werkelijk schadeloosstelling is verleend. In al de gevallen moet de rechthebbende sommen ontvangen welke ten minste gelijk zijn aan het bedrag van de verzekeringsprestaties.

De verzekeringsinstelling treedt rechtens in de plaats van de rechthebbende. De overeenkomst tot stand gekomen tussen degene die schadeloosstelling verschuldigd is en de rechthebbende, kan niet tegen de verzekeringsinstelling worden aangevoerd zonder haar instemming.

Overwegende dat, om de uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid te kunnen weigeren of om het bedrag ervan te kunnen verminderen op grond van aangehaald artikel 70, § 2, de schade waarvoor om die uitkeringen ver-

zocht wordt, geheel of gedeeltelijk door het gemeen recht of door een andere wetgeving dient te zijn gedekt;

Overwegende dat de schade waarvoor de gerechtigde in het kader van de ziekte- en invaliditeitsverzekeringswetgeving om vergoedingen verzoekt, bestaat uit het volledig verlies van zijn vermogen tot verdienen of ten minste uit de vermindering van dit vermogen tot op het bij artikel 56 van de wet van 9 augustus 1963 omschreven derde; dat de ziekteuitkeringen, overeenkomstig artikel 46 van vermelde wet, immers slechts toegekend worden aan de gerechtigden, die arbeidsongeschikt zijn als omschreven in bedoeld artikel 56;

Overwegende dat dit artikel 56 onder meer bepaalt:

« Wordt als arbeidsongeschikt erkend als bedoeld in deze wet, de werknemer die alle werkzaamheid heeft onderbroken en wiens letsels en functionele stoornissen erkend worden zijn vermogen tot verdienen te verminderen tot een derde of minder dan een derde van wat een persoon, van dezelfde stand en met dezelfde opleiding, kan verdienen door zijn werkzaamheid in de beroepscategorie waartoe de beroepsarbeid behoort, door betrokkene verricht toen hij arbeidsongeschikt is geworden, of in de verschillende beroepen die hij heeft of zou kunnen uitoefenen hebben uit hoofde van zijn beroepsopleiding. »

Overwegende dat de vermindering van het vermogen tot verdienen tot een derde of tot minder dan een derde ingevolge letsels of functionele stoornissen, slechts kan plaats hebben mits vastgesteld wordt dat, zonder de optredende letsels, de gerechtigde een vermogen tot verdienen van meer dan een derde als omschreven bij artikel 56 van de wet van 9 augustus 1963 zou bezeten hebben;

dat voor zover de gerechtigde te voren reeds geen vermogen tot verdienen meer bezat, dit vermogen ook niet kan verminderen of verloren gaan en dat in dit geval de gerechtigde dan ook geen aanspraak kan maken op de uitkeringen bedoeld bij artikel 46 van de wet;

dat omgekeerd, de vaststelling dat, zonder de opgetreden ziekte: het vermogen tot verdienen meer dan een derde zou bedragen hebben, bewijst dat deze ziekte de ongeschiktheid zoals omschreven bij artikel 56, d.i. de schade bedoeld bij artikel 70 § 2, veroorzaakt;

Overwegende dat de redenering van verweerder steunt op de stelling: dat de schade waarvoor in het kader van de ziekte- en invaliditeitsverzekeringswetgeving om uitkeringen wordt verzocht, het verlies van het vermogen tot verdienen is, maar dit vermogen tot verdienen gewaardeerd zijnde als dit van iemand van dezelfde stand en met dezelfde opleiding als betrokkene; dat het verlies van zulk normaal vermogen tot verdienen in huidige geval reeds gedeeltelijk gedekt is door de verzekering beroepsziekte, zodat het bedrag der ziekteuitkering dient vermindert te worden met het bedrag der vergoeding wegens beroepsziekte;

Overwegende dat deze stelling artikel 56 van de wet van 9 augustus 1963 omschrijvingen toedicht, welke zij niet bevat; dat bewust artikel immers nergens zegt dat het vermogen tot verdienen dat de gerechtigde bezat vóór hij door het letsel of de functionele stoornis aangedaan werd, geacht wordt overeen te komen met het vermogen tot verdienen van een persoon die, van dezelfde stand en met dezelfde opleiding, hetzelfde beroep als dit van betrokkene (of een beroep behorend tot dezelfde beroepscategorie) zou uitoefenen; dat artikel 56 integendeel spreekt van « zijn vermogen tot verdienen », dit wil zeggen, het vermogen tot verdienen dat gerechtigde « in concreto » bezit de gevolgen van de optredende ziekte buiten beschouwing gelaten;

dat het slechts is nadat men vastgesteld heeft dat er zonder het opgetreden letsel of de functionele stoornis een vermogen tot verdienen van meer dan een derde bij de gerechtigde zou bestaan hebben en dat dit vermogen

verminderd is ingevolge dit letsel of deze stoornis, dat het verminderd vermogen tot verdienen moet gewaardeerd worden in functie van een persoon die, van dezelfde stand en met dezelfde opleiding, hetzelfde beroep als dit van de gerechtigde uitoefent ;

Overwegende dat het niet betwist wordt de heer Jacutone vóór de aanvang der arbeidsongeschiktheid, te wijten aan een aandoening die vreemd is aan de beroepsziekte, arbeidsgeschikt was ; dat hij inderdaad slechts een ongeschiktheid van 47 % wegens beroepsziekte toegewezen kreeg en het gewaarborgd weekloon ontving voor de eerste dagen der nieuwe ongeschiktheidsperiode, wat er op wijst dat betrokkene dan ook werkelijk de arbeid hervat had, zoals in de besluiten van zijn raadsman wordt aangestipt ;

Overwegende dat het vermogen tot verdienen van de heer Jacutone tijdens de periode van 12 januari tot en met 30 juni 1966 ingevolge een aandoening vreemd aan de beroepsziekte verloren ging of tenminste verminderde tot op het peil bepaald bij artikel 56 van de wet van 9 augustus 1963 ; dat dit verlies of de vermindering in genendele gedeekt is door het algemeen recht of een andere wetgeving ;

dat de vergoedingen wegens beroepsziekte, die tijdens vermelde periode aan de heer Jacutone werden verleend, immers het ingevolge beroepsziekte nog steeds gedeeltelijk verloren vermogen tot verdienen van betrokkene dekken en geenszins, zelfs niet gedeeltelijk, het verlies of de vermindering vanaf 12 januari 1966 van het na de aanvang

der beroepsziekte nog bestaande vermogen tot verdienen dat Jacutone ingevolge een andere ziekte verliest ;

Overwegende dat het verlies van hogerbedoeld vermogen tot verdienen van de heer Jacutone tijdens de periode van 12 januari 1966 tot en met 30 juni 1966 niet gedekt zijnde door de vergoedingen wegens beroepsziekte, artikel 70 § 2 van de wet van 9 augustus 1963 derhalve geen toepassing vindt tijdens vermelde periode ; dat eiser bijgevolg niet gehouden is het bedrag van 30.765 fr. van betrokkene terug te vorderen ;

Gelet op artikel 51 van de wet van 14 februari 1961 ;

Gelet op de artikelen 46, 56, 70 § 2, 94, 97, 100 en 143 van de wet van 9 augustus 1963 ;

Gelet op het koninklijk besluit van 4 november 1963, inzonderheid op de artikelen 257 tot en met 259, 262, 283 tot en met 294, 296 § 2 en 300 ;

Om deze redenen :

Beslist :

dat de vordering dd. 18 mei 1967 ontvankelijk en gegrond is ;

dat de beslissing dd. 20 april 1967 van de Dienst voor Administratieve Controle van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering vernietigd wordt ;

dat eiser niet gehouden is 30.765 fr. van de heer Jacutone Gaetano terug te vorderen.

Tegen deze beslissing kan hoger beroep worden ingesteld bij de Raad van State binnen zestig dagen van uittgifte der beslissing.

EUROPEES RECHT

VENNOOTSCHAPPEN

Het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen d.d. 14 maart 1968 maakt bekend de eerste richtlijn van de Raad van 9 maart 1968 strekkende tot het coördineren van de waarborgen, welke in de Lid-Statens worden verlangd van de vennootschappen in de zin van art. 58, lid 2, van het E.E.G.-Verdrag, om de belangen te beschermen, zowel van de deelnemers in deze vennootschappen als van derden, zulks ten einde die waarborgen gelijkwaardig te maken.

Gelet op het grote belang van deze richtlijn voor de evolutie van het vennootschapsrecht in Europa, wordt zij hieronder in extenso overgenomen.

Tevens moge de aandacht worden gevestigd op de publikatie door de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van Leuven-Nederlands van «Europees Vennootschapsrecht», boek waarin de colleges, gedoceerd tijdens een postdoctorale leergang in 1966-67, werden opgenomen. Dit werk geeft een helder inzicht in de problemen in verband met en de draagwijdte van de hieronder gepubliceerde richtlijn. Het telt 285 bladzijden, en bevat bijdragen van de Hoogleraren Fredericq, Heenen, Renaud, Rigaux, van der Grinten en van Hecke, alsmede van de Heren Droz en Maeyens.

Uitgever is de Standaard Wetenschappelijke Uitgeverij, Belgiëlei 147, Antwerpen ; prijs : 440 BF.

* * *

De Raad van de Europese Gemeenschappen,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 54, lid 3, sub g),

Gelet op het Algemeen Programma voor de opheffing

van de beperkingen van de vrijheid van vestiging⁽¹⁾, inzonderheid op titel VI,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europese Parlement⁽²⁾,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité⁽³⁾,

Overwegende dat de in artikel 54, lid 3, sub g), en in het Algemeen Programma voor de opheffing van de beperkingen van de vrijheid van vestiging neergelegde coördinatie een urgent karakter draagt, met name ten aanzien van de vennootschappen op aandelen en de vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid, daar de werkzaamheid van deze vennootschappen vaak de grenzen van het nationale grondgebied overschrijdt ;

Overwegende dat de coördinatie van de nationale bepalingen betreffende de openbaarmaking, de rechtsgeldigheid van de verbintenissen en de nietigheid van deze vennootschappen van bijzonder belang is, met name met het oog op de bescherming van de belangen van derden ;

Overwegende dat op deze gebieden voor deze vennootschappen tegelijkertijd communautaire voorschriften moeten worden vastgesteld, omdat deze vennootschappen aan derden geen andere waarborg bieden dan het vermogen van de vennootschap ;

Overwegende dat de openbaarmaking derden in de gelegenheid moet stellen kennis te nemen van de voornaamste akten van de vennootschap en van bepaalde gegevens die haar betreffen, met name de identiteit der personen die de bevoegdheid hebben haar te verbinden ;

Overwegende dat de bescherming van derden moet worden verzekerd door middel van bepalingen die de gronden van ongeldigheid van de ten name van de vennootschap aangegane verbintenissen zoveel mogelijk beperken ;

Overwegende dat de beperking van de gevallen van nietigheid en van de terugwerkende kracht van de nietigverklaring, alsmede het vaststellen van een korte termijn voor het derdenverzet tegen deze nietigverklaring noodzakelijk zijn om de rechtszekerheid te waarborgen in de betrekkingen tussen de vennootschap en derden alsmede tussen de deelnemers in de vennootschap,

Heeft de volgende richtlijn vastgesteld :

Artikel 1.

De door deze richtlijn voorgeschreven coördinatiemaatregelen zijn van toepassing op de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften van de Lid-Staten die betrekking hebben op vennootschappen van de volgende rechtsvorm :

— *Ten aanzien van Duitsland :*

die Aktiengesellschaft, die Kommanditgesellschaft auf Aktien, die Gesellschaft mit beschränkter Haftung ;

— *Ten aanzien van België :*

de naamloze vennootschap (la société anonyme), de commanditaire vennootschap op aandelen (la société en commandite par actions), de personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid (la société de personnes à responsabilité limitée).

— *Ten aanzien van Frankrijk :*

la société anonyme, la société en commandite par actions, la société à responsabilité limitée ;

— *Ten aanzien van Italië :*

società per azioni, società in accomandita per azioni, società a responsabilità limitata ;

— *Ten aanzien van Luxemburg :*

la société anonyme, la société en commandite par actions, la société à responsabilité limitée ;

— *Ten aanzien van Nederland :*

de naamloze vennootschap, de commanditaire vennootschap op aandelen.

AFDELING I.

Openbaarmaking.

Artikel 2.

1. De Lid-Staten nemen de nodige maatregelen opdat de verplichte openbaarmaking betreffende vennootschappen ten minste plaatsvindt voor de volgende akten en gegevens :

a) de oprichtingsakte alsmede de statuten indien deze in een afzonderlijke akte zijn opgenomen ;

b) de wijzigingen van de sub a) vermelde akten, waaronder begrepen de verlenging van de duur van de vennootschap ;

c) na elke wijziging in de oprichtingsakte of de statuten de volledige bijgewerkte tekst van de gewijzigde akte ;

d) de benoeming, het aftreden, alsmede de identiteit van de personen die, als orgaan waarin de wet voorziet of als leden van een dergelijk orgaan

i) de bevoegdheid hebben de vennootschap ten opzichte van derden te verbinden en haar in rechte te vertegenwoordigen,

ii) deelnemen aan het bestuur van, het toezicht of de controle op de vennootschap.

Uit de openbaarmaking moet blijken of de personen die de bevoegdheid hebben de vennootschap te verbinden, dit alleen of slechts gezamenlijk kunnen doen ;

e) ten minste éénmaal per jaar het bedrag van het geplaatste kapitaal, indien in de oprichtingsakte of de statuten een maatschappelijk kapitaal wordt genoemd, tenzij iedere vergroting van het geplaatste kapitaal een wijziging van de statuten met zich meebrengt ;

f) de balans en de winst- en verliesrekening van elk boekjaar. In het document waarin de balans is opgenomen, dient de identiteit te worden vermeld van de personen die krachtens de wet tot taak hebben deze te waarmerken. De verplichte toepassing van deze bepaling op de in artikel 1 vermelde vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid naar Duits, Belgisch, Frans, Italiaans en Luxemburgs recht, alsmede op de besloten naamloze vennootschap naar Nederlands recht wordt evenwel uitgesteld tot de tenuitvoerlegging van een richtlijn betreffende de coördinatie van de inhoud van balansen en winst- en verliesrekeningen en betreffende ontheffing van de verplichting tot volledige of gedeeltelijke openbaarmaking van deze stukken voor deze vennootschappen, voor zover het bedrag van hun balans beneden een in deze richtlijn vast te stellen hoogte blijft. De Raad zal deze richtlijn vaststellen binnen twee jaar volgende op het aannemen van onderhavige richtlijn ;

g) elke verplaatsing van de zetel van de vennootschap ;

h) de ontbinding van de vennootschap ;

i) de rechterlijke beslissingen waarbij de nietigheid van de vennootschap wordt uitgesproken ;

j) de benaming en de identiteit van de vereffenaars alsmede hun respectieve bevoegdheden, tenzij deze bevoegdheden uitdrukkelijk en uitsluitend voortvloeien uit de wet of de statuten ;

k) de beëindiging van de liquidatie en de doorhaling in het register in die Lid-Staten waar zulks rechtsgevolgen heeft.

2. Voor de toepassing van het eerste lid onder f) worden als besloten naamloze vennootschappen beschouwd dië naamloze vennootschappen welke voldoen aan de volgende voorwaarden :

a) zij kunnen geen aandelen aan toonder uitgeven ;

b) geen « certificaat aan toonder van aandelen op naam » in de zin van artikel 42c van het Nederlands Wetboek van Koophandel, kan door wie dan ook in omloop worden gebracht ;

c) de aandelen kunnen niet ter beurse worden genoteerd ;

d) in de statuten wordt een bepaling opgenomen volgens welke de vennootschap haar goedkeuring moet verlenen voor iedere overdracht van aandelen aan derden, met uitzondering van overgang ten gevolge van overlijden en, indien de statuten hierin voorzien, met uitzondering van overgang op de echtgenoot en op verwanten in opgaande en nederdalende lijn ; de overdracht moet, met uitsluiting van elke blanco overdracht, plaatsvinden, hetzij bij onderhandse akte, getekend door hem die overdraagt en door de verkrijger, hetzij bij authentieke akte ;

e) het karakter van besloten naamloze vennootschap blijkt uit de statuten ; in de naam van de vennootschap komen de woorden « Besloten Naamloze Vennootschap » of de afkorting « B.N.V. » voor.

Artikel 3.

1. In iedere Lid-Staat wordt, hetzij bij een centraal register, hetzij bij een handelsregister of vennootschaps-

register voor elk der aldaar ingeschreven vennootschappen een dossier aangelegd.

2. Alle akten en alle gegevens die krachtens artikel 2 openbaar gemaakt dienen te worden, worden in het dossier opgenomen of ingeschreven in het register; de inhoud van het in het register ingeschrevene dient in elk geval uit het dossier te blijken.

3. Volledig of gedeeltelijk afschrift van elke in artikel 2 bedoelde akte of gegeven moet op schriftelijke aanvraag kunnen worden verkregen; de kosten van dit afschrift mogen de administratiekosten niet overschrijden.

De aldus toegezonden afschriften worden voor eensluidend afschrift gewaarmerkt, tenzij de aanvrager te kennen geeft hierop geen prijs te stellen.

4. De in lid 2 bedoelde akten en gegevens worden in het door de Lid-Staat aangewezen nationale publikatieblad bekend gemaakt, hetzij in hun geheel of in uittreksel, hetzij door een mededeling omtrent het opnemen van het document in het dossier of de inschrijving daarvan in het register.

5. De akten en gegevens kunnen door de vennootschap niet dan na de in lid 4 bedoelde bekendmaking aan derden worden tegengeworpen, tenzij de vennootschap aantoont dat deze derden er kennis van droegen; evenwel kunnen deze akten en gegevens met betrekking tot handelingen die zijn verricht vóór de zestiende dag volgende op die van deze bekendmaking niet worden tegengeworpen aan derden, die aantonen dat zij er onmogelijk kennis van hebben kunnen dragen.

6. De Lid-Staten nemen de nodige maatregelen om elke tegenstrijdigheid te vermijden tussen de inhoud van de in de pers gepubliceerde tekst en die van het register of van het dossier.

Ingeval van tegenstrijdigheid echter, kan de in de pers gepubliceerde tekst niet aan derden worden tegengeworpen; dezen kunnen er zich echter wel op beroepen, tenzij de vennootschap aantoont dat zij kennis droegen van de in het dossier opgenomen of in het register ingeschreven tekst.

7. Derden kunnen zich bovendien steeds beroepen op akten of gegevens ten aanzien waarvan de formaliteiten van openbaarmaking nog niet zijn vervuld, tenzij het nalaten van de openbaarmaking deze van rechtsgevolgen berooft.

Artikel 4.

De Lid-Staten schrijven voor, dat op de brieven en orders de volgende gegevens worden vermeld:

— een register waarbij het in artikel 3 vermelde dossier wordt aangelegd, alsmede het nummer waaronder de vennootschap in dit register is ingeschreven.

— de rechtsvorm van de vennootschap, de plaats van haar zetel en, in voorkomend geval, het feit dat de vennootschap zich in liquidatie bevindt.

Indien in deze stukken het kapitaal van de vennootschap wordt vermeld, moet dit gegeven betrekking hebben op het geplaatste en gestorte kapitaal.

Artikel 5.

Elke Lid-Staat bepaalt wie gehouden zijn aan de formaliteiten van openbaarmaking te voldoen.

Artikel 6.

De Lid-Staten stellen passende sancties vast ingeval:

— de in artikel 2, lid 1, sub f), voorgeschreven open-

baarmaking van de balans en van de winst- en verliesrekening wordt nagelaten;

— de in artikel 4 bedoelde verplichte gegevens op de zakelijke geschriften ontbreken.

AFDELING II.

Rechtsgeldigheid van de verbintenissen van de vennootschap.

Artikel 7.

Indien rechtshandelingen worden verricht ten name van een vennootschap in oprichting, voordat deze rechtspersoonlijkheid heeft verkregen, en indien de vennootschap de uit deze handelingen voortvloeiende verbintenissen niet overneemt, zijn degenen die de handelingen hebben verricht, daarvoor hoofdelijk en onbeperkt aansprakelijk, tenzij anders werd overeengekomen.

Artikel 8.

Door de vervulling van de formaliteiten inzake de openbaarmaking betreffende personen die als orgaan de bevoegdheid hebben de vennootschap te verbinden, kan een onregelmatigheid in hun benoeming niet meer aan derden worden tegengeworpen, tenzij de vennootschap aantoont dat deze derden daarvan kennis droegen.

Artikel 9.

1. De vennootschap wordt ten opzichte van derden gebonden door de rechtshandelingen welke door haar organen worden verricht, ook al vallen deze handelingen niet onder het vennootschapsdoel, tenzij door genoemde handelingen de bevoegdheden worden overschreden welke aan deze organen volgens de wet toekomen of kunnen worden toegekend.

De Lid-Staten kunnen evenwel bepalen dat de vennootschap niet wordt gebonden als deze handelingen de grenzen van het vennootschapsdoel overschrijden, indien zij bewijst dat de derde wist dat de handeling de grenzen van dit doel overschreed of hiervan, gezien de omstandigheden, niet onkundig kon zijn; bekendmaking van de statuten alleen is hiertoe echter geen voldoende bewijs.

2. De grenzen welke door de statuten of door een beslissing van de bevoegde organen aan de bevoegdheden van de organen van de vennootschap worden gesteld, kunnen nooit aan derden worden tegengeworpen, zelfs niet indien zij bekend zijn gemaakt.

3. Indien de nationale wetgeving bepaalt dat de bevoegdheid om de vennootschap te vertegenwoordigen, in afwijking van de wettelijke regel op dit gebied, door de statuten aan een enkele persoon of aan meerdere, gezamenlijk handelende personen kan worden verleend, kan in deze wetgeving worden voorgeschreven dat deze bepaling van de statuten aan derden kan worden tegengeworpen, op voorwaarde dat zij betrekking heeft op de algemene vertegenwoordigingsbevoegdheid; de vraag of een dergelijke statutaire bepaling aan derden kan worden tegengeworpen, is onderworpen aan artikel 3.

AFDELING III.

Nietigheid van de vennootschap.

Artikel 10.

In alle Lid-Staten welker wetgeving niet voorziet in een voorafgaande, administratieve of rechterlijke controle bij de oprichting, moeten de oprichtingsakte en de sta-

tuten van de vennootschap alsmede de wijzigingen in deze akten bij authentieke akte worden verleden.

Artikel 11.

In de wetgeving van de Lid-Staten kan de nietigheid van vennootschappen slechts met inachtneming van de volgende voorwaarden worden geregeld :

1. de nietigheid moet door de rechter worden uitgesproken ;

2. alleen in de volgende gevallen kan de nietigheid worden uitgesproken :

a) het ontbreken van de oprichtingsakte of het niet inacht nemen van de formaliteiten van voorafgaande controle of van de authentieke vorm ;

b) wanneer het werkelijke doel van de vennootschap ongeoorloofd is of strijdig met de openbare orde ;

c) het ontbreken in de oprichtingsakte of in de statuten van elk gegeven aangaande de naam van de vennootschap, de inbreng, het bedrag van het geplaatste kapitaal of het doel van de vennootschap ;

d) het niet naleven van de bepalingen van de nationale wetgeving betreffende de minimumstorting in het kapitaal van de vennootschap ;

e) de handelingsonbekwaamheid van alle vennoten-oprichters ;

f) wanneer, in strijd met de nationale wetgeving waar door de vennootschap wordt beheerst, het aantal vennoten-oprichters minder dan twee bedraagt.

Buiten deze gevallen van nietigheid, geldt er voor de vennootschappen geen enkele grond van onbestaanbaarheid, van absolute nietigheid, van relatieve nietigheid of van vernietigbaarheid.

Artikel 12.

1. De vraag of een beslissing waarbij de nietigheid door de rechter wordt uitgesproken, aan derden kan worden tegengeworpen, is onderworpen aan artikel 3. Wanneer het nationale recht derdenverzet toestaat, is dit slechts ontvankelijk gedurende een termijn van zes maanden, te rekenen vanaf de bekendmaking van de rechterlijke uitspraak.

2. De nietigheid brengt de liquidatie van de vennootschap mede, op dezelfde wijze als zulks bij de ontbinding kan plaatsvinden.

3. De nietigheid doet op zichzelf geen afbreuk aan de rechtsgeldigheid van de verbintenissen van de vennootschap of van die welke jegens haar zijn aangegaan, onverminderd de gevolgen van het feit dat de vennootschap zich in liquidatie bevindt.

4. De gevolgen van de nietigheid voor de vennoten onderling kunnen door de wetgeving van elke Lid-Staat worden geregeld.

5. De houders van aandelen blijven tot storting van het geplaatste doch niet volgestorte kapitaal gehouden voor zover de jegens de crediteuren aangegane verbintenissen dit vereisen.

AFDELING IV.

Algemene bepalingen.

Artikel 13.

Binnen een termijn van achttien maanden, te rekenen vanaf de kennisgeving van deze richtlijn, doen de Lid-Staten alle wijzigingen in hun wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften in werking treden, welke noodzakelijk zijn om aan de bepalingen van deze richtlijn te voldoen ; zij stellen de Commissie daarvan onmiddellijk in kennis.

De in artikel 2, lid 1, sub f), opgelegde verplichting tot openbaarmaking, treedt voor andere naamloze vennootschappen naar Nederlands recht dan die bedoeld in het huidige artikel 42c van het Nederlands Wetboek van Koophandel, eerst in werking dertig maanden na de kennisgeving van deze richtlijn.

De Lid-Staten kunnen bepalen dat de openbaarmaking van de volledige tekst van de statuten, bijgewerkt aan de hand van de wijzigingen die na de oprichting van de vennootschap zijn aangebracht, voor de eerste maal vereist zal zijn bij de eerstvolgende wijziging van de statuten of, bij gebreke van dien, uiterlijk op 31 december 1970.

De Lid-Staten dragen er zorg voor dat zij aan de Commissie de tekst mededelen van de voornaamste bepalingen van binnenlands recht welke zij vaststellen op het door deze richtlijn bestreken gebied.

Artikel 14.

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.

Gedaan te Brussel, 9 maart 1968.

Voor de Raad :

De Voorzitter,

M. COUVE DE MURVILLE.

- (1) PB nr. 2 van 15-1-1962, blz. 36/62.
(2) PB nr. 96 van 28-5-1966, blz. 1519/66.
(3) PB nr. 194 van 27-11-1964, blz. 3248/64.

JURIDISCHE COLLOQUIA

IVième JOURNÉE D'ÉTUDES JURIDIQUES JEAN DABIN

Acht dagen na het Vlaams Rechtscongres kwamen op 17 mei een honderdvijftigtal deelnemers aan de Vierde juridische dag Jean Dabin tezamen in het Collegium Falconis te Leuven om zich te beraden over « Idées nouvelles dans le droit de la faillite ».

In zijn inleiding dankte Professor A. Lagasse, dekaan van de Franstalige Fakulteit der Rechten, zijn collega en leermeester, Professor Jean Dabin, wiens aanwezigheid « verrijkend en voor de hele dag leidinggevend zou zijn ».

Vaststellend dat het recht voortdurend bestudeerd en aangepast moet worden, zag de inleider twee belangrijke redenen die de inrichters van het Congres ertoe gebracht hadden dit thema te weerhouden : vooreerst wijzen de statistieken over de laatste twee jaren een verdrievoudiging van het aantal falingen aan ; anderzijds zijn sedert 1965 een groep vooraanstaande experts voor de Europese Economische Gemeenschap werkzaam aan de harmonisatie van de wetten over het faillissement in de 6 landen van de Gemeenschap. Daarom ook zou de voormiddag gewijd worden aan de bestudering van de nationale rechtstel-

sels, terwijl 's namiddags Professor P. Coppens het Europees voorontwerp zou toelichten.

Dr. jr. André Cloquet, Referendaris bij de Rechtbank van Koophandel te St.-Niklaas en auteur van het alomvattend deel der « Nouvelles » dat handelt over het faillissement en het concordaat, deelt aan zijn toehoorders mede wat hij als de « Réformes souhaitables en droit belge » beschouwt. Nadat hij had opgemerkt dat de wet op het faillissement van 1851 in de loop der decennia slechts vijf onbelangrijke wijzigingen had ondergaan, stelt spreker hoofdzakelijk drie aanpassingen voor.

Vooreerst bepleit hij de ambtshalve tussenkomst van de Rechtbank van Koophandel. Terwijl de enen tegenstanders zijn van de door de Rechtbank ex officio uitgesproken falingen, omdat de rechters aldus hun passiviteit verliezen, lijkt de meerderheid der aanwezigen akkoord te gaan met Referendaris Cloquet om de actieve rol die de Rechtbank te spelen heeft, te benadrukken. Het lijkt inderdaad dat de individuen geen overzicht hebben over de financiële en commerciële toestand van hun schuldenaar; ze zoeken alleen hun eigen voordeel en voeren een slechte politiek door ofwel te hopen dat de zaken beter zullen gaan en daarom steeds maar door uitstel te verlenen, ofwel te dagvaarden in faling om door dit drukkingmiddel onmiddellijk betaling te bekomen. Voor de ambtshalve tussenkomst pleiten het feit dat de wet op het faillissement van openbare orde is en derhalve moet toegepast worden telkens de noodzaak zich voordoet, maar vooral het feit dat de Rechtbank over de nodige aanwijzigingen beschikt om met kennis van zaken te oordelen. Zij wordt inderdaad ingelicht door de algemene bekendheid, maar krijgt bovendien kennis van: het bilan van de vennootschappen; de lijst der geprotesteerde wissels (hoewel deze zeer laattijdig doorgegeven wordt); de procedures van bewarend beslag (waarvan echter moet opgemerkt worden dat ze unilateraal zijn en dikwijls als intimidatiemiddel worden aangewend) en de verstekvonnissen. Buiten deze vijf klassieke bronnen kan de rechter nog te rade gaan bij de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid; de wet verplicht deze Dienst inderdaad aan al wie erom vraagt, mede te delen welk het bedrag aan hoofdsom is waarvoor een bepaald persoon of vennootschap in het krijt staat.

Om te vermijden dat de R.M.Z. haar schuldvorderingen tegen wanbetalers te hoog zou laten oplopen, hetgeen heden te dage al te dikwijls gebeurt, en om te verhinderen dat, wanneer zij dan eindelijk toch dagvaart (hetgeen gewoonlijk betekent dat de toestand hopeloos is geworden), zij — dank zij haar bevoorrechte vordering — al de actieve bestanddelen van de faling zou opslorpen, stelt Referendaris Cloquet voor, door een wetwijziging de Dienst te verplichten op geregelde tijdstippen de Rechtbank van Koophandel in te lichten.

Laatste aanwijzing over welke de Rechtbank beschikt: de procedures van beslag op roerende goederen van de schuldenaar. De wet zou de gerechtsdeurwaarders moeten verplichten, zoals Prokureur Verlaet het destijds te Brugge heeft gepoogd ingang te doen vinden, dit aan de Rechtbank te melden.

Het tweede vernieuwingsvoorstel betreft het concordaat: hier stelt Referendaris Cloquet de vraag of het begrip van de goede trouw moet gehandhaafd worden. In ons huidige recht moet de schuldenaar, om het faillissementvoorkomend concordaat te bekomen, het bewijs van zijn goede trouw leveren; betreffende het concordaat na faling, is het voldoende dat hij niet zou zijn veroordeeld wegens bankbreuk. Dit onderscheid acht spreker onverrechtvaardigd en hij verwijst in dit verband naar het Nederlands recht dat alleen rekening houdt met wat voor de schuldeisers het voordeligste resultaat oplevert. De Strafwet moet zich bezighouden met de vraag of de schuldenaar al dan niet eerlijk zijn zaken gevoerd heeft. Doch

deze omstandigheid mag geen invloed uitoefenen op het al dan niet toekennen van het concordaat, omdat hier maar één element in overweging moet worden genomen: het belang van de schuldeisers.

De uitbreiding van de regeling over het faillissement tot de niet-handelaars noemt Referendaris Cloquet een derde noodzakelijke aanpassing. In Engeland, Nederland, Zwitserland en vele andere landen is dit reeds het geval. Vooral de ambachtslieden-niet handelaars moeten onder de wet vallen omdat het te moeilijk is om in de praktijk het onderscheid te maken tussen handelaars en niet-handelaars; maar vooral ook omdat het onvermogen van de particulieren volledig buiten de wettelijke regeling valt, wat voor de schuldeisers zeer nadelig uitkomt.

Na de lezing over het Belgisch Recht kwamen buitenlandse professoren mededelen hoe hun respectieve wetgevers het probleem hebben opgelost.

Professor Roger Houin, dekaan der Rechtsfaculteit te Rennes en professor aan de Universiteit te Parijs, lichtte de nieuwe Franse wet van 1967 toe. De oude wet, die van het standpunt uitging dat de slechte handelaars eenvoudigweg uit het handelsverkeer moeten worden uitgesloten, kende slechts twee mogelijkheden: het faillissement met strafrechtelijke vervolgingen tegen de foutieve gefaalde en het concordaat na faling tegen de niet-schuldige.

De nieuwe wet wijzigt dit alternativum grondig; essentieel onderscheid moet gemaakt worden tussen:

1° deze handelaars of vennootschappen die reeds hun betalingen hebben gestaakt en degenen die enkel financiële moeilijkheden hebben; en

2° de persoon van de handelaar (de handelaar of de zaakvoerders) en de onderneming (de handel of de vennootschap).

De handelaar of vennootschap wier financiële toestand reeds zo benard is dat hun betalingen reeds zijn gestaakt, kunnen ofwel het gerechtelijk akkoord bekomen, wat zal leiden tot het concordaat na faillissement; ofwel zal de vereffening van het vermogen bevolen worden, procedure die de faling vervangt.

Er weze opgemerkt dat de Rechtbank, om de ene dan wel de andere maatregel te bevelen, geen rekening houdt met de eventuele fout van de handelaar of zaakvoerder. Alleen het economisch criterium wordt hier toegepast: is die handel nog leefbaar? Zo ja: dan het gerechtelijk akkoord; zo neen: de vereffening.

Wat de persoon van de handelaar of zaakvoerder betreft, hun eventuele fout wordt afzonderlijk beoordeeld; kan hun bepaalde nalatigheid, fout, overtreding of iets dergelijks verweten worden, dan zullen zij 1) correctie-neel vervolgd worden en 2) wat de zaakvoerders van vennootschappen betreft, eventueel persoonlijk in faling worden verklaard en veroordeeld om met hun eigen vermogen het passief van de vennootschap aan te zuiveren.

Sedert een Ordonnance van september 1967 kent het Frans faillissementsrecht nog een speciale procedure, die gegroeid is uit de belangrijke politieke en sociale moeilijkheden, veroorzaakt door het dreigend faillissement van een Scheepswerf in Marseille en het frauduleus bankroet van een onderneming voor het bouwen van sociale huisvesting in de streek van Parijs.

Toen deze twee vennootschappen, die, voor de eerste veel personeel tewerk stelde, en voor de tweede van veel kleine mensen voorschotten op de te bouwen appartementen had gekregen, dreigden failliet te gaan, stond heel Frankrijk in rep en roer. De overheid stelde vast dat de gewone regelen van de faillissementswet hier niet eenvoudig toe te passen waren omdat zij catastrofale gevolgen op sociaal gebied zouden hebben.

Daarom werd een nieuwe procedure van preventief concordaat uitgewerkt. Deze kan echter enkel toepasselijk zijn

op: grote ondernemingen, waarvan het verdwijnen in de nationale of regionale economische toestand een belangrijke storing zou veroorzaken; ondernemingen wier financiële toestand moeilijk is doch die hun betalingen nog niet hebben gestaakt; bovendien moet de toepassing van deze procedure voor de schuldeisers in aanvaardbare voorwaarden geschieden.

De procedure kent twee fasen: de opschorting van alle vervolgingsmaatregelen (max. 3-4 maanden) en de opstelling van een dubbel plan ter aanzuivering van het passief en ter rechtzetting van de vennootschap (max. 3 jaar).

Slechts 10 van de 250 Rechtbanken van Koophandel van Frankrijk zijn bevoegd om deze procedure toe te laten.

Andere wijzigingen van de nieuwe Franse wet zijn de uitbreiding van de regelen van het faillissement op de rechtspersonen van burgerlijk recht, zoals de syndicaten, de kloosterorden, de verenigingen; het opnemen van de niet-commerciële schulden ter beoordeling van de toestand van staking der betalingen; de verdachte periode op 18 maanden; de verplichting van de bevoorrechte schuldeisers om de aangifte te doen van hun schuldvorderingen; en vele andere.

De here Mitrovic, professor ana de Fakulteit te Nis (Joegoslavië) en aan de Internationale Fakulteit te Straatsburg, sprak over het faillissement in de geplanniefierde ekonomie. Een werkelijke faling zoals zij in onze vrije ekonomie bestaat, kent de socialistische wetgeving niet. Drie maatregelen kunnen door de Staat getroffen worden t.o.v. slecht renderende ondernemingen: de verangving van de raad der werklieden door een door de staat aangeduid beheersorgaan; de reorganisatie van de onderneming door middel van terug te betalen kredieten en de vereffening ervan.

Professor Carignan van de Universiteit te Montreal mocht nadien de grote trekken aanduiden van de nieuwe Canadese wet over het faillissement (wet van 1966). Deze hervorming had hoofdzakelijk tot doel te verhinderen dat de schuldenaar zich van al zijn goederen zou ontdoen. Ter bescherming der schuldeisers werd derhalve het principe van de retro-aktiviteit van het vonnis dat het faillissement uitspreekt, ingevoerd alsmede het begrip van de verdachte periode. Nieuw in dit verband is de stelling dat vernietigbaar zijn, alle handelingen verricht vóór het vonnis, door personen « met elkaar verbonden »: hiermede moet men verstaan: familieleden of aanverwanten maar ook vennootschappen die iets met elkaar gemeen hebben. De wet veronderstelt in die gevallen collusie tussen de partijen.

Na het aangenaam middagmaal in de Faculty Club, gaf de voorzitter van het congres, Pierre Coppens, Professor in het handelsrecht te Leuven, een uiteenzetting over het — nog niet ter publicatie vrijgegeven — voorontwerp van de Europese Conventie over het faillissement. Dat de besprekingen, die sedert 1963 te Brussel worden gevoerd, moeilijk verlopen, zal niemand verwonderen, indien men weet hoe belangrijk, ja soms essentieel, de zes wetgevingen over de faling verschillen. Vermits het onmogelijk bleek een Europees recht van de faling te maken, besliste de Commissie een regeling uit te bouwen, gegrond op volgende beginselen:

1) De curator zal bepaalde falingen van Europees belang bestempelen en in dat geval de uitgewerkte regeling der Conventie toepassen.

2) De faling die in een der zes landen zal zijn uitgesproken, zal ook in de andere landen gelden.

3) de wet van het vonnis dat de faling uitspreekt is toepasselijk, ook in het buitenland en zonder exequatur.

De eenvormige wet van de « Europese » falingen zal gesteuend gaan op 4 basisprincipes:

1) Er bestaat een verdachte periode zoals dat in het Belgisch recht bestaat (max. 1 jaar en min. 6 maanden).

2) De « meester van het werk » zal — naast zijn vennootschap — eveneens in faling kunnen verklaard worden; deze regeling uit de Franse wet zal derhalve verhinderen dat partikulieren schuil zouden gaan onder de ene of andere fiktieve vennootschap.

3) De compensatie zal mogen ingeroepen worden, waardoor de zaken vereenvoudigd worden (komt uit het Duitse en Italiaanse recht).

4) De clause van eigendomsvoorbehoud zal tegenstelbaar zijn, indien zij werd gestipuleerd vóór de levering en zo de goederen niet omgevormd werden.

Voor al deze twee laatste principes zullen het verloop der falingen in België belangrijk beïnvloeden. Voor de onroerende goederen denkt Professor Coppens weinig verschil te vreezen; zij zijn nu toch reeds belast met hypotheeken. De eigendomsvoorbehoudsclausule betreffende de roerende goederen zal gunstige resultaten hebben omdat de curator niet meer zal verplicht worden in slechte omstandigheden het actief te gelde te moeten maken en het passief zal door de clause fel verminderd worden.

Voordeel hieruit zal ook de handelaar halen vermits de leveranciers tot op de laatste dag zullen blijven leveren, zodat de toevallige moeilijke periode in de handel gemakkelijk zal worden overbrugd.

Nadeel zal de verhuurder ondervinden omdat de massa der goederen waarop zijn voorrecht slaat, wordt ingekrompen. Ook de curator en de bevoorrechte schuldeisers (waaronder R.M.Z.) zullen hierbij minder goed varen.

Na de uiteenzetting volgde een geanimeerd debat dat voornamelijk draaide rond voor- en nadelen van het invoeren van bovenvermelde nieuwe begrippen.

Tot slot dankte Professor Coppens de vergadering en besloot met de opmerking dat het recht betreffende het faillissement eindelijk uit zijn juridische lijfrok ging springen om economisch te worden.

Jean Mertens de Wilmars.

Belgische Vereniging voor Arbeidsverhoudingen.

Colloquium : sluiting van ondernemingen.

Op 25 mei weidde de Belgische Vereniging voor Arbeidsverhoudingen haar aandacht aan het maatschappelijk verschijnsel van de sluiting van ondernemingen en de juridische vertolking hiervan in onze huidige belgische wetgeving.

Minister Servais, wegens beroepsbezigheden verhinderd en vervangen door zijn kabinetschef, de heer J. Petit, betoogde dat in de steeds snellere verandering van de industriële structuren, sluitingen van ondernemingen onafwendbaar worden. De opeenvolgende regeringen hebben zich allen bekommerd om de problemen die hieruit ontstonden.

Geleidelijk groeide echter een verschillende behandeling, voornamelijk inzake de regeling der vergoedingen, tussen de kolen- en staalindustrieën en de rest van de nijverheid. Het wegwerken van dit onderscheid dient, aldus Minister Servais, te geschieden in de richting van een uitbreiding van de zogenaamde E.G.K.S. vergoeding. Door de Minister werd hiertoe een voorontwerp van wet bij de Ministerraad ingediend.

De heer G. Spitaels, van de V.U.B., onderwierp het probleem aan een scherpe sociologische analyse, waarbij hij het « sedentarisme » van onze bedrijven en mentaliteit in het daglicht stelde.

De heer C. Quisthoudt, juridisch adviseur bij het A.C.V., ontleedde op bondige en bijzonder heldere wijze de rechtstechniek van de jongste wetten inzake sluiting van ondernemingen.

De heer A. Herpels, ambtenaar bij de E.G.K.S., lichtte tot slot de politiek van de E.G.K.S. terzake toe.

Vier sectievergaderingen onderzochten in de namiddag de discussievragen, die voorgelegd werden aan het paneel, samengesteld uit de heren Bleeckx (Fabeltex), Lindemans (A.C.V.); Mertens (A.B.V.V.), Crijns (E.E.G.) en Blanpain.

Een vrij ruime consensus bleek te bestaan over de noodzaak het begrip «Sluiting van Onderneming» uit te breiden tot het begrip «collectieve afdanking». Meer en meer wordt de aandacht immers gericht op de persoonlijke gevolgen die uit het steeds veelvuldiger verschijnsel van gehele of gedeeltelijke sluiting voortvloeien. Bij het opstellen van aanvaardbare en objectieve criteria tot afbakening van het begrip «collectieve afdanking» zou men zich kunnen vergenoegen met het vastleggen van enkele algemeen gestelde principes, waarvan de appreciatie in ruime mate kan overgelaten worden aan regionale overheden. Tevens werd gewezen op het belang van het onderscheid tussen structurele en conjuncturele «arbeidsoverschotten». Tenslotte dient het uitwerken van dergelijk concept rekening te houden met het bestaan van zowel grote als kleine ondernemingen. Het zal wellicht in de toekomst noodzakelijk worden dat de ondernemingen naast investerings- en produktievooruitzichten ook tewerkstellingprogrammaties opmaken.

De vraag welke rol de Overheid en de syndicale organisaties toegemeten kan worden bij het nemen van beslissingen betreffende sluiting van ondernemingen stuit op een vitaal discussiepunt: in hoeverre kan en mag het soevereine beslissingsrecht van de werkgever worden aangetast?

Tevens werd een onderscheid gemaakt tussen de informatie en de beslissing tot sluiten.

De informatie, hoofdzakelijk met preventieve doeleinden, dient uitgebreid zowel naar binnen (valoriseren van ondernemingsraad) als naar buiten (oprichten van onafhankelijk, adviserend analyse-comité). Ten aanzien van de beslissing werd gewag gemaakt van een gecontroleerd beheer bij wanbeheer en uitbreiding van de garanties dat een beslissing tot sluiten niet lichtzinnig werd genomen in andere gevallen.

Kritiek werd geformuleerd op het forfaitair karakter der vergoedingen. Streven naar een systeem van sterkere individualisatie hiervan leek dan ook wenselijk. Het vraagstuk van de vergoedingen dient men trouwens, volgens een lid van het paneel, in ruimer Europees perspectief te stellen, waarbij een eigen fonds van de E.E.G., gespijsd uit haar buitentarief als mogelijkheid werd vooropgesteld. Het vastleggen van objectieve criteria tot afdanking, mede in de richting van de reeds bestaande bevoegdheid van de ondernemingsraad, dient te worden veralgemeend. Een uniform en algemeen geldend puntensysteem is in dit opzicht echter moeilijk realiseerbaar.

R. Nieuworp.

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

BALIELEVEN

Verbond van Belgische Advocaten.

Het Verbond zend aan zijn leden onderstaande brief:

* * *

Wijziging aan de statuten

Daar de eerste algemene vergadering het vereiste quorum niet bereikte, wordt een tweede algemene vergadering voorzien. U wordt er op uitgenodigd: zij heeft plaats op donderdag 13 juni aanstaande te 15 uur in het gerechtshof te Brussel, Secretariaat van het Verbond, gang van het Parket-Generaal bij het Hof van Beroep, 2de verdieping.

Voorzorgskas voor Advocaten.

Het beheer van de Voorzorgskas zend aan de aangesloten leden hieronderstaande omzendbrief:

Mijn Waarde Confrater,

Ingevolge de incidenten die zich hebben voorgedaan tijdens de Buitengewone Algemene Vergadering van 27 april laatstleden, en die trachtten het pensioenregime, vastgesteld door de Beheerraden van 2 en 16 maart 1967, volledig te veranderen, is het noodzakelijk dat de werkelijke meerderheid der aangesloten leden van de Voorzorgskas voor Advocaten, zich uitsprekt betreffende deze hervormingen.

Deze laatste streven naar het volledig onderste boven keren van het systeem der pensioenen waarvan U op het ogenblik geniet, of waarvan U op het punt staat te genieten.

Het is dus noodzakelijk voor de goede functie van de Kas dat de Beheerraad weet of hij het vertrouwen heeft van deze meerderheid.

Een Buitengewone Algemene Vergadering zal plaats hebben op zaterdag 8 juni eerstkomend om 14 uur 30', op het Justitiepaleis van Brussel, en U ontving een uitnodiging met aanduiding van de Dagorde en een inlichtingsnota.

Het is dus onontbeerlijk dat U aan deze Vergadering deelneemt of U er doet vertegenwoordigen.

Indien U er aan deelneemt herinneren wij er U aan, dat U kunt beschikken over 10 volmachten om deel te nemen aan de stemming. Een exemplaar van deze volmacht was gehecht aan de oproepingen gestuurd aan de leden van de Kas, maar de vorm van deze volmacht is niet voorgeschreven door de Statuten.

U gelieve te aanvaarden, Mijn Waarde Confrater, de betuiging mijner gevoelens van hoogachting.

De Voorzitter,
R. Van Roye.

MEDEDELINGEN

Katholieke Universiteit te Leuven
Faculteit der rechtsgeleerdheid
Instituut voor Handelsrecht

Colloquium voor bedrijfsleiders en -juristen
13-14 september

«Juridische aspecten van het Brouwerijbedrijf»

Plaats: Memline Palace te Knokke-Zoute
Seminarieileider: Prof. Mr. W. van Gerven

Doel en methode.

Er wordt dikwijls over geklaagd, dat er geen wisselwerking bestaat tussen het bedrijfsleven en de Universi-

teit en dat de Universiteit te weinig aandacht heeft voor de praktische problemen die zich in het bedrijfsleven stellen. Dit is bijzonder juist voor de rechtswetenschap. Hieraan wil dit colloquium verhelpen. De bedoeling ervan is, in een gezellig kader — vandaar het residentieel karakter van het colloquium dat doorgaat in het Memline Palace te Knokke — de juridische reglementering van het brouwerijbedrijf en de daarbij gebruikte contracten te bestuderen en vrijmoedig te bespreken. Dit onderwerp is wel bijzonder actueel ten gevolge van het van kracht worden van een nieuwe reglementering betreffende de brouwerijverplichtingen (K.B. van 20 februari 1968), van een wijzigende wet van 6 juli 1967 betreffende de openingstaks en van de uitspraak van het Hof van Justitie te Luxemburg op 12 december 1967 in de zaak Brouwerij van Haacht t. Wilkin en Janssen.

Zoals blijkt uit het hierna afgedrukte programma zullen vooraanstaande juristen, die bijzonder vertrouwd zijn met de brouwerijsector, de juridische problemen, waarmee u bijna dagelijks geconfronteerd wordt, op objectieve wijze toelichten en bespreken. Na elke uiteenzetting zal er ruimschoots gelegenheid zijn voor gedachtenwisseling. De bijzondere nadruk wordt erop gelegd, dat het colloquium ook openstaat voor bedrijfsleiders, die geen jurist zijn. De sprekers zullen de behandelde problemen immers op een, ook voor niet-juristen begrijpelijke wijze uiteenzetten. Een geschreven tekst van de voordrachten zal op voorhand aan de deelnemers worden toegestuurd.

Programma :

Vrijdag 13 september 1968

- 10.30 u. : Aankomst van de deelnemers en afhalen van documentatie.
- 10.45 u. : Woord van welkom.
- 11.00 u. : De economische reglementering van de brouwerijsector (Koninklijk Besluit van 20 februari 1968) - Samenspraak. A. De Caluwé, Advocaat bij het Hof van Beroep.
- 12.30 u. : Aperitief.
- 13.00 u. : Middagmaal.
- 15.00 u. : De Wetgeving betreffende de handelshuurovereenkomsten. - Samenspraak. H. Suykerbuyk, Advocaat, Volksvertegenwoordiger.
- 16.30 u. : Koffiepauze.
- 17.00 u. : De wetgeving betreffende depots- en handelsreizigersovereenkomsten. - Samenspraak. A. Houdekier, Advocaat, Hoogleraar aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid te Brussel.
- 19.00 u. : Avondmaal.
- 20.30 u. : Mededeling betreffende het Europese kartelrecht m.b.t. brouwerijcontracten en betreffende de voorontwerpen van wet op de Naamloze Vennootschap en de Personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid. - Samenspraak. W. van Gerven, Advocaat, Hoogleraar aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid te Leuven.

Zaterdag 14 september 1968

- 8.00 u. : Ontbijt.
- 9.00 u. : De reglementering betreffende de openingstaks voor dranklijsterijen. - Samenspraak. L. Van der Vurst, gelijkgesteld Hoofdcontroleur, Ministerie van Financiën.

11.00 u. : De belasting op de toegevoegde waarde (B.T.W.) - Samenspraak P. Demin, Adviseur, Secretariaat-Generaal Fabrimetal.

12.00 u. : Aperitief.

13.00 u. : Middagmaal met slotwoord.

Inschrijving

Het inschrijvingsrecht bedraagt 3.000 fr. Dit bedrag omvat het collegegeld en alle kosten van verblijf van vrijdagvoormiddag tot zaterdagmiddag (dienst en verblijftaks inbegrepen) en van documentatie. De aanvraag tot inschrijving dient gericht te worden door middel van bijliggende inschrijvingskaart, aan het Instituut voor Handelsrecht, College «De Valk», Tiensestraat 41, Leuven, vóór 20 juni 1968.

De inschrijvingen worden aanvaard in volgorde van ontvangst.

Het aantal deelnemers is beperkt.

Het inschrijvingsrecht wordt vereffend door storting op het ogenblik van de inschrijving, op P.C.R. nr. 890 van de N.V. Kredietbank te Leuven voor rekening nr. 24096 van Instituut voor Handelsrecht. De dames der deelnemers worden uitgenodigd op het afscheidsdiner dat doorgaat op 14 september 1968; de kosten van inschrijving bedragen 250 fr. en kunnen samen met de betaling van het inschrijvingsrecht vereffend worden.

TIJDSCHRIFTEN

Tijdschrift voor Bestuurswetenschappen en Publiekrecht : jg. 1968 - nr. 2 :

Vandeputte R., Gemeenschappelijke eisen voor het beheer in de publieke en in de private sector. — Pijnenburg P.D.M., De nieuwe Nederlandse planologische wetgeving. — Suetens J., De afdeling wetgeving van de Raad van State en de Grondwet (vervolg). — Van Impe H., De jongste Belgische regeringscrisis in staatsrechtelijk opzicht.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-Ambt en Registratie : jg. 1968 - nr. 4998 :

de Ruiter J., De Alternatieve verbintenis. — Minkenhof A.A.L., Overzicht der Nederlandse rechtspraak; Familierecht (I).

Bestuurswetenschappen : jg. 1968 - nr. 2 :

Miedema S., Beoordeling overheidsuitgaven. — Van Poelje G.A., Planmatig bestuur. — Belinfante A.D., Formele regels, in acht te nemen bij het verrichten van administratiefrechtelijke rechtshandelingen.

Journal des Tribunaux : jg. 1968 - nr. 4619 :

Cambier C., De Code Van Reepinghen et l'accélération de l'administration de la justice.